

The Real Personality Development Magazine

యొగశక్తి నాయత్రి

వ్యయ వైశాఖం, మే - 2006

రూ. 8-00

బసవేశ్వరుడు

www.yogashaktinayatri.com

హైదరాబాదులో డాక్టర్ ప్రణవ్ పండ్యాజీ

హైదరాబాదు గాయత్రీ చేతనా, ధ్యాన కేంద్రంలో గాయత్రీ విగ్రహ ప్రతిష్ఠ సందర్భంగా డాక్టర్ ప్రణవ్ పండ్యాజీ ప్రసంగాన్ని అనువదిస్తూన్న శాంతికుంజ్ ప్రతినిధి శ్రీమతి ప్రశాంతి శర్మ.

హైదరాబాదు గోషామహల్ ప్రజ్ఞాపీఠంలో హోలీ - పర్యావరణ పరిరక్షణ ఉద్యమం వీడియో సి.డిని డాక్టర్ ప్రణవ్ పండ్యాజీకి అందజేస్తూన్న శ్రీ సతీష్ ఖండేల్వార్.

విజయవాడ పుస్తక మహోత్సవంలో గాయత్రీ పరివార్ స్టాల్

విజయవాడ పుస్తక మహోత్సవంలో గాయత్రీ పరివార్ స్టాల్ను ప్రారంభిస్తూన్న నగరమేయర్ శ్రీమతి తాడి శకుంతుల. చిత్రంలో శ్రీయుతులు తొండెపు హనుమంతరావు, ఎ.వి.ఎన్.ఎస్.కుమార్.

విజయవాడ కార్యాలయంలో పంచకుండ్లీ యజ్ఞం సందర్భంగా వినాహదిన సంస్కారం జరుపుకుంటూన్న పి.నాగేశ్వరరావు, లక్ష్మీ దంపతులు; యజ్ఞనిర్వాహకులు శ్రీయుతులు డి.వి.ఆర్.మూర్తి, డి.వెంకటేశ్వర్లు

ఇల్లందు హోలీర్యాతీలో శ్రీ సతీష్ ఖండేల్వార్

ఇల్లందులో టి.వి.ఇంటర్వ్యూ ఇస్తూన్న శ్రీ సతీష్ ఖండేల్వార్.

జన వైతన్య ఉద్యమ వీడియో సి.డిని ఆవిష్కరిస్తూన్న శ్రీ సతీష్ ఖండేల్వార్

ఓం భూర్భువః స్వః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్

ప్రఖర ప్రజ్ఞ

యోగేశ్వర్ గాయత్రి

సజల శ్రద్ధ

ఓం వందే భగవతీం దేవీం శ్రీరామంచ జగద్గురుం
పాదపద్మే తయోః శ్రీత్వా ప్రణమామి ముహుర్ముహః

<p>సంకల్పం సంరక్షణ వేదమూర్తి, తపోనిష్ఠ, పండిత శ్రీరామ శర్మ ఆచార్య శక్తి స్వరూపిణి మాతా భగవతీ దేవి శర్మ</p>	<p>మనస్సును సాధన చెయ్యి</p>
<p>ప్రధాన సంపాదకులు డాక్టర్ ప్రణవ్ పండ్యా సంపాదకులు కందర్ప రామచంద్ర రావు</p>	<p>మనస్సును సాధిస్తే సంపద లభిస్తుంది. మనస్సును సాధించకపోతే బాధ వస్తుంది. మనిషి మనస్సు ఒక అద్భుతం. ప్రాపంచికమైన సాఫల్యాలకూ, ఆధ్యాత్మిక సిద్ధులకూ వెనుక గల రహస్యం మనస్సే. పాప పుణ్యాలు, బంధ మోక్షాలు, స్వర్గ నరకాలు, వెలుగు చీకట్లు, జనన మరణాలు - అన్నీ మనస్సులో ఇమిడి ఉన్నాయి. మనస్సే ప్రపంచానికి ద్వారం. మనస్సే అంతస్సుకు సోపానం.</p>
<p>సంపుటి 7 సంచిక్ 2 మే 2006 వ్యయం వైశాఖ విడిప్రతి రూ॥ 8.00 సం॥ చందా రూ॥ 85 3సం॥ చందా రూ॥ 250 10 సం॥ చందా రూ॥ 750</p>	<p>ఒకసారి మహా కాశ్యప బుద్ధ భగవానుణ్ణి ఇలా అడిగాడు - “భగవాన్! మనస్సు చంచలమైనది. దాన్ని స్థిరపరచడం ఎలా? మనస్సు మలినమైనది. దాన్ని క్షాళన చేయడం ఎలా?” భగవానుడు మౌనం వహించారు. మరునాడు మహాకాశ్యపతో యాత్రకు బయలుదేరారు.</p>
<p>సలహాలు, సూచనలకు: శ్రీ అశ్విని సుబ్బారావు - 09848043256</p>	<p>మధ్యాహ్నం ఆగి, ఒక చెట్టు నీడలో విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. బుద్ధునికి దాహం వేసింది. మహాకాశ్యప నీళ్లు తేవడానికి కొండవాగువద్దకు వెళ్లాడు. నీళ్లు బురద అయ్యాయి. అతడు తిరిగి వెళ్లి, బుద్ధునితో ఇలా చెప్పాడు - “వాగులో నీళ్లు బురదగా ఉన్నాయి. వెనుకకు వెళ్లి నదినుండి నీళ్లు తెస్తాను.” బుద్ధుడు నవ్వుతూ ఇలా అన్నారు - నది దూరం ఉంది. నీవు వాగు మొదట్లోకి వెళ్లి నీళ్లు తీసుకురా.” మహాకాశ్యప అలాగే చేశాడు. వాగు మొదట్లో నీరు నిర్మలంగా ఉంది. అతడు నీళ్లు తీసుకుని తిరిగివచ్చాడు.</p> <p>ఆ నీళ్లు త్రాగి బుద్ధుడు ఇలా బోధించారు - “మహా కాశ్యప! మనసు స్థితికూడ ఇలాంటిదే. జీవితపు బండ్లు దాన్ని కల్లోలపరుస్తాయి. ప్రశాంతంగా, ధైర్యంగా మనిషి దాన్ని చూస్తూ ఉంటే, దాని మొదట్లోకి వెళ్లడానికి ప్రయత్నిస్తే - దానిలో సహజంగా నిర్మలత్వం వెలికివస్తుంది. మనస్సును సాధన చెయ్యి. నిర్మలత్వం, సాఫల్యం, ఆధ్యాత్మిక శక్తులకు భండాగారం అవుతుంది జీవితం.”</p> <p style="text-align: center;">★★★</p>

వివేకం వీరత్వంలో అంతర్భాగం.

సద్గురు వచనామృతం

హృదయాలయంలో సంతోషం

ఏదైనా దుస్సంఘటనవల్ల నీ మనస్సు వికలం అయినపుడు, నిరాశల

మబ్బులు నిన్ను చుట్టుముట్టినప్పుడు, వైఫల్యంవల్ల చిత్తం క్షోభించినప్పుడు, భవిష్యత్తును గురించిన అనుమానపు పెనుభూతం కట్టెదుట నిలచినపుడు, బుద్ధి ఎటూ తోచని స్థితిలో పడినప్పుడు - ఇటూ అటూ తిరుగకు. ఆ గుంటనక్కను చూడు. వేట కుక్కలు చుట్టుముట్టినపుడు, అది పారిపోయి తన గుహలోకి దూరిపోతోంది. విశ్రాంతిగా ఊపిరి తీసుకుంటోంది.

అలాంటి విషమ పరిస్థితులలో నీ మనస్సును అన్నివైపులనుండి మళ్లించు. నీ హృదయాలయంలోకి వెళ్లిపో. బయటి విషయాలన్నింటినీ మరచిపో. పాప తాపాలను గుమ్మంవద్ద వదలి వెయ్యి. నీ లోపలికి చొచ్చుకుపో. అప్పుడు నీకు తెలుస్తుంది - నిన్ను క్రుంగదీస్తున్న పెద్ద బరువు తొలగిపోయినట్లు. నీవు తేలిక అయిపోతావు - దూదిపింజలా. హృదయాలయంలో అద్భుతమైన శాంతి లభిస్తుంది. మండుటెండలో నుంచి వచ్చిన వ్యక్తిని మంచుగడ్డలతో నిండిన గదిలోకి పంపినట్లు - క్షణంలో నీవు ఆనందంతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతావు.

హృదయంలోని ఈ సాత్విక స్థలాన్ని బ్రహ్మలోకమనీ, గోలోకమనీ పిలుస్తారు. ఎందుకంటే - ఈ స్థలంలో పవిత్రత, వెలుగు, శాంతి మాత్రమే నిండి ఉంటాయి.

సుఖాన్ని పొందడానికై పరమాత్మ మనిషికి సోపానాన్ని ప్రసాదించాడు. కానీ, అజ్ఞానం కారణంగా మనిషి దాన్ని తెలుసుకోలేకపోతున్నాడు.

★★★

విషయ సూచిక

ముఖచిత్రం : బసవేశ్వరుడు

1. సంపాదకీయం :	1
2. సద్గురు వచనామృతం విషయ సూచిక	2
3. గాయత్రీ పరిజనులకు ముఖ్య సూచనలు	3
4. వేద మంత్రం	4
5. ముఖచిత్ర కథనం మానవతావాది, సంస్కర్త బసవేశ్వరుడు	5
6. సమన్వయ సాధనకు అయిదు సూత్రాలు	8
7. ఆది శంకరుల ధార్మిక పునర్ జాగరణ	11
8. సూక్ష్మ శరీరంలో అద్భుత సామర్థ్యం	14
9. యుగ పరివర్తనకు కీలకం సామూహిక సాధన	17
10. సంకల్పాల సామ్రాజ్యంలో అసాధ్యమన్నది లేదు	21
11. భగవానుని నామ రూపాల ఆంతర్యం	24
12. వ్యక్తిత్వాన్ని వికసింపజేసేదే విద్య	28
13. నాలుగోవంతు మిగిలింది మన వర్ణాశ్రమ ధర్మంలో	30
14. ధారావాహిక : వృద్ధాప్యం జీవిత నవనీతం - 2	34
15. యువతరాన్ని పిలుస్తోంది భరతమాత	38
16. ప్రాణమయ కోశ సాధన	40
17. స్వాతంత్ర్య యజ్ఞంలో ఆహుతి - 1	41
18. వార్తలు	45
19. సద్గురు లీలామృతం	48

చందదారులకు విజ్ఞప్తి

1. మనియార్డరుద్వారా తమ పత్రిక చందాలను పంపే చందాదారులలో కొందరు మనియార్డరు రసీదులలో తమ చిరునామాలను వ్రాయడం లేదు. చిరునామా తెలియకపోతే పత్రికను పంపడం సాధ్యపడదు కదా. కనుక ఆ రసీదులలో చిరునామాను తప్పకవ్రాయాలి.
2. పత్రిక చందాదారులుగా చేరేవారు తమ పూర్తి చిరునామా (రాష్ట్రం, జిల్లా, గ్రామం, పిన్కోడ్ నంబరు) వ్రాయాలి. పాత చందాదారులు తమకు వచ్చే పత్రిక కంప్యూటర్ నంబరును పేర్కొనాలి.
3. డిడిలు, చెక్కులు పంపేవారు "SRI VEDAMATA GAYATRI TURST, BUSINESS DIVISION" - అని వ్రాయాలి.
4. ఒక నెలలో పత్రిక అందకపోతే, ఆ నెల 15వ తేదీలోగా ఆ విషయం మాకు తెలియజేయాలి. అప్పుడు మరొక పత్రికను పంపగలుగుతాము. - పత్రికా విభాగం

కోపం యమధర్మరాజు వంటిది - చాణక్యడు.

గాయత్రీ పరిజనులకు ముఖ్య సూచనలు

శాంతికుంజ్ నిర్దేశాలకు అనుగుణంగా గాయత్రీ పరివార్ సభ్యులందరూ క్రమశిక్షణతో సంస్థ ప్రచార ప్రసార కార్యక్రమాలను నిర్వహించవలసి ఉంటుంది.

- ★ శాంతికుంజ్ యొక్క అనుమతి లేకుండా ఎవ్వరూ పంచకుండ్లీయ యజ్ఞంకాని, అంతకన్న పెద్ద యజ్ఞంకాని నిర్వహించకూడదు.
- ★ పెద్ద కార్యక్రమాలకు అనుమతి పొందడంవల్ల వాటిలోని దోషాలను శాంతికుంజ్ తొలగిస్తుంది. అందువల్ల ఋషుల, దేవతల భాగస్వామ్యం కార్యక్రమం అంతటికీ అందుతుంది.
- ★ పెద్ద కార్యక్రమాలకు అనుమతి పొందడంవల్ల వాటిలోని దోషాలను శాంతికుంజ్ తొలగిస్తుంది. అందువల్ల ఋషుల, దేవతల భాగస్వామ్యం కార్యక్రమం అంతటికీ అందుతుంది.
- ★ ప్రజా ఉద్యమాన్ని నిర్వహించడానికి శక్తివంతమైన మాధ్యమం యజ్ఞం. కనుక - కుండముల సంఖ్య అంత ముఖ్యంకాదు. ఎక్కువమంది ప్రజలు యజ్ఞంలో పాల్గొని దేవ దక్షిణగా ఒక దుర్గుణాన్ని వదలిపెట్టడం మరింత ముఖ్యం. అందువల్ల ఆత్మకళ్యాణం, లోక కళ్యాణం సిద్ధిస్తాయి.
- ★ యజ్ఞంలో లభించే అంశదానాన్ని గాయత్రీ తీర్థానికి దానం ఇచ్చి, రసీదు పొందాలి. యజ్ఞ కార్యక్రమంలో లభించే ధనాన్ని ఎవ్వరూ వ్యక్తిగత ఉపయోగానికి వాడుకోకూడదు.
- ★ హారతి సొమ్ముకూ, దీక్షా సంస్కారాల సొమ్ముకూ శాంతికుంజ్ రసీదు ఇవ్వాలి.
- ★ యజ్ఞ కార్యక్రమాలలో మన సంయోజకులు తమ స్థాయిలో ఎవరినీ ప్రవచనం ఇవ్వడానికి పిలువకూడదు. హైదరాబాదులోని గాయత్రీ చేతనా

కేంద్రంతో చర్చించిన తర్వాతనే ఆ వ్యక్తుల పేర్లను నిర్ణయించాలి.

- ★ పెద్ద కార్యక్రమాల విషయాన్ని కనీసం నెల రోజులు ముందుగా హైదరాబాదుకు తెలిపితే - అందుకు సక్రమమైన వ్యవస్థ జరుగుతుంది.
- ★ యజ్ఞాలు నిర్వహించే కార్యకర్తలకు ఒక సూచన: వారు తమకు తాముగా పెద్ద కార్యక్రమాలను చేపట్టడం సముచితం కాదు. ముందుగా కేంద్రంతో సంప్రదించి, విజయవంతంగా కార్యక్రమాలను నిర్వహించడం మంచిది.

సూచన : అఖిల విశ్వ గాయత్రీ పరివార్ సాధిస్తూన్న అద్భుత ప్రగతి గురించి వివరాలు అందరికీ అందుబాటులో ఉంచే ఏర్పాటు జరిగింది.

గాయత్రీ పరివార్ వెబ్ సైట్ www.awgp.org ఈ సైట్ లోనికి వెళ్లిన తర్వాత మొదటి పుటలో ఎడమవైపున 22 పై క్లిక్ చేయండి. అందులో భాషలు వస్తాయి. వాటిలో మీకు కావలసిన భాషను ఎంపిక చేసుకుని, పత్రికలు, పుస్తకాలు, వార్తలు, వీడియో, ఆడియో మున్నగువాటిని చూడవచ్చు, చదువవచ్చు, వినవచ్చు. తెలుగులోకూడ అవి లభిస్తాయి.

అశ్వినీ సుబ్బారావు,

సంచాలకులు, గాయత్రీ చేతనా, ధ్యాన కేంద్రం

హైదరాబాదు గాయత్రీ చేతనా కేంద్రంలో ప్రతినెలా సంజీవనీ విద్యా సాధనా శిబిరాలు

హైదరాబాదులోని గాయత్రీ చేతనా, ధ్యాన కేంద్రంలో ఇక నుంచి ప్రతి నెలా సంజీవనీ విద్యా సాధనా శిబిరాలు 21వ తేదీ నుండి 29వ తేదీ వరకు జరుగుతాయి. మే నెల శిబిరం మే 21 నుండి మే 29 వరకు జరుగుతుంది.

వేద మంత్రం

కార్యసిద్ధికి మనోబలం అత్యవసరం

యేన కర్మాణ్యపసో మనీషిణో యజ్ఞే కృణ్వంతి విదధేషు ధీరాః ।

యదపూర్వం యక్షమంతః ప్రజానాం తన్నే మనః శివసంకల్పమస్తు ॥

(యజుర్వేదం 34/2)

భావార్థం : పరలోక సాధన, లౌకిక సుఖం మనస్సుతోనే ప్రాప్తిస్తాయి. మనస్సు ప్రాణిమాత్రుల లోపల ఉంటుంది. అందువలన మన మనస్సు శుభకరమైన, కళ్యాణకరమైన ఆలోచనలలో ఎల్లప్పుడూ నిమగ్నమై ఉండాలి.

సందేశం : అనేక పుణ్యముల ఫల స్వరూపంగా మానవ జీవనం లభిస్తుంది. ఈ మానవ జీవనం సత్కర్మలకు సాధనం. దీనిని సద్వినియోగం చేసుకుంటే మనుష్యుడు శాశ్వత ఆనందాన్ని ప్రాప్తించుకుంటాడు. వేదం నేర్పేదేమంటే - ఈ జీవితంలో మనుష్యుడు ఎప్పుడూ ఉన్నతాన్ని పొందాలి, ఎన్నడూ పతనం పొందకుండా ఉండాలి. పురుషార్థం, ఉత్సాహం, స్వావలంబనలను ఆశ్రయించి జీవితాన్ని అమరం చేసుకోవాలి. మృత్యువును జయించి, ఎల్లప్పుడూ పురోగమిస్తూ దీర్ఘాయువును ప్రాప్తించుకోవాలి.

మనోబలం కార్యసిద్ధికి ప్రముఖ సాధనం. ఎవడు ఏ కార్యం ప్రారంభిస్తాడో అతడు దానిని పూర్తిచేసి తీరాలి. నిమగ్నత, చెక్కుచెదరని విశ్వాసం, నిష్ఠ అతనికి సాఫల్యాన్ని ఇస్తాయి. అతడికి ధనం, ఐశ్వర్యం, విద్య అన్నీ లభిస్తాయి. దృఢ నిశ్చయం యొక్క మహోన్నత శక్తి అసంభవ కార్యాలను సంభవం చేస్తుంది. దృఢ నిశ్చయంగల వ్యక్తి తన మార్గాన్ని ఎన్నడూ వదలడు. పర్వతాలైనా అతని నిర్ణయాన్ని మార్చలేవు. సూర్య కిరణాలు కూడా అతని నిశ్చయం ముందు వణకిపోతాయి.

ప్రచండ మనోబలంతో, దృఢ నిశ్చయంతో మనుష్యుడు అన్ని విధాలైన లౌకిక సుఖాలను అనుభవించగలుగుతాడు. తన సత్కర్మల, దివ్యభావనల వలన అనేకానేక సుఖ సాధనాలు అతనికి ప్రాప్తిస్తాయి. మన కర్మలు ఆధారంగానే మన భావి జీవితం నిర్ధారించబడుతుంది.

మన మనస్సు శుద్ధం, స్వచ్ఛం, నిర్దోషం, పవిత్రమైనప్పుడే మనోబలం యొక్క దృఢత్వం సంభవ మవుతుంది. మన వ్యక్తిగత, సామూహిక జీవితం సుదృఢం, శ్రేష్ఠం, ఉన్నతం, ఐశ్వర్యవంతం కావాలంటే, మనస్సు శుచిగా ఉండాలి. మనస్సులోని చెత్తా-చెదారాన్ని తొలగించుకోవాలి. శరీరం, మనస్సు, లక్ష్యం, సాధనం, వ్యక్తి, సమాజం - అన్నిటినీ స్వచ్ఛం, శుద్ధం, నిర్మలం, పవిత్రంగా ఉంచుకొనుట అవసరం.

ఐహిక, పారలౌకిక, వ్యక్తిగత, సామాజిక - అన్నిరకాల ఉన్నతికి నిర్మలత్వం తప్పనిసరి షరతు. మనస్సు యొక్క నిర్మలత్వం అన్ని దైవీ గుణాల బాహ్య ప్రకటన మాత్రమే. నిర్మలత్వం అంటే స్వచ్ఛత. స్వచ్ఛత అంటే సాత్వికత. సాత్వికత అంటే పరమాత్మను స్వాగతించేందుకు సంసిద్ధత. మాలిన్యం అంటే ఆత్మగ్లాని, తమోగుణం. మాలిన్యం అంటే ఈశ్వర ప్రవేశానికి నిషేధం. మాలిన్యం అంటే ఆత్మనాశనం, సమాజ వినాశక మార్గాన్ని అవలంబించుట. మనస్సు యొక్క నిర్మలత్వం కావాలా, మాలిన్యం కావాలా అనేది మనష్యుడు స్వయంగా నిర్ణయించుకోవాలి. తన వివేకాన్ననుసరించి ఏమార్గంలో వెళ్లాలో అతడే నిశ్చయించుకోవాలి.

మనస్సును శభం, కల్యాణకరమైన ఆలోచనల క్రీడాస్థలంగా చేసుకొని లౌకిక, పారలౌకిక ఆనందాన్ని ప్రాప్తించుకోవాలి.

ఆలోచనల యుద్ధంలో అస్త్రాలు పుస్తకాలు.

ముఖచిత్ర కథనం

మానవతావాది, సంస్కర్త బసవేశ్వరుడు

ఎందరో శివభక్తులు బసవన్నను ఆదర్శముగా తీసుకుని వచనములు రాశారు. ఈ వచనములు సామాన్య ప్రజల నాల్మలమీద ఆడాయి. మనిషిని నైతిక పథములో నడిపించే ఆలోచనలు, సమాజాన్ని సన్మార్గములో నడిపే భావాలు అందులో ఉన్నాయి. పనియే దైవమని బసవన్న చెప్పాడు. మత, నైతిక, సామాజిక జీవన, భాషా, ఆర్థిక, సాహిత్య రంగాలలో బసవన్న గొప్ప సంస్కరణలు సాధించాడు.

ఎవరీ బసవన్న?

ఎనిమిది వందల సంవత్సరాలకు పూర్వము కర్ణాటక రాష్ట్రములోని బీజాపూర్ జిల్లా బాగేవాడి గ్రామములో మదారస, మాదలాంబిక అనే దంపతులుండేవారు. వారు నందీశ్వర భక్తులు. కొడుకు పుట్టాలని మాదలాంబిక పూజలు చేసింది. ఓరోజు మల్లె పూవును శివలింగము మీద ఉంచగానే అది తిరిగి ఆమె కొంగులో రాలింది. రాత్రికి కలగన్నది. ఆ కలలో... కైలాసం నుండి శివుడు తన వాహనమైన నందిని ఈ లోకానికి పంపించాడు.

ఆ తర్వాత 1131లో మాదలాంబికకు పుత్రోదయమైంది. పుట్టిన బిడ్డ తేజోవంతుడు. ధ్యాన నిమగ్నుడైన మునిలా మౌనంగా ఉండిపోయాడు. ఈ విషయాన్ని కుడాల సంగమములో ఉన్న కులగురువుకు నివేదించారు.

ఇతడొక సామాన్యమైన పిల్లవాడు కాదని గ్రహించిన గురువుగారా బాలుని నుదుటిమీద విభూతి రాశారు. అప్పుడు కళ్ళు తెరిచాడా బాలుడు. ఆ బాలునికి లింగధారణ జరిగిపోయింది. అప్పుడన్నారు గురువుగారు :

“పరమశివుని ఆశీస్సుల వల్ల ఆ నందీశ్వరుడే మీ కొడుకుగా జన్మించాడు. బాలునికి ‘బసవ’ అనే పేరు పెట్టండి.”

కుడాల సంగమానికి

బసవన్నకు చురుకైన విద్యార్థిగా గురుకులములో గుర్తింపు లభించింది. కులాల కుమ్ములాటలో ఒకరెక్కువ, ఒకరు తక్కువ అని సమాజము విడిపోయి ఉంది. ఇది తప్పుగా

భావించాడు బసవన్న. అందరూ సమానులేనన్నాడు. భగవంతుని భక్తులంతా ఒకటేనన్నాడు.

బసవన్నకు ఎనిమిది సంవత్సరాలు నిండాయి. అతనికి ఉపనయనము చెయ్యాలని తండ్రి మదారస నిర్ణయించాడు.

“చిన్నప్పుడే నా మెడలో గురువు గారు లింగము కట్టి దీవించారు గదా! కాబట్టి నాకింకేమీవద్దు” - అని నిష్కర్షగా చెప్పేశాడు. ఇంటిని శాశ్వతంగా వదిలేసి కుడాల సంగమము చేరుకున్నాడు.

బసవన్నను గురువు సంగమేశ్వరుడు సాదరంగా ఆహ్వానించాడు.

విద్య

సంగమేశ్వరుని పూజలో తనను తానే మరచిపోతాడు. మెడలోని లింగములో సంగమేశ్వరుణ్ణి దర్శించుకుంటాడు. మేధస్సు, ఏకాగ్రత, సత్రవర్తనలతో అందరికీ ప్రీతిపాత్రుడయ్యాడు. అందము, చురుకుదనం, నిష్కపటము, చిరునవ్వులు.... గంభీరమైన మనస్తత్వానికి అద్దంపట్టేవి. పాఠశాలలో ప్రప్రథముడుగా నిలిచాడు బసవన్న. బసవన్న పాఠశాల విద్య ముగియబోతోంది. బలదేవ అనే కల్యాణపట్టణము మంత్రి బసవన్న గురించి విన్నాడు.

బిజ్జల మహారాజు ఆస్థానములో బసవన్నలాంటి మేధావికి కొన్ని బాధ్యత లప్పగిస్తే బావుంటుందనిపించింది బలదేవకు. కొద్దిరోజుల తర్వాత బసవన్న కల్యాణపట్టణానికి ప్రయాణమయ్యాడు. అది క్రీ.శ. 1155.

ఉన్నత స్థానము

బిజ్జల రాజాస్థానములో సహాయకోశాధికారిగా బసవన్న జీవితం మలుపు తిరిగింది. బసవన్న పాలనా విధానము, చాకచక్యము, శక్తి, చురుకుదనము బిజ్జల మహారాజు నెంతో ప్రభావితం చేశాయి.

తృప్తి వైతరణి వంటిది - చాణక్యుడు.

ఓసారి.... పాత శాసనమున్న రాగిరేకు బయటపడింది. బసవన్న ఆ శాసనములో ఉన్నదంతా రాజుగారికి వివరించాడు. దాని ఆధారముగా నిక్షిప్తమై ఉన్న ధనాగారాలు బయటపడ్డాయి. మానవ సంక్షేమం కోసం ధనం ఖర్చుచేయాలని ఎన్నో పథకాలను రచించి చెప్పాడు బసవన్న. అవన్నీ అంగీకరించాడు మహారాజు. బసవన్నను ముఖ్య కోశాధికారిగా నియమించాడు.

మంత్రి బలదేవ కూతురు గంగాంబిక, బిజ్జల రాజుగారి పెంపుడు సోదరి నీలాంబికలతో బసవన్న పెళ్ళి జరిగింది.

అనుభవ మంటపము

బసవన్న దైవిక కార్యక్రమాల కోసం ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ఒక సంస్థను ఏర్పాటు చేశాడు. అదే అనుభవ మంటపము. ఎవరైనా, ఏ కులమువారైనా దైవభక్తి, సన్మార్గము, మంచి నడవడిక కలవారు అనుభవ మంటపానికి రావచ్చు. స్త్రీలు కూడా చేరవచ్చు. కులాల పట్టింపు, అస్పృశ్యత లుండరాదు. అనుభవమంటపము త్వరలోనే అందరి మన్నన లందుకుంది.

బలదేవుని మరణానంతరము బిజ్జలుడు బసవన్నను మంత్రిగా నియమించాడు. బసవన్న సాదా జీవితం గడుపుతూ ఉన్నతముగా ఆలోచించాడు. చేతులు జోడించి అందరికీ నమస్కరించేవాడు. న్యాయ విషయాల్లో ఎన్నడూ రాజీపడలేదు. వ్యక్తిగత లాభాన్నెప్పుడూ ఆశించలేదు. ఎంతటి భయంకర పరిస్థితు లెదురైనా, ధైర్యంతో నిర్భయంగా, హుందాగా ముందుకు సాగేవాడు.

బసవన్న తత్వజ్ఞానము

నూతన సమాజ నిర్మాణము కోసము బసవన్న చెప్పిన సూత్రాలు కొన్ని -

భగవంతు డొక్కడే. అతనికెన్నో పేర్లున్నాయి. నిన్ను నీవు అతనికి సమర్పించుకో. భక్తి భావంతో జీవించు. అన్ని మతాల మూలాలు దయ, సానుభూతి. ప్రతి ప్రాణిని దయతో చూడు. అందరి క్షేమం కోసం జీవించు. గృహస్థులుగా ఆదర్శ జీవితం గడిపిన వారే ఆధ్యాత్మిక జీవితానికి తగినవారు.

నేనది ఇచ్చాను, నేనది చేశాను అని ఎవ్వరూ గర్వించరాదు. తాను చేసే పనిలో మనిషి ఏకాగ్రత చూపాలి.

బాహ్య సౌందర్యము, ప్రచారము పనికిరావు. పొగడ్డలు పొందాలని ఆరాటపడితే అగడ్డలు తప్పవు. నిజమైన భక్తి, నడవడికలకి ప్రాముఖ్యము నివ్వాలి. పవిత్రమైన మనసు వేదముకన్నా మిన్న. దైవభక్తితో జీవించేందుకు అందరికీ సమానమైన అవకాశాలుండాలి. పుట్టుక, వృత్తి, ఆడా మగ తేడా లుండరాదు. తినడం, తాగడం జిహ్వాచాపల్యం కోసం కాదు. అన్నము, నీరు భగవానుని ప్రసాదముగా స్వీకరించాలి. మానవ సేవయే మాధవసేవ. అందరిమీదా అధికారం చలాయించే ప్రయత్నం నిష్ప్రయోజనము. వృత్తిధర్మాన్ని పవిత్రధర్మంగా భావించాలి. ఎవరూ ఎవరినీ భిక్ష మడగరాదు. నిత్యసంపాదనలోంచి అవసరమున్నంత వరకే ఉంచుకోవాలి. మిగతాది దానం చెయ్యాలి. మనసును అంటుకున్న మలిన గుణాలను స్వయంగా గుర్తించి కడిగేసుకోవాలి. దైవప్రార్థన, ధ్యానముల ద్వారా దైవత్వాన్ని పొందేందుకు అందరూ ప్రయత్నించాలి.

ఈ బోధనలన్నీ అనుభవ మంటపములో నిత్య జీవితములో అభ్యాసం చేసినవే. ప్రభుదేవుడు ప్రముఖ ఆధ్యాత్మిక నాయకుడు. సిద్ధిరాముడు కర్మయోగి. అతడో చెన్నబసవన్ను మేధావి, పండితుడు. దైవ సేవకే అంకితమైన సన్యాసిని అక్కమాహాదేవి. గంగాపుత్రుడు మాచయ్య, తాళ్ళు తయారుచేసే చంద్రయ్య, పశువుల కాపరి రామన్న, రైతు ముద్దయ్య, చేనేత రామప్ప, కోత్వాల్ రామిదేవ, నూనెమిల్లు కన్నయ్య, వైద్యుడు సంగన్న, వడ్రంగి బసప్ప, తోళ్లవ్యాపారి కనకయ్య, సామాన్యుడు హరలయ్య.... వీరంతా అనుభవమంటపములో సోదర సోదరీమణులు. బసవన్న ప్రారంభించిన 'శివచరణసమితి'కి ఎందరెందరో తమను తాము సమర్పించుకున్నారు.

సంగమేశ్వర సన్నిధిలో

ఛాందసులీ నూతన చైతన్యాన్ని ఇష్టపడలేదు. ఏదో విధంగా దెబ్బతీయాలని అవకాశం కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. వారికో అవకాశం లభించింది.

బ్రాహ్మణ మధువారస, మాదిగ హరలయ్య అనుభవ మంటపములో చేరారు. అంతకుముందే వారికి లింగధారణ జరిగింది. కాబట్టి వారు సమానులయ్యారు. మధువారస కూతురుతో, హరలయ్య కొడుకు పెళ్ళి జరిగింది. ఇదొక విప్లవ

విద్య కామధేనువు వంటిది - చాణక్యుడు.

సంఘటన. ఆపెళ్లికి అనుభవమంటపము ఆమోదముద్ర, బసవన్న నడ్డుకో.”

ఛాందసులు బిజ్జల మహారాజుపై ఒత్తిడి తెచ్చారు. మధువారస, హరలయ్యలను శిక్షించాలని పట్టుబట్టారు. విధిలేని పరిస్థితిలో మహారాజు వారిద్దరికీ మరణశిక్ష విధించాడు. బసవన్న బాధ అంతా ఇంతా కాదు. అన్యాయముతో అపవిత్రమైన కల్యాణ నగరాన్ని వదలివెళ్లాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. మంత్రి పదవికి రాజీనామా సమర్పించి పవిత్ర సంగమానికి చేరుకున్నాడు. ధ్యానము, భగవంతుని ప్రార్థనలతో రోజులు దొర్లుతున్నాయి. క్రీ.శ.1167లో పార్థివ శరీరాన్ని వదిలి శ్రీసంగమేశ్వరునిలో లీనమయ్యాడు.

ఉన్నతాశయముతో మరణించిన హరలయ్య, మధు వారసలు అమరవీరులయారు. ఆ ఉన్నతాశయము బసవన్న సిద్ధాంతాలను విశ్వవ్యాప్తం చేసింది. ఆ సమయములో కల్యాణను వదలి వెళ్లిన శివచరణులు (శివభక్తులు) దేశం నలుమూలలా వ్యాపించారు. బసవన్న బోధలను ఎందరికో అందజేశారు.

బసవన్న అమృత 'పచనాలు'

“కోపం వివేకాన్ని, విచక్షణాజ్ఞానాన్ని, గౌరవాన్ని మింగేసి న్యాయాన్ని బలహీనపరుస్తుంది.”

“విశ్వాసములేని పూజ ఆకారములేని బొమ్మలాంటిది.”

“ధనవంతులు కడతారు గుళ్ళూ గోవురాలు,
ధనహీనుడిని, నేనేం చెయ్యాలి?
నా కాళ్ళు స్తంభాలు, నా శరీరమే ఒక గుడి
నా తలయే బంగారుగోపురమో కుడాల సంగమా!”

“ఇష్టంలేని పనులు చేసి
శిక్ష అనుభవిస్తారు కొందరు,
చిత్తశుద్ధిలేని ధర్మకార్యాలతో
శిక్ష అనుభవిస్తారు మరి కొందరు.”

“గుడికి వెళ్లే వాళ్లంతా నమస్కరిస్తున్నారని అనుకుంటాము. కాని .... చిత్తము శివునిమీద, మనసు చెప్పులమీద.”

“భగవంతుడా! నువు మంచివాడివైతే నన్ను పొగడే వాళ్ళ

“ప్రియ మిత్రులారా! స్వర్గము, మానవ ప్రపంచము ఒకటి కావు. నిజము చెప్పడం స్వర్గము, అబద్ధాలాడడం మానవ ప్రపంచము. నిష్కపటము స్వర్గము, కపటము నరకము. అయ్యా! అనే తియ్యని పిలుపులోనే ఉన్నది స్వర్గము. ఓరే! అను మొరటు పిలుపే నరకము....”

“నేనేమీ కూడబెట్టను
బంగారు పిసరుగానీ
ఓ ఖద్దరు చీరగానీ...
ఈరోజు లేదా రేపు
మాత్రమే ఆశ....
నీమీద, నీ భక్తులమీద ఆన.”

“భయమనో ప్రమాదమనో నన్ను రక్షించ మనను జీవనాధారం పోతుందనే భయంతో అడగను చేసుకున్నవాడికి చేసుకున్నంత - ఏది ఏమైనా కానీ, నీమార్గం వీడను, మానవులనేమీ బిచ్చమడగను నీమీద ఆన... దైవమా! కుడాల సంగమా!”

“నీవే నా తల్లివి, నీవే నా తండ్రివి,
నీవే నా సోదరుడివి, అన్నీ నీవే,
నీవు తప్ప నాకెవరు, కుడాల సంగమా!”

“నా మాటలు నీ నామామృతాన్ని నింపుకున్నాయి
నా కళ్ళు నీ రూపాన్ని నింపుకున్నాయి
నా మనసు నీ ఆలోచనలే నింపుకుంది
నా చెవుల్లో నీ వైభవమే ప్రతిధ్వనిస్తోంది
ఓ కుడాల సంగమా!
నీ పాదపద్మాలు నన్ను కప్పుకున్నాయి.”

దేవుని మనిషి

బసవన్న దేవుని మనిషిగా జీవించాడు. ఇతరులు అలా ఎదిగేందుకు మార్గం చూపాడు. ఎనిమిది వందల సంవత్సరాలు దాటినా అతడు వెలిగించిన జ్యోతి వెలుగుతూనే ఉంది.

- యస్సెన్ మల్వ్యాడ్

సంతృప్తి ఇంద్రుని వంటిది - చాణక్యడు.

వ్యక్తి నిర్మాణం

సమన్వయ సాధనకు అయిదు సూత్రాలు

సమన్వయం లోపిస్తే విచ్ఛిత్తి

సమన్వయ సాధనకు జీవితంలో కీలక ప్రాధాన్యం ఉంది. బంధుత్వాలలోని ఆత్మీయత, సంబంధాలలోని సాన్నిహిత్యం, ఆలోచనల స్పర్శ సమన్వయాన్ని పెంచుతాయి. వికసింపజేస్తాయి. గాలి, నీరు, ఎండ మనిషి జీవితానికి ఎంత అవసరమో, సమన్వయం అంత అవసరం. సమన్వయ ప్రభావంవల్ల వ్యక్తిగత వికాసం, కుటుంబంలో శాంతి, సామాజిక సమ్మర్థి పెంపొందుతాయి. సమన్వయం లోపిస్తే, భయావహ పరిస్థితులు దాపురిస్తాయి. భూకంపం భూగోళపు చిత్రపటాన్ని మార్చివేస్తుంది. అలాగే, సమన్వయ లోపం మనిషి ఆంతరిక చేతనను, మనిషికి మనిషికి మధ్య గల సంబంధాలను, కుటుంబాన్ని, సమాజాన్ని, మానవజాతిని ముక్కచెక్కలు చేస్తుంది. తునాతునకలు చేసివేస్తుంది. దీనివల్ల కలిగే వ్యధ వేదన దుర్భరం అవుతాయి. నేడు మనమంతా సమన్వయలోపమనే శాపం వల్ల క్రుంగి కృశించిపోతున్నాం.

భారతీయ సంస్కృతిలోని మహత్తర విశిష్టత సమన్వయ భావన. ఈ విశిష్టత కారణంగానే మన దేశంలో ఉమ్మడి కుటుంబం చిరకాలం మనుగడ సాగించింది. ప్రాచీనమైన మన ఉమ్మడి కుటుంబం నిజమైన సమన్వయానికీ, ఏకత్వానికీ, సంఘటనకు ప్రతీక. ఉమ్మడి కుటుంబంలో మధురమైన, సరసమైన సంవేదనలూ - హృదయ స్పందనలూ ప్రవహించేవి. సంవేదనశీలత అనే సూత్రం బంధుత్వాలను పటిష్టం చేసేది. కుటుంబంలో ఒక అనిర్వచనీయ ఆనందం పొంగిపొరలేది. కానీ, గత రెండు దశాబ్దాలలో ఉమ్మడి కుటుంబం అనే భవ్య భవంతి కూలిపోయింది. దాని శిథిలాలు కుటుంబ భావనను వెక్కిరిస్తూ కానవస్తున్నాయి. ఇప్పటికీ మిగిలి ఉన్న ఉమ్మడి కుటుంబాలు అతికష్టమీద కాలం

వెళ్లదీస్తున్నాయి. శవాలవలె ఈడ్చబడుతున్నాయి. ఉమ్మడి కుటుంబం చీలిపోయి, చిన్న కుటుంబం తామరతంపరగా పెరిగిపోయింది. కానీ, నేటి పరిస్థితి ఏమంటే - ఆ చిన్ని కుటుంబంసైతం ముక్కచెక్కలు అయిపోతోంది. భార్యా భర్తల మధ్య సమన్వయం కుదరడం లేదు. విడాకులు జరిగి, వేదనల బరువు పెరిగిపోతోంది. ఫలితంగా ఈనాటి మనిషి అపరిమితమైన ఏకాకితనాన్ని అనుభవిస్తున్నాడు. జనారణ్యం మధ్య మనిషి పూర్తిగా ఏకాకి అయిపోతున్నాడు. లోలోపల భిన్నాభిన్నం అయిపోతున్నాడు.

వాస్తవానికి ఆధునిక విజ్ఞానపు వికాస యాత్రలో చివరి మజిలీకి చేరుకున్న ఈనాటి మనిషి ఎదుర్కొంటూన్న విషమ సమస్య సమన్వయ లోపం. విడాకులు అనే పాశ్చాత్య కుటుంబాల అంటురోగం మన కుటుంబాలలో నగ్న నాట్యం చేస్తోంది. భర్తకూ భార్యకూ పడడం లేదు. తండ్రికీ కొడుకుకూ పడడం లేదు. అత్తా కోడళ్లకు పడడం లేదు. తల్లికి కూతురుకూ పడడం లేదు. ఇది నేటి విషమ సమస్య. ఈ సమస్య వ్యక్తికీ, కుటుంబానికీ పరిమితం కావడం లేదు. కార్యాలయాలకూ, విద్యాలయాలకూ, సంస్థలకూ, సమాజంలోని మూలమూలాలకూ వ్యాపించింది. మనం సమన్వయమయితే చేస్తున్నాం. కానీ, నిండు మనసుతో చేయడం లేదు. అన్యమనస్కంగా చేస్తున్నాం. ఒత్తిళ్లకు లొంగి చేస్తున్నాం. మనసును చంపుకుని చేస్తున్నాం. జబర్దస్తీగా చేస్తున్నాం. అంతే కాదు. మనం సంబంధాలను ఎంతో అట్టహాసంగా ప్రారంభిస్తాం. ఆవేశంతో, ఉత్సాహంతో ప్రారంభిస్తాం. మేళ తాళాలతో ప్రారంభిస్తాం. అయితే వాటిని ఎక్కువసేపు నిలుపుకోలేము. ఆ సంబంధాలు మధ్యలోనే తెగిపోతాయి. దీనికి కారణం ఏమిటి?

కళా, సంగీత సాహిత్యాలతో పరిచయంలేని వ్యక్తి పశుప్రాయుడు - భర్తృహరి.

దారి తప్పిన విలువలు

ఈ ప్రశ్న జటిలమైనది. సమాధానం అందనిది. మనల్ని హతాశులను చేస్తున్నది. దీనికి జవాబు ఉంది. అడుగడుగునా ఎదురయ్యే మన అహంకారం, దాని సాంద్రత, దూషితమైన, కలుషితమైన మన దృక్పథం. మన కుత్సిత భావాలు. దారి తప్పిన మన విలువలు, విశ్వాసాలు. బలహీనమైన మన మానసిక వ్యవస్థ. మన ఆలోచనల, భావనల పరిధి చాలా చిన్నది, చాలా క్షుద్రమైనది. ఈ క్షుద్రత మనకు తోడుకావడంవల్ల శాశ్వత సమన్వయాన్ని గురించిన ఆలోచనసైతం మనకు కలగడం లేదు. సంబంధాల ఏర్పాటు కోసం మనం ఏర్పరచుకున్న ఆదర్శాలు, విలువలు, కొలబద్ధలూ స్పష్టంగా లేవు. సజీవంగా లేవు. మరి - నిజమైన సమన్వయ సాధనకై సంస్కరించబడిన కొలబద్ధలు అవసరం, ఉదాత్త భావనలు అవసరం. ఇవి లోపించడం వల్ల మన సంబంధ బాంధ్యవాలు గాజు వస్తువులలా ముక్కలయిపోతున్నాయి.

సంబంధాలు రెండు విధాలు. వస్తుపరమైనవి, వ్యక్తిగతమైనవి. వ్యక్తికీ వ్యక్తికీ మధ్య సంబంధం స్థిరంగా ఉంటుంది. వస్తువుకూ వ్యక్తికీ మధ్య సంబంధం ఉండదు. అధికారం ఉంటుంది. నేడు మనం వ్యక్తిని వస్తువుగా పరిగణించి అతడిపై అధికారం చెలాయించాలని చూస్తున్నాం. వ్యక్తులను వస్తువులుగా చూడడం మనకు అలవాటయింది. యుగయుగాల మానవ వికాస యాత్ర తర్వాతకూడ మనం వ్యక్తిని వ్యక్తిగా ఆదరించడం, గౌరవించడం నేర్చుకోలేదు. కనుకనే - మానవ స్థాయినుండి అతిమానవ స్థాయికి యాత్ర ప్రారంభం అయినప్పటికీ, మనిషి నిజమైన మనిషి కాలేకపోతున్నాడు. మానవత్వం కలిగిన మనిషి కాలేకపోతున్నాడు.

మనిషిని వస్తువుగా పరిగణించే దృక్పథం

మానవ జీవితం అసాధారణమైనది. మానవ జీవితంలో చేతనయొక్క గొప్పతనం, వికాసానికి అపారమైన అవకాశాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. దివ్యమైన విత్తనం అణగి పడి ఉంది. అది జాగృతము, సజీవము, సచేతనము అయినది. మనం దానిని నిజంగా గౌరవించాలి. మనకు గౌరవించబడాలని ఉంటుంది. మనలో భావనలు ఉదయిస్తూ ఉంటాయి. అందరిలో ఈ భావాలు ఉన్నాయి. శ్వాస పీల్చే హక్కు మనకు ఉన్నట్లు ఇతరులకూ ఉన్న విధంగా. మనం మనకు లభించే గౌరవాదరాలను స్వీకరిస్తున్నాం. ఇతరులకు గౌరవాదరాలను ఇవ్వడం లేదు. మనం వ్యక్తిని వస్తువుగా మార్చివేశాం. వ్యక్తి నుండి వస్తుపరమైన విషయాలను కోరుతున్నాం. నేటి టి.వి.చానళ్లు, వాటిలో వచ్చే కొన్ని సీరియల్లు, కొన్ని పత్రికలు, మనసును వస్తువులవైపు విలాసాలవైపు ఆకర్షించే ప్రకటనలు - ఇవన్నీ వస్తుపరమైన దృక్పథానికి అద్దం పడుతున్నాయి.

మన శ్రద్ధ, మన భావన, మన ఆలోచన లెక్కలు వేయడంలో మునిగిపోతున్నాయి. సంబంధాలలో ఇలా లెక్కలు వేయడం మనిషికి, మానవత్వానికి అవమానకరం. ఇది మనిషి ఎదిగే అవకాశాలను కాలరాస్తోంది. మానవ వికాసానికి ఇది ఆటంకం కలిగిస్తోంది. ఫలితంగా మనిషి మానసికంగా మరుగుజ్జు అయిపోతున్నాడు. మానసిక వికృతులు, మానసిక రోగాలు పెరిగిపోతున్నాయి. హింస, హత్యలు, ఆత్మహత్యలు పెచ్చుపెరుగుతున్నాయి. ఇదంతా మనిషిలోని అజ్ఞానం. ఇదంతా సమన్వయలోపం.

భావనల అతివృష్టి, అనావృష్టి

నిజమైన సమన్వయం ఏర్పడాలంటే, మన దృక్పథం ఉదాత్తంగా ఉండాలి. మన భావనలు ఉత్కృష్టంగా ఉండాలి. భావనలలో అతి, భావనలు లోపించిన ఫలితంగా మోసగించే

గడ్డివామును తగలబెడితే సముద్రం వెచ్చబడదు; ఇతరులు కోపగిస్తే మంచి మనిషి వేడెక్కడు - హితోపదేశం.

ప్రవృత్తి - ఈ రెంటినీ పరిహరిస్తే - సంబంధాలను నిలుపుకోగలుగుతాము. భావనల ఉద్వేగం సంబంధాలను తెంచివేస్తుంది. కనుక దానిని పరిహరించాలి.

భగవద్గీతలో కృష్ణ పరమాత్మ దేవతలకూ, మనష్యులకూ మధ్య ఉండవలసిన దివ్య సంబంధాలను వర్ణించారు. వాస్తవానికి మనిషిలో ఎదుగుదలకు అనంత అవకాశాల మహాసాగరం ఉన్నది. మనిషి వ్యక్తిత్వం బహుముఖమైనది. మనిషి వ్యక్తిత్వంలో ఆలోచనలూ, భావనలూ ఉన్నాయి. వీటిలో సంవేదనలు, సున్నితమైన మర్మస్థలాలు ఉన్నాయి. వీటిమీద చావుదెబ్బ తగిలితే మహోపద్రవాలు సంభవిస్తాయి. సంవేదనల సూత్రం అతి సూక్ష్మమైనది, అతి కోమలమైనది. సంబంధాలు ఎంత లోతుగా ఉంటే, అంత నాజుకుగా, అంత సున్నితంగా ఉంటాయి. కనుక, అలాంటి సంబంధాలలో తొందరపాటు, ఉద్వేగం, రెచ్చగొట్టే ధోరణి చూపితే, అతి సన్నిహితమైన బాంధవ్యాలు సైతం క్షణంలో తెగిపోతాయి.

ఈ ప్రమాదంనుండి బయటపడాలంటే భావనాత్మకమైన పరిపక్వత అవసరం. ఆ పరిపక్వతవల్ల లోతయిన అంతర్దృష్టి ఏర్పడుతుంది. అంతర్దృష్టి అంటే ఆలోచనలకూ, ఆచరణలకూ మధ్య ఆంతరిక సంబంధం. ఈ అంతర్దృష్టి మన సంబంధాలమధ్య ఒక తాదాత్మ్యాన్ని, ఒక మమేకాన్ని, నిజమైన సమన్వయాన్ని ఏర్పరచుతుంది. కనుక - మనం భావనలలో అతిని చూపకూడదు. మనం సంవేదన రహితులముగానూ ఉండకూడదు. మనం మన వ్యవహారణలో సంవేదనలను, ఆలోచనలనూ అవసరాన్ని బట్టి ప్రయోగించాలి. సమయాన్ని బట్టి, సందర్భాన్ని బట్టి, పరిస్థితిని బట్టి మనం మన భావనలను వ్యక్తం చేయాలి.

భావనల రంగం ఎంతో కోమలమైనది, నాజుకు అయినది, సున్నితమైనది. భావనలను ఆచరణలోనికి తేవడం చాలా కష్టమైన పని. ఎవరిమీదా భావనలను రుద్దలేము. ఈ

ప్రక్రియ సుదీర్ఘమైనది. కనుక వీటిని రెండు క్షణాలలో నశింపజేయకూడదు. ఇందుకోసమై మనం అనుక్షణం మన వ్యవహారణలను నిశితంగా పరిశీలించాలి. నిందించడం, ద్వేషించడం, చెడుగా ప్రవర్తించడం - వీటికి ఎల్లప్పుడూ దూరంగా ఉండాలి. ఎప్పుడూ మంచిగా, మరింత మంచిగా వ్యవహరిస్తూ ఉండాలి.

మంచితనంలో మానవత్వం

మంచితనం మానవత్వానికి అత్యుత్తమ లక్షణం. చెడుకు బదులు మంచి చేయడం ఒక సాహస కార్యం. తనకు జరిగిన చెడుకు బదులుగా ఏమీ చెప్పకపోవడం, ఏమీ చేయకపోవడం ఒక మహత్తర విజయం. అది పిరికితనం కాదు. వీరుల క్షమాగుణం. ఈ క్షమాగుణం ఏదో ఒక రోజున వైమనస్యాన్ని తొలగిస్తుంది. చెడుకు ప్రతిక్రియగా చేసే ప్రతి మంచీ, చెడు చేసే వ్యక్తి సిగ్గుపడేటట్లు చేస్తుంది. కనుక - ఎల్లప్పుడూ మంచిని, శ్రేష్ఠ కార్యాన్ని చేయడం జీవితానికి ధ్యేయంగా ఉండాలి. సమన్వయానికి నిజమైన ఆధారం ఇదే. ఈ విధంగా నిజమైన సమన్వయానికై క్రింది గుణాలను నిరంతరం అభ్యాసం చేయాలి.

అయిదు సూత్రాలు

1. భ్రమలనూ, సందేహాలనూ తొలగించడం.
2. లోతయిన అంతర్ దృష్టి.
3. అపేక్షించకపోవడం.
4. భావనాత్మకమైన పరిపక్వత.
5. వ్యక్తిగత అంతః సంబంధాల అవగాహన.

ఈ సమన్వయ సూత్రాలవల్ల వక్తిగతమైన అభ్యున్నతి, సమాజ వికాసం పెంపొందుతాయి. మనమంతా అందరితో సార్థకమైన సమన్వయాన్ని సాధించాలి. తద్వారా 'సంఘం శరణం గచ్ఛామి' - అనే సూత్రాన్ని అక్షరాలా అమలుపరచాలి.

ఒకోసారి మౌనమే ఘాతైన విమర్శ అవుతుంది.

శంకర జయంతి వ్యాసం

ఆదిశంకరుల ధార్మిక పునర్ జాగరణ

శంకరాచార్యుల వారు తమ తల్లిదండ్రులకు ఈశ్వర ప్రసాదంగా లభించారు. ఆ బాలుడికి శంకరుడు అని పేరు పెట్టారు. ఆ రోజు వైశాఖ శుద్ధ పంచమి. 8 ఏళ్ళ వయస్సులోనే శంకరుడు నాలుగు వేదాలను వల్లించేవాడు.

గురుకులం

5వ సంవత్సరంలో శంకరుడికి ఉపనయనమైంది. అదే సమయంలో ఆయన తండ్రి శివగురు కాలధర్మం చెందారు. ఆయన తల్లి ఆర్యాంబ శంకరుణ్ణి విద్యాభ్యాసం కోసం పూర్ణానది సమీపంలోని గురుకులానికి పంపింది.

అమ్మకోసం

గురుకులంలో విద్య నభ్యసించిన తరువాత శంకరుడు తల్లి సేవకై ఇంటికి వచ్చాడు.

శంకరుడు సన్యాసి

ఒకరోజు శంకరుడు పూర్ణానదిలో స్నానం చేస్తూన్న సమయంలో ఒక మొసలి అతని కాలు పట్టుకుంది. అతడు ఇలా కేకలు పెట్టాడు - “అమ్మా! మృత్యువు నన్ను సమీపిస్తున్నది. సన్యాసాశ్రమం స్వీకరించాలనిపిస్తున్నది. అందుకు అనుమతి నివ్వవలసింది.” ఆమె అనుమతి నిచ్చింది. మొసలి శంకరుని కాలు వదిలిపెట్టేసింది. వెళ్ళిపోయింది. అతను సన్యాసం స్వీకరించి కొత్త జీవితాన్ని పొందాడు. శంకరుడు ఆర్యాంబకు తన జీవిత లక్ష్యం గురించి నివేదించి కాలడిని విడిచి పెట్టేందుకు అనుమతి నడిగాడు. “వెళ్ళు నాయనా శంకరా! అంతులేని ఖ్యాతినార్జించు” - అని ఆశీర్వదించిపంపింది. “అమ్మా! మరణ సమయంలో నన్ను జ్ఞాపకం చేసుకో. అప్పుడు వచ్చేస్తాను” - అన్నాడు శంకరుడు.

శిష్యునికి తగిన గురువు

బ్రహ్మ సాక్షాత్కారం పొందిన గురువు అన్వేషణలో శంకరుడు ఉత్తరంవైపునకు వెళ్ళాడు. నర్మదానది తీరంలో ఒక

అమ్మా! నన్ను మొసలి పట్టుకొన్నది
సన్యాసాశ్రమం స్వీకరించడానికి అనుమతి నివ్వ

గొప్ప యోగీశ్వరుని కుటీరం కన్పడింది. ఆ మహాయోగి సాక్షాత్తు గోవిందభగవత్పాదులవారే. ఆయనను సమాధిలో చూసిన శంకరుడి హృదయం చాలా తృప్తి చెందింది. సమాధి స్థితి నుంచి మేల్కొనగానే గోవిందభగవత్పాదులవారు తేజోవంతమైన ముఖంతో కళ్ళు మూసుకుని చేతులు జోడించి తన ముందు నిలబడి ఉన్న బాల సన్యాసిని చూశారు. గురువుకు సాష్టాంగనమస్కారం చేసి శంకరుడు తన్ను శిష్యునిగా స్వీకరించమని కోరాడు. గోవిందయోగి చాలా ప్రసన్నుడయ్యాడు. గురువు ఆశీర్వచనం పొంది శంకరుడు పూర్ణ నిష్ఠతో సన్యాస జీవనం గడుపుతూ అధ్యయనం సాగించాడు. గోవిందయోగి శంకరునికి సత్యము యొక్క అనుభూతి కల్పించాడు. ఆ అనుభూతి ద్వారా శంకరునికి గొప్ప శక్తి లభించింది. గోవిందయోగి శంకరునిపై బాధ్యత మోపారు. సత్య

ప్రేమగుణం బాగా పెరిగితే లభించే సంపద పవిత్రత - రవీంద్రనాథ్ టాగూరు.

సాక్షాత్కారంకోసం ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీత, బ్రహ్మసూత్రాలకు వ్యాఖ్యానం చెబుతూ వాటిపై భాష్యం రాయమని నిర్దేశించారు. నువ్వు ఏది కావాలనుకుంటే అది యోగసాధనద్వారా పొందగలుతావు - అని అభయమిచ్చారు.

అమ్మా! పార్వతీ నాకు భిక్షపెట్టు

భారతదేశంలోని అనేక పవిత్ర తీర్థస్థానాలకు వెళ్తు శంకరుడు కాశీ చేరుకున్నాడు. అమ్మా! నాకు బుద్ధి, వైరాగ్యములు కలిగేలా భిక్షను ప్రసాదించు, అని అన్నపూర్ణాదేవిని ప్రార్థించాడు.

శంకరుడు స్నానంచేయడానికి నదికి వెళ్తున్నాడు. ఒక నిమ్మజాతికి చెందిన వ్యక్తి ఆయన మార్గంలో కనిపించాడు. శంకరుడు ఆ వ్యక్తితో అన్నపూర్ణాదేవి! తప్పుకో, అన్నాడు. కాని ఆ వ్యక్తి అన్నాడు - “మీరు ఎవరిని అన్నపూర్ణులంటున్నారు. శరీరాన్నా? నా ఆత్మనా?” ఈ సమాధానం విన్న శంకరుడు ఆ వ్యక్తికి సాష్టాంగ ప్రణామంచేశాడు. కాశీలో విష్ణుశర్మ అనే భక్తుడు శంకరుని శిష్యుడయ్యాడు. పద్మపాదాచార్యునిగా ఖ్యాతి చెందాడు.

భాష్య లేఖనం

ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీత, బ్రహ్మ సూత్రాలు వంటి పవిత్ర గ్రంథాలకు శంకరుడు భాష్యం రాశాడు. ఇప్పటికి 1200 ఏళ్ళకు పూర్వపు రోజుల్లో ప్రయాణం అంత సులభమైంది కాదు. కాని శంకరుడు బ్రహ్మసూత్రాలపై భాష్యం వ్రాసేందుకు బదరి వెళ్ళాడు. ఆ తర్వాత రుద్ధనగరంలోని కుమారిలభట్టుతో శంకరుడు శాస్త్ర చర్చ జరిపాడు. అందులో విజయం సాధించాడు. మండనమిశ్రుని కలవమని కుమారిలభట్టు సలహా ఇచ్చాడు. మండనమిశ్రుడు మహిషాతి నగరంలో ఉంటాడు. శంకరాచార్యుడు అక్కడికి వెళ్ళి ఆయనతో శాస్త్ర చర్చ చేసేందుకు సిద్ధమయ్యాడు. మండనమిశ్రుని భార్య ఉభయ భారతి న్యాయ నిర్ణేత అయింది.

శంకరాచార్యునికి మండనమిశ్రునికి శాస్త్రచర్చ చాలా రోజులపాటు జరిగింది. చివరలో మండనమిశ్రుడు తన ఓటమిని ఒప్పుకొని షరతు ననుసరించి శంకరాచార్యుని శిష్యురికం స్వీకరించాడు. సురేశ్వరాచార్యుడనే పేరుతో ఖ్యాతి గడించాడు.

తరువాత శంకరుడు పవిత్ర శ్రీశైలక్షేత్రం వెళ్ళాడు. ఉగ్రభైరవుడనే కుటిల తాంత్రికుని ఓడించాలనే ఉద్దేశ్యంతో

మండనమిశ్రుడికి శంకరాచార్యులకు మధ్య శాస్త్ర చర్చ

వెళ్ళాడు. ఆ కాపాలికుడు తన తాంత్రిక విద్యలతో శంకరాచార్యుని మట్టుబెట్టాలని ప్రయత్నించాడు. కాని దానికి తానే బలయిపోయాడు. శ్రీశైలం నుంచి శంకరుడు గోకర్ణం వెళ్ళాడు. అక్కడ నుండి సహ్యాద్రి పర్వతాలమీదుగా మూకాంబిక దేవాలయం చేరాడు.

హస్తామలకుడు

ఇక్కడ ప్రభాకరుడనే బ్రాహ్మణుని కుమారుణ్ణి మందబుద్ధి అనేవారు. అతడు మూగబాలుడు. దివ్యదృష్టితో చూసినపుడు శంకరాచార్యునికి ఆ బాలుడు యోగిలా కనపడ్డాడు. ఆ మూగబాలుడు శంకరుని వీక్షణంలో గొప్ప ఋషిగా ప్రకటితమయ్యాడు. శంకరాచార్యులు ఆ బాలుని తమ శిష్యుగణంలో చేర్చుకున్నారు. అతని పేరు హస్తామలకుడు.

నాల్గు ధామములు

శంకరాచార్యుని జీవితంలో మరో మజిలీ శృంగేరి. శంకరాచార్యుడు తమ ప్రథమ వేదాంత జ్ఞానపీఠాన్ని అక్కడ

జీవితంలో ఏదీ స్థిరం కాదు. కనుక - సమృద్ధిలో పొంగిపోకు, ఆపదలో క్రుంగిపోకు.

స్థాపించారు. అక్కడ శారదామాత మూర్తిని ప్రతిష్ఠించారు. తమ శిష్యులు సురేశ్వరాచార్యును అక్కడ పీఠాధిపతిగా నియుక్తం చేశారు. శంకరాచార్యుని దృష్టిలో సమస్త భారతము ఒక పవిత్రభూమి. దేశ కల్యాణం, ఏకత్వం ధర్మాన్ని పునరుద్ధరించడంలోనే ఉందని ఆయన విశ్వాసం. ఈ ఏకత్వాన్ని సాధించడం కోసం భారతదేశంలో నాల్గు పీఠాలను స్థాపించాలని ఆయన యోజన చేశారు. అందులో శారదాపీఠం శృంగేరిలో స్థాపించడం మొదటిమెట్టు. తరువాత ఆయన తూర్పున పూరి జగన్నాథంలో గోవర్ధనపీఠాన్ని, పశ్చిమాన ద్వారకలో కాళికాపీఠాన్ని, ఉత్తరాన బదికాశ్రమంలో జ్యోతి పీఠాన్ని స్థాపించారు.

శృంగేరిలో శంకరాచార్యుని మిగిలిన శిష్యులు గిరి అనబడే శిష్యుని బుద్ధి కుశలతను హేళన చేసేవారు. ఒకరోజు శంకరులవారు శిష్యుల ముందు ప్రసంగం చేయవలసి ఉంది. కాని గిరి అంతవరకు అక్కడికి రాలేదు. గిరి యథావిధిగా ఆలస్యంగా వచ్చి గురువుగారికి పాదనమస్కారం చేశాడు. గురువుగారు నవ్వుతూ, “చూడు గిరీ, ఈ రోజు నువ్వు ఆత్మ దాని ప్రకృతి విషయం భాషణం చేయమని మేం కోరుతున్నాం, అందుకోసం నిరీక్షిస్తున్నాం” - అన్నారు. అప్పుడు గిరి వినమ్రతతో, నిష్కతో వేదాంతమనే గొప్ప విషయాన్ని అతి సరళంగా ప్రస్తావించాడు. శంకరుల వారు ఆతనికి “తోటకాచార్య” అని నామాంతర మిచ్చారు.

శంకరాచార్యుల శిష్యులలో నలుగురు ముఖ్యులు. శృంగేరిలో శారదాపీఠానికి సురేశ్వరాచార్యులు, ద్వారకలో కాళికా పీఠానికి పద్మపాదాచార్యులు, బదరిలో జ్యోతిర్మయ పీఠానికి తోటకాచార్యులు, పూరిలో గోవర్ధన పీఠానికి హస్తామలకాచార్యులు నియుక్తులయ్యారు.

తల్లి సేవకై మళ్లీ .....

ఈ లోపల శంకరుల వారికి తమ వృద్ధమాత ఆర్యాంబకు అవసానకాలం సమీపించినట్లు అవగతమయ్యింది. ఆయన కాలడి చేరారు. ఆమెకోసం ఆయన శివభుజంగస్తోత్రం, విష్ణుస్తోత్రం పఠనం ప్రారంభించారు. తల్లి స్వర్ణస్థూలయ్యింది. శంకరులవారు ఆపద్ధర్మంగా తల్లి శరీరాన్ని మోసుకువెళ్లి అంత్యక్రియలు ముగించారు.

అనంతరం శంకరాచార్య కాశ్మీరులోని శారదా నిలయం వెళ్లారు. దానికి సర్వజ్ఞపీఠం అని పేరు. శారదానిలయ ప్రాంగణంలో అనేకమంది విద్వాంసులు శంకరులవారి కోసం వేచి ఉన్నారు. ప్రముఖులు శాస్త్రచర్చ జరిపారు. శంకరుల వారు అందరినీ ఓడించి దక్షిణ ద్వారం గుండా శారదానిలయంలోకి ప్రవేశించారు. సర్వజ్ఞపీఠం అధిరోహించారు.

శంకరుల మార్గం

అప్పటికి శంకరాచార్యులవారు భారతదేశం రెండుసార్లు చుట్టివచ్చారు. అనేక మందిరాల జీర్ణోద్ధరణ గావించారు. ఆయన అద్వైత మార్గాన్ని చూపారు. దాని అర్థం ఏమిటంటే - ప్రపంచంలో అన్ని వస్తువులు బ్రహ్మమయం. బ్రహ్మం ఒకటే. అన్నీ ఒకటే. ప్రపంచం నిత్య పరివర్తనశీలం గలది. ఈ కార్యకలాపాలన్నిటికి మూలం బ్రహ్మంలో ఉంది. బ్రహ్మము సత్యము, జగత్తు మిథ్య. ప్రతి వ్యక్తీ ఈ ప్రపంచంలో కనబడే ప్రతి వస్తువుని ఈశ్వర రూపంగా చూడాలి.

శంకరాచార్యుల వారు వ్రాసిన భజగోవిందం యావత్ భారతదేశంలోనూ లోకప్రియమైనది. ఆ భజన సారాంశమేమిటంటే - నీవు జీవితంలో అన్ని కష్టాలనుంచి, మృత్యువు నుంచి బయటపడాలనుకుంటే భగవంతుని ప్రార్థన చేయి అని.

ఒక చెరగని ముద్రను ప్రజల హృదయంలో ఆయన వేసారు. శంకరుల వారి సమాధి కేదార్ లో ఉంది. దక్షిణానికి చెందిన శంకరుల సమాధి ఉత్తరాన ఉండడం ఆశ్చర్యం కలిగించవచ్చు. కాని భారతీయ ఏకాత్మతను ప్రబోధించిన ఆయన దృక్పథాన్ని సూచిస్తున్న విషయమది.

కేవలం 32 ఏళ్ల వయసులో శంకరాచార్యుల వారు ఈ ప్రపంచ బంధాల నుండి విడివడి బ్రహ్మలో లీనమయ్యారు. ఆయన దేశం మొత్తంలో ధర్మజ్యోతిని వెలిగించారు. ధార్మిక పునర్జాగరణ చేశారు.

అలాంటి మహాపురుషుని దివ్య జీవనం మనకు నిరంతరం ప్రేరణనిచ్చుగాక.

- కె.బి.రామకృష్ణారావు

చర్చ జ్ఞానాన్ని ఇచ్చిపుచ్చుకోవడం. వాదం అజ్ఞానాన్ని ఇచ్చి పుచ్చుకోవడం.

తత్వచింతన

సూక్ష్మ శరీరంలో అద్భుత సామర్థ్యం

స్థూలంకన్న సూక్ష్మం మిన్న

మనిషి శరీరం అపరిమితమైన శక్తికి నిలయం. స్థూల శరీరంలోని శక్తికన్న సూక్ష్మ శరీరంలోని శక్తి మరింత హెచ్చు, మరింత విస్తృతం; అణు విచ్ఛేదనలో వెలువడే శక్తివలె ఇది వెలువడుతుంది. వ్యక్తి దేహ-బోధకు అతీతంగా ఎదిగినప్పుడే ఇది సాధ్యపడుతుంది. సిద్ధులు సూక్ష్మ శరీరపు శక్తికి ఫలితాలు. కారణ శరీరపు శక్తి మరింత తీవ్రమూ, విస్తృతమూ అయినది.

మనిషి సమర్థవంతుడు. అయితే శరీరపు కార్య కలాపాలలో మునిగి ఉన్న మనస్సుకు ఈ సామర్థ్యం అందదు. ప్రతిక్షణం మన శరీరాన్ని గురించే ఆలోచిస్తూ ఉంటే, మనం క్షుద్రులం అవుతాము. శారీరిక సుఖాన్ని పొందాలనే తీవ్ర వాంఛయే క్షుద్రత. ఈ స్థితిలో శక్తి శరీరంలో చిక్కుకుపోతుంది. స్థూల శరీరంనుండి విడివడినపుడే దాని ప్రభావం కనిపిస్తుంది.

బంగారంలో పరమాణువుల మధ్య బంధం దృఢంగా ఉంటుంది. స్థూల, సూక్ష్మ శరీరాల మధ్య ఇలాంటి గట్టి బంధం ఉంటుంది. ఈ దృఢమైన బంధంలో సూక్ష్మత లోపించిపోతుంది. స్థూల శరీరమే కానవస్తుంది. ఆ కారణంవల్ల సూక్ష్మ శరీరం అనుభవం కాదు. మనం మన శరీరమే సర్వస్వం అని భావిస్తాము. దాని సుఖ భోగాల కోసం జీవితం మొత్తాన్ని అర్పణ చేస్తాము.

నేను శరీరాన్ని కాను

నేను శరీరాన్ని - అనే ఆలోచన స్థూల శరీరపు పరిపక్వత. నేను శరీరాన్ని కాను, దానికి అతీతుడను - అనే ఆలోచన ముక్తికి సోపానం, ఆధ్యాత్మిక ప్రపంచానికి దారి. ఈ ఆలోచన ద్వారా సూక్ష్మ శరీరపు శక్తియొక్క వివిధ స్థాయిలు మేలుకొంటాయి. మేలుకొన్న ఆ కేంద్రాల ప్రభావం కానవస్తుంది. శక్తి భండాగారం లభిస్తుంది. అద్భుత సిద్ధులు అందుతాయి. ఇవి స్థూల శరీరానికి అందవు. బుద్ధికి, తర్కానికి అందవు. ఇవి అనుభవ సత్యాలు.

స్థూల శరీరం మేలుకొన్న తర్వాత సూక్ష్మ శరీరం మేలుకోవడం సాధ్యపడుతుంది. ఎందుకంటే - సూక్ష్మ శరీరపు పనికి ఆధారం స్థూల శరీరం. సూక్ష్మ శక్తులు ప్రవహించడానికీ, పనిచేయడానికీ తగినంత సామర్థ్యం స్థూల శరీరంలోని నాడులకు ఉండాలి. స్థూల శరీరం కర్మద్వారానే పనిచేస్తుంది. దానికి మరో దారి లేదు. కర్మ అనే గొడ్డలితో స్థూల శరీరపు బంధంలో ఇమిడి ఉన్న శక్తిని విముక్తి చేస్తారు. ఫలితంగా - శరీరంలోని వ్యవస్థలన్నీ క్రమబద్ధంగా పని చేస్తాయి. కనుకనే - సాధకునికి ఇనుప కండరాలూ, ఉక్కునరాలూ అవసరం అవుతాయని సాధన రంగపు సిద్ధ పురుషుడు స్వామి వివేకానంద బోధించారు.

నాభి ప్రాముఖ్యం

సూక్ష్మ శరీరం స్థూల శరీరంలో ఇమిడి ఉంటుంది. సూక్ష్మ శరీరం స్థూల శరీరపు నాభికి వెండితాడుతో బంధించబడి ఉంటుంది. స్థూల, సూక్ష్మ శరీరాల సూక్ష్మ సంబంధానికి కేంద్రం నాభి. యోగులు తమ సూక్ష్మ శరీరాలతో వివిధ లోకాలలో పర్యటిస్తూ ఉంటారు. వారి శరీరం ఇక్కడే నిలచి ఉంటుంది. శరీరంలోని నాభితో వారికి సంబంధం ఉంటుంది. ఆ వెండి తాడును ఎవరైనా తెంచినట్టే - యోగి తన శరీరంలోనికి తిరిగి రాలేదు.

ఈ నాభి కేంద్రంలో సంవేదన, స్పందన అత్యధికంగా ఉంటాయి. కనుకనే, తల్లి గర్భంలో మొట్టమొదట పిండంయొక్క నాభి నిర్మాణం అవుతుంది. మామూలు మనిషి జీవాత్మ జన్మ ప్రక్రియలో ఈ నాభినుండే ప్రవేశిస్తుంది. యోగులు తమ ఇచ్చకు అనుగుణంగా జన్మ ఎత్తుతారు. మరణానికి ముందుగానే కఠోర సాధనద్వారా తమ సూక్ష్మ శరీరపు కేంద్రాన్ని వికసించ జేసుకుంటారు. ఫలితంగా, మరణం తర్వాతకూడ దాని ప్రత్యేక మనుగడ నిలచి ఉంటుంది. వారు తమ ఈ శరీరంతో సూక్ష్మలోకంలో తపస్సు చేస్తారు.

విజ్ఞాన శాస్త్రం అన్వేషిస్తుంది. కళ సృష్టిస్తుంది.

సూక్ష్మ శరీర విముక్తి ఒక సాహస యాత్ర

అణు విచ్ఛిత్తివలె సూక్ష్మ శరీరాన్ని విముక్తిచేసే ప్రక్రియ ఒక సాహసయాత్ర. యోగి తన సంస్కార బీజాలను స్థూల శరీరం మరణించకముందే విముక్తి చేస్తాడు. మామూలు వ్యక్తిలో మరణ సమయంలో ఈ ప్రక్రియ జరుగుతుంది. శరీరంలోని నాడీ గుచ్ఛముల ద్వారా ఇది సాధ్యపడుతుంది. వీటిని ఉపత్యకలు అని అంటారు. ఈ ఉపత్యకలను ప్రాణాల మూటలని కూడ పిలుస్తారు. మరణ సమయంలో శరీరంలోని మూటలన్నీ కదిలిపోయి విడిపోతాయి. వ్యక్తిలోని ప్రాణం నిశ్చేష్టం అవుతుంది. తన సంస్కారాలను ఛేదించే సమయంలోనే యోగి ఈ క్రియ జరుపుతాడు. ఆధునిక నాడీ విజ్ఞానానికి ఈ నాడీ గుచ్ఛముల విషయం తెలియదు. ప్రమాద సమయంలో సూక్ష్మశరీరం ఒక ఊపుతో వెలికివస్తుంది. ఇది ఎంత అకస్మాత్తుగా జరుగుతుందంటే - వ్యక్తికి తాను చనిపోయినట్లు తెలియదు. అలాంటి సమయంలో వ్యక్తులను కలుసుకుని వారి అనుభవాలను క్రోడీకరించి రచించిన పుస్తకాలు అనేకం ఉన్నాయి.

సూక్ష్మ శరీర వికాసానికై తపస్సు

సాధనద్వారా యోగి సూక్ష్మ శరీరాన్ని వికసంపజేస్తాడు. ఇస్లాంలో ఈ వికాసానికి హమ్ జాద్ సిద్ధి అని పిలుస్తారు. హిందూమతంలో దీనిని ఛాయాపురుషుడు అని పేర్కొంటారు. ఛాయాపురుష సిద్ధిలో యోగి తన నీడ (ఛాయ)ను శక్తివంతం చేస్తాడు. ఆ నీడ పెద్దపెద్ద పనులు చేస్తుంది. ఈ సిద్ధిని పొందడానికై నీరు, నేయి, నూనెవంటి వస్తువులను ఉపయోగిస్తారు. ఛాయాపురుషుడు ప్రాణ విద్యుత్తు చేసే అద్భుతం. ఈ ఛాయాపురుషుడు శరీరంయొక్క అస్పష్టమైన ప్రతిబింబంగా ఉంటాడు. అయితే తపోబలంద్వారా దీనిని తనవలె, తనకన్న సమర్థమైనదిగా చేయగలుగుతాడు యోగి. యోగి ఒక స్థలంలో ఉన్నప్పటికీ, ఈ ఛాయాపురుషుడు తాను కోరిన స్థలానికి వెళ్లి, యోగి ఆదేశానికి అనుగుణంగా పని చేస్తాడు.

వాస్తవానికి, సూక్ష్మ శరీరం తపోబలంయొక్క ఫలితం. మనిషిలోని ప్రతిభను ఎన్నోరెట్లు వికసంపజేయడం ఇది. ఇది

మేలుకొన్నప్పుడు - పరమ మూర్ఖుడు సైతం అత్యంత ప్రతిభావంతుడు అవుతాడు. ఇలాంటి యోగి గ్రంథాలను జిరాక్స్ మిషన్ లా చదువుతాడు. క్షణంలో గ్రంథాలను చదువుతాడు. అతడి బుద్ధి కుశలత మామూలు వ్యక్తి బుద్ధి కుశలతకు ఎన్నో రెట్లు ఉంటుంది. కొందరికి ఈ సిద్ధి జన్మతోనే వస్తుంది.

సెర్నాజీ సాధన

శ్రీఅరవింద ఆశ్రమానికి చెందిన కె.డి. సెర్నాజీ శ్రీ అరవిందుల సావిత్రి గ్రంథంలోని చందస్సును పరిశీలించేవారు. ఆయన తన శరీరంనుండి వెలికివచ్చి పర్యటించేవారు. శ్రీ అరవిందులను కలుసుకున్న తర్వాత ఆయన ఈ రంగంలో మరింత నిగూఢమైన సాధన చేశారు.

శ్యామాచరణ్ లాహిరీ చేసిన అద్భుతాలు పలువురికి తెలిసినవే. మహావతార్ బాబా ఆయనకు సూక్ష్మలోకంలోని ఒక మహులులో దీక్ష ఇచ్చారు.

మహాయోగి రమణ మహర్షి ఒక వ్యక్తితో ఇలా చెప్పారు - యోగి తన మహత్తర కార్యాలను సూక్ష్మ శరీరంతోనే చేస్తాడు.

సూక్ష్మశరీరపు శక్తి అపారమైనది. ఆ శరీరంద్వారా ఆలోచనల ప్రసారం జరుగుతుంది.

అజ్ఞాచక్రం, సహస్రారం

అయితే - మనస్సుకు బలీయమైన ప్రేరణ ఇవ్వడం క్రియాశీలమైన కారణ శరీరం కలిగిన యోగిద్వారా మాత్రమే సాధ్యపడుతుంది. కారణ శరీరం మాత్రమే హృదయాన్ని కదిపివేయగలుగుతుంది, కుదిపివేయగలుగుతుంది. అలా చేయగలిగిన యోగులు అరుదుగా ఉంటారు.

సూక్ష్మ శరీరంలో అజ్ఞాచక్రం యొక్క జాగరణ జరుగుతుంది. తద్వారా ఆధ్యాత్మిక యాత్ర ప్రారంభం అవుతుంది. సహస్రారం యొక్క సమగ్ర జాగరణతో ఆ యాత్ర మరో మజిలీ చేరుతుంది. ఇదే కారణ శరీరం యొక్క జాగరణ. కారణ శరీరాన్ని మేలుకొలిపిన మహాయోగి ప్రేరణ కేంద్రం అవుతాడు. అతడు కోట్లాది మనస్సులలో స్పందనలను సృష్టిస్తాడు. అతడు ప్రేరణ

విశాల హృదయులు సత్యసారాన్ని గ్రహిస్తారు. లఘు మనస్కులు తేడాలను వెతుకుతారు.

ద్వారా ఏ పనిని అయినా చేయించగలుగుతాడు.

బుద్ధుని కారణ శరీరం ప్రభావం

బుద్ధుని బుద్ధత్వం ఈ కారణ శరీరంతో ముడిపడిన నిగూఢ రహస్యం. ఆయన సహస్రారం పూర్తిగా వికసించింది. ఆయన అసంఖ్యాకులైన వ్యక్తులకు సత్ప్రేరణ ఇచ్చారు. వారిని సన్మార్గంలో నడిపించారు. బుద్ధుడు ఆధ్యాత్మిక జగత్తుకు శిఖరాగ్రాన ఉన్న మహాయోగి. ఆయన ఎక్కడికి వెళ్లినా, అసంఖ్యాకులైన వ్యక్తులు ఆయన వెంట నడచేవారు. ఆయన తన ప్రేరణ ద్వారా అసంఖ్యాకులైన పతితులను ఉద్ధరించారు; లేచి ఉన్నవారిని నడిపించారు; నడిచేవారిని పరుగెత్తించారు. ఇదంతా కారణ శరీరం యొక్క ప్రభావం.

స్వరాజ్య సమరానికి ప్రేరణ వివేకానంద, రమణ మహర్షుల నుండి

మన స్వరాజ్య సమరం చరిత్రను సూక్ష్మ దృష్టితో విశ్లేషిస్తే, దానిలో స్వామి వివేకానంద, రమణ మహర్షుల

సత్ప్రేరణ, భావ బీజములే మనకు కానవస్తాయి. వారి ప్రేరణ ప్రభంజన రూపం ధరించింది. తమస్సులో కూరుకుపోయిన సామాన్య ప్రజల హృదయాంతరాళాలలో స్పందనలను సృష్టించింది. ఆ స్పందనలవల్ల వారు స్వరాజ్య యజ్ఞంలో సమీధలుగా ఆహుతి అయినారు. గాంధీజీ, శ్రీఅరవిందులు, భగత్ సింగ్, చంద్రశేఖర ఆజాద్ల హృదయాంతరాళాలలో స్వామి వివేకానందుడు మహాప్రభంజనంలా విజృంభించారు.

శక్తియొక్క స్వరూపాలన్నీ మనిషి శరీరంలో ఉన్నాయి. వ్యక్తి తన దేహ-బోధ (తాను శరీరమే అనే భావన) అనే క్షుద్రతను అధిగమిస్తే - అతడు అపరిమితమైన తన సామర్థ్యాన్ని తెలుసుకోగలుగుతాడు. లేని పక్షంలో - అతడు తన శరీర సుఖపు పరిమితులలో బందీ అయి నిస్సహాయుడుగా బ్రతుకు వెళ్లడీస్తాడు. కనుక - అతీత జగత్తును అనుభూతి పొందడానికై క్షుద్రమైన ఇచ్చలనూ, కామనలనూ వదులుకోవాలి; శ్రేష్ఠత్వాన్ని ఆకాంక్షించాలి. ఈ ఆకాంక్షయే నరుడిని నారాయణుడికివద్దకు చేర్చుతుంది; ఆనంద మహాసాగరంలో మునకలు వేయిస్తుంది.

శబరి పెట్టిన రేగుపండ్లు

‘శబరి పర్ణశాలకు శ్రీరాముడు వెళ్ళాడు. కొసరి కొసరి ఆమె ఇచ్చిన రేగుపండ్లు అడిగి అడిగి తిన్నాడు. ఆ శబరికి సాధనలేవీ తెలియవు. చదువు కూడా లేదు. కాని ఆమెకు ఎంతటి ప్రాముఖ్యం లభించింది! దీనిలోని రహస్యం ఏమిటి? మనం దైవాన్ని భక్తితో ఆరాధిస్తున్నాం. ధ్యానం, జపం మొదలయిన సాధనలు చేస్తున్నాం. అయినా భగవంతుడికి మనమీద కృప కలుగలేదు’

ఇలా చర్చ ప్రారంభమైంది. ఇది పెరిగి పెరిగి మతంగ మహర్షి దాకా పోయింది. ఆయన ఆ భక్తులందరినీ పిలిచి, కూర్చో పెట్టి ఇలా వివరించాడు - ‘మన మందరం ఆత్మ సంయమము, పూజాపురస్కారములు, జప ధ్యానములే భక్తిసాధన అని భావిస్తాం. భగవంతుని దృష్టిలో అలా కాదు. పవిత్రమైన భావనతో సేవచేసే వాడే నిజమైన సాధకుడు. అతడే భగవంతుడికి ప్రీతిపాత్రుడు. మీరు శబరి దినచర్య గమనించండి. ఆమె రాత్రి అంతా మేలుకొని ఆశ్రమం నుండి సరస్సుదాకా ఉన్న మార్గాన్ని శుభ్రం చేస్తుంది. నిరహంకార భావంతో సేవా కార్యంలో నిమగ్నమై ఉంటుంది. సజ్జనులు నడిచే ఆ త్రోవ చక్కగా ఉండాలనీ, ముళ్ళు ఉండకూడదనీ భావిస్తుంది.’

భక్తులకు సమాధానం లభించింది. సేవ, అందరికీ సేవ, పతితులకు మలిన దేహులకు సేవ పూజా భావనతో చేస్తే అట్టివారికే భగవంతుడు రక్షకుడుగా ఉంటాడు. అదే నిజమైన భక్తి.

నాగరికత ఓడరేవు కాదు, సముద్ర ప్రయాణం - టాయెస్సీ.

గురుదేవుల అమృతలేఖిని

యుగ పరివర్తనకు కీలకం సామూహిక సాధన ప్రాముఖ్యం

ఒంటరి ప్రయత్నానికి, ఒంటరి కృషికి కూడ ప్రాధాన్యం ఉంది. దాన్ని గౌరవించవలసిందే, ప్రోత్సహించవలసిందే. ఒంటరి ప్రయత్నం సైతం అనేక సందర్భాలలో అత్యంత ప్రచండంగా ఉంటుంది; అది వ్యష్టి సత్తానే కాక సమష్టి సత్తానుకూడ ప్రభావితం చేయగలుగుతుంది, మార్చగలుగుతుంది. ఇది అరుదుగానే జరుగుతుంది. కానీ, దీన్నిబట్టి ఒక విషయం స్పష్టమవుతుంది. పరమేశ్వరుని అంశ, కుమారుడు అయిన మనిషి తన తండ్రియొక్క శక్తులన్నింటినీ వెంటతీసుకుని వస్తాడు. అతడు తలచుకుంటే తన నిద్రను మెలకువగా మార్చుకోగలుగుతాడు. తీక్షణతను అలవరచుకోగలుగుతాడు. సమష్టి రంగంలో అద్భుతాలు సాధించగలుగుతాడు. తేజస్వి, మనస్వి, తపస్వి అయిన వ్యక్తి ఇలాంటి పనులు చేసి చూపుతాడు. అసామాన్యమైన తన ప్రతిభతో సమకాలీన సమస్యలను పరిష్కరించగలుగుతాడు. అవతార పురుషులు ఇలాంటి స్థాయికి చెందిన వ్యక్తులు. యుగానికి నాయకత్వం వహించగలిగే విశిష్టతయే భగవంతునికి ఇచ్చే గౌరవాన్ని వారికి సంపాదించిపెడుతుంది. ఇది వ్యక్తి ఉన్నతికి శిఖరాగ్రం.

వాతావరణానికి విశిష్ట ప్రభావం

అయినప్పటికీ - వాతావరణానికి తనదైన స్థానం, విలువ ఉండనే ఉన్నాయి. దాని ప్రభావం అడుగడుగునా కనబడుతూనే ఉంటుంది. ఏదో విధంగా వాతావరణాన్ని అనుకూలంగా మార్చవలసిన అవసరం కూడ మిగిలే ఉంటుంది. ఇందుకు ఖచ్చితమైన ప్రక్రియ సామూహిక సాధనయే.

మనుషుల ఆకారంలో, స్వభావంలో కానవచ్చే తేడాలను బట్టి వాతావరణ ప్రభావాన్ని గుర్తించవచ్చు. చర్మం రంగు నల్లగా, పసుపుపచ్చగా, తెల్లగా, ఎర్రగా ఉండడానికి ముఖ్య కారణం వాతావరణ ప్రభావమే. ఈ ప్రత్యేకతలు రక్తగతములని భావించబడుతోంది. అయితే, చర్మాలను ప్రభావితంచేసే

రక్తగతమైన ప్రత్యేకతలు చివరికి ఆయా దేశాల, ప్రాంతాల జల, వాయువులలో ఉన్న తేడాలకు సంబంధించినవన్నది స్పష్టం. మనుషుల ఒడ్డు పొడుగూ దేశాలనుబట్టి, ప్రాంతాలనుబట్టి అంచనా వేయబడుతుంది. పంజాబీలకూ, బెంగాలీలకూ మధ్య శరీర దృఢత్వంలో ఉన్న తేడాలో వాతావరణ ప్రభావాన్ని మనం ప్రత్యక్షంగా చూడగలము. ఉజ్బెకిస్తాన్ లోని ప్రజలలో హెచ్చుమంది వంద సంవత్సరాలు జీవిస్తారు. వారి ఆహార విహారాలలో, సౌకర్యాలలో, సాధనాలలో చెప్పుకోదగ్గ విశేషం ఏదీ లేదు. వారు దీర్ఘాయువులు కావడానికి కారణం అక్కడి వాతావరణ ప్రభావమే.

శరీరాలలోనేకాక, స్వభావాలలోకూడా చాలా తేడా కనిపిస్తుంది. ఇది సూక్ష్మ వాతావరణపు ప్రభావం, లేదా స్థూల వాతావరణపు ప్రభావం. ఏ ప్రదేశపు ప్రజల నమ్మకాలు, అభిరుచులు, అలవాట్లు ఏ మూసలో పోయబడి ఉన్నాయి, ఆ ప్రజల ఆలోచనలు, కార్యకలాపాలు ఏ దిశలో ప్రవహిస్తున్నాయి - అన్న విషయాలపై సంస్కృతులలో, సభ్యతలలో అంతరాలు ఏర్పడతాయి. ఈ ప్రవాహాలు సహజంగా మారవు. కనుక వాటిని సంస్కృతులలో వైవిధ్యాలగా పరిగణిస్తారు, పోషిస్తారు. ఈ ప్రత్యేకతలు స్వభావాలలోనేకాక, శీలములలో ఆదర్శములలో కూడ ప్రతిబింబిస్తూ ఉంటాయి.

పశువులు, వనస్పతులు, ఖనిజ పదార్థముల స్థాయి సైతం వాతావరణంలో ఉన్న తేడాను బట్టి తెలుస్తుంది. ఒక దేశపు పశువులకూ, మరో దేశపు పశువులకూ మధ్య ఆకారంలోనే కాక - శ్రమశక్తిలో, పాలిచ్చే సామర్థ్యంలోకూడ తేడా ఉంటుంది. గొర్రెల ఉన్నిలో కానవచ్చే తేడాలు ఆ ప్రాంతాల వాతావరణాన్నిబట్టి ఏర్పడతాయి. కొండలలోని కుక్కలకూ, మైదానాలలోని కుక్కలకూ స్వభావంలో చాలా తేడా ఉంటుంది. ఋతు ప్రభావాన్ని తట్టుకునే సామర్థ్యంకూడ ఆ ప్రాంతంలోని సూక్ష్మ విశేషాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. చలి ప్రదేశాలలో పుట్టిన ప్రాణులు చలి పెరుగుదలనూ,

ఆత్మ విశ్వాసం, ఆత్మజ్ఞానం, ఆత్మ సంయమనం - ఇవే జీవితానికి ఆసరాలు.

వేడి ప్రదేశాలలోని ప్రాణులు వేడి పెరుగుదలనూ సహిస్తాయి. విభిన్నమైన పరిస్థితులలో పుట్టిన ప్రాణులు మార్పులను తట్టుకోలేవు. వేగంగా వెళ్లే వాహనాలలో ప్రయాణించేవారు తరచు ఆరోగ్యం దెబ్బతింటోందని ఫిర్యాదు చేస్తూ ఉంటారు. వాతావరణంలోని మార్పుయొక్క తీవ్రతను శరీరం తట్టుకోలేకపోవడం ఇందుకు కారణం.

వనమూలికలు, గడ్డి, వనస్పతులు, ఫల పుష్పాలు మున్నగువాని ఆకారంలో, వాసనలో, రుచిలో తేడా కనిపిస్తుంది. వివిధ ప్రదేశాలలో ఉత్పత్తి అయ్యే ఓషధుల నామరూపాలు ఒకటే అయినా, వాటి రసాయనాలలో, గుణాలలో ఎంతో తేడా కనిపిస్తుంది. పక్షుల, క్రిమికీటకాల ఆకారంలో, స్వభావంలో తేడా ఉంటుంది. పాము, తేలు, బల్లి, సాలీడు మున్నగువాని విషాలలో ఉండే తేడా జాతిగతంగా కనిపిస్తుంది. అయితే, జాతిగతమైన ఆ ప్రత్యేకతలు సైతం మౌలికంగా వాతవరణానికి ప్రతిక్రియలే.

వివిధ దేశాల, ప్రదేశాల పరిస్థితులు, ఆచారాలు, విశ్వాసాలు, అభిరుచులు, సంస్కృతులు విభిన్నంగా ఉంటాయి. ఆయా దేశాలలో పుట్టే పిల్లలు వాతావరణ ప్రభావంవల్ల ఆవిధమైన మనస్తత్వాన్నీ, స్వభావాన్నీ అలవరచుకుంటారు. వారి ఆలోచన, స్వభావం, కార్యకలాపాలు దాదాపు అన్నీ ఆ ప్రదేశంలో నివసించేవారివి వలెనే ఉంటాయి. అధిక సంఖ్యాకుల ఒత్తిడి పడితే, అల్పసంఖ్యాకులు వారిని అనుకరిస్తారు. దీనినే సమయ ప్రభావం, యుగ ప్రభావం అని పేర్కొంటాము. చలికాలం, వేసవికాలం వచ్చినప్పుడు ప్రాణుల, వనస్పతులు, పదార్థముల రంగులూ, రీతులూ మారతాయి. ఆయా ఋతువులకు అనుగుణంగా కార్యకలాపాలలో మార్పులు వస్తాయి.

సూక్ష్మ శక్తుల పాత్ర

వృధివి మీద ఉన్నదంతా, ఉత్పన్నమైనదంతా, లభించినదంతా సునాయాసంగా వచ్చింది కాదని శాస్త్రవేత్తలకు తెలుసు. అదంతా మనిషి సంపాదించిందేనని చెప్పలేము. మనిషిద్వారా కాక, సూక్ష్మ శక్తులద్వారా జరిగింది చాలా ఉంది. సూర్యునిలో కనిపించే మచ్చలు సూర్యుని స్థితికి అనుగుణంగా

మారుతూ ఉంటాయి. ఈ మార్పులవల్ల వృధివిపై తీవ్ర ప్రభావం కలుగుతుంది. వాటివల్ల పదార్థముల స్థితిలో, ప్రాణుల పరిస్థితిలో ఆశ్చర్యకరమైన మార్పులు జరుగుతాయి. వికిరణం, ఆకర్షక తుఫానులు, తుఫానులు, సుడిగుండాలు పరిస్థితులను తారుమారు చేస్తాయి. అంతరిక్షంనుండి అదృశ్యంగా శక్తి వర్షించడంవల్ల భూమిపై పలుమారులు హిమయుగం వచ్చింది. జలష్లాపనం, సముద్ర పరివర్తన, ఖండప్రళయముల దృశ్యములు కానవచ్చాయి. భవిష్యత్తులో వృధివిలోని పదార్థముల స్థితిలోకాని, ప్రాణుల స్థితిలోకాని అసాధారణమైన పరివర్తన జరిగితే - దానిని నిమిత్త కారణం సామాన్య సంఘటనలలోకాక అంతరిక్షంలోని అదృశ్య పరిణామాలలోనే కానవస్తుంది. అతివృష్టి, అనావృష్టి, శీత ఆధిక్యం, మహమ్మారులు మున్నగు ఆధిదైవిక విపత్తులలో మనిషి తాను నిర్దోషిగా, నిస్సహాయుడుగా అనుభూతి పొందుతాడు.

వ్యక్తి తన వ్యక్తిగత జీవితంలో పూర్తిగా స్వతంత్రుడు. అయినా, విశాల బ్రహ్మాండంలో జరిగే పరిణామాలలో అతడి స్థానం అత్యల్పమే. తన తలమీద నీటితో నిండిన మేఘాలను అతడు వర్షింపజేయలేడు. మరణాన్నీ, ముసలితనాన్ని ఆపే సామర్థ్యం అతడికి లేదు. పరిస్థితులపై అతడి అధికారం నగణ్యము. ప్రవాహాలనుండి అతడు తనను తాను కొద్దిగా రక్షించుకోగలుగుతున్నాడు. చలిని అతడు అదుపు చేయలేడు. బట్టలు కప్పుకుని, మంటలో చలికాచుకుని ఆత్మరక్షణలో అతడు కొంత సఫలం అవుతున్నాడు.

వాతావరణంవల్ల మనిషి ప్రభావితుడు అవుతాడన్నది స్పష్టం. వివిధ దేశాల ప్రజలు తమ తమ పరంపరలవల్ల, సంప్రదాయాలవల్ల ప్రభావితులు అవుతారు. అమలులో ఉన్న పరిధులలో ఆలోచిస్తారు. జీవితాలు సాగిస్తారు. ఇందులో వారికి మౌలిక ప్రతిభ కాక వాతావరణ ప్రభావమే ప్రధానంగా పనిచేస్తుంది.

యుద్ధోన్మాదం రగిలించే ఆకాశం

చేతనయొక్క ప్రహారంవల్ల వాతావరణంలో కోరుకున్న మార్పు తేవడం సాధ్యం. అదృశ్య జగత్తులో పలుమారులు కొన్ని

సంతృప్తిని మించిన సంపద లేదు. అసంతృప్తిని మించిన దారిద్ర్యం లేదు.

ప్రేరణలు ఉద్భవిస్తాయి. వాటి తుఫానులలో మనుషుల మెదడులు గడ్డిపరకలలా ఎగిరిపోతూ ఉంటాయి. యుద్ధోన్మాదంవంటివి పెల్లుబుకుతాయి. అప్పుడు ప్రజలలో హెచ్చుమంది పోరాడే అవసరాన్ని అనుభూతి పొందుతారు. అందుకు సిద్ధపడుతూన్నట్లు కనిపిస్తారు. ఒక విచిత్రమైన ఆవేశం అంతటా ఆవరిస్తుంది. చెప్పవలసిన అవసరమూ రాదు. ఆలోచించవలసిన అవసరమూ రాదు. గాలిలో వేగమూ, వేడీ జనిస్తాయి. ఫలితంగా - మామూలు మెదడు ఒకవిధమైన మత్తులో పడుతుంది. ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోతుంది. పెద్ద యుద్ధోన్మాదంలో, స్థానిక కలహాలలో వాతావరణం ఉత్తేజితం కావడం, ప్రమాదభరితం కావడం జనమనోవిజ్ఞాన శాస్త్ర నిపుణులకు బాగా తెలిసిన విషయాలు. యుద్ధోన్మాదం వలెనే వివిధ సమయాలలో ఇతర సూక్ష్మ ప్రవాహాలు కూడ దిగివచ్చాయి. లెక్కలేనన్ని మెదడులను తమతోపాటు కొట్టుకుపోయేటట్లు చేశాయి. పెను తుపానులవలె.

ప్రజాస్వామ్యం, సామ్యవాదం

ఒకప్పుడు ప్రజాస్వామ్యపు వెల్లువ పెల్లుబికింది. అది రాజరికాలను నిర్మూలించింది. ప్రజా ప్రభుత్వాలను ఏర్పరచింది. ఈ విధంగా అద్భుతం సాధించింది. సామ్యవాదం మరో వెల్లువ. అది రష్యా నాయకత్వంలో ఆశియా, యూరపులలోని అనేక దేశాలను తన అనుచరులుగా చేసుకున్నది. ప్రజాస్వామ్యం, సామ్యవాదం అనే ఈ ఆలోచనా ప్రవాహాలను మన యుగపు ప్రచండ వెల్లువలుగా పరిగణించవచ్చు. నియంతృత్వం, జాతి విద్వేషం, పెట్టుబడిదారీ విధానం, సామ్రాజ్యవాదం, పూర్వజలిజంవంటి నిరుపయోగకరమైన వెల్లువలుకూడ వివిధ సమయాలలో తలెత్తి ఘర్షణలను సృష్టిస్తూ వచ్చాయి. వెల్లువ వెల్లువే. సముద్రతీర వాసులు ఉప్పెనల ఉపద్రవాలను చూస్తూ ఉంటారు. రకరకాల ఆలోచనా ప్రవాహాలు కూడ ఇలా పెల్లుబుకుతూ ఉంటాయి. ఇవి తమతోపాటు అసంఖ్యాకమైన ప్రజలను కొట్టుకుపోయేటట్లు చేస్తాయి.

ధర్మచక్ర ప్రవర్తన ప్రవాహ ప్రధానం

బుద్ధ భగవానుని ధర్మచక్ర ప్రవర్తన సాధన ప్రధానం

కాదు, ప్రవాహ ప్రధానం. సాధనాలు ప్రవాహాన్ని సృష్టించలేదు. ప్రవాహం సాధనాలను సమీకరించింది. హర్షవర్ధనుడు, అశోకుడు మున్నగు రాజులు కలసి బుద్ధుడిని ధర్మప్రచారకుడుగా నియమించ లేదు. బుద్ధుడు వాతావరణంలో వేడిమిని సృష్టించారు. ఆ వేడిమివల్ల విజ్ఞులు, యోగులు, సంపన్నులు అయిన లక్షలాది వ్యక్తులు ఆత్మాహుతి చేసుకున్నారు. కాషాయ వస్త్రాలు ధరించారు. ధర్మసైనికులుగా నిలిచారు.

మత ప్రవర్తకులలో ప్రతి ఒక్కరూ తమతమ కాలాలలో తమతమ పద్ధతులలో వాతావరణాన్ని వేడి చేశారు. తద్వారా తమను సమర్థించే భావ తరంగాలను సృష్టించారు. ఆ ప్రవాహాల్లో ఎందరెందరో వ్యక్తులు కొట్టుకుపోయారు.

దాస్య శృంగళాలలో మ్రగ్గిన దేశాలలో కూడ స్వాతంత్ర్య తరంగాలు, ప్రజా ఉద్యమాలు విజృంభించాయి. తమ లక్ష్యాలను సాధించాయి.

ఇలాంటి ప్రవాహాలు ఎంత సమర్థవంతమైనవో అదృశ్య సూక్ష్మ వాతావరణపు వాస్తవాన్నీ, రహస్యాన్ని గుర్తించినవారు అవగాహన చేసుకుంటారు. పెను తుపానుల శక్తివంటి వాటి శక్తితో సమానమైన శక్తి మరేదీ లేదు.

రామాయణ కాలంలో వానరులు ప్రాణులను అరచేత పుచ్చుకుని మంటలలోకి దూకారు. అది ప్రవాహంయొక్క ప్రేరణవల్లనే సాధ్యపడింది. దాని స్వరూపాన్నీ, మహిమనూ గుర్తించినప్పుడు - జన సముదాయాన్ని ఒక దిశలో మళ్లించే సామర్థ్యం సూక్ష్మ వాతావరణంలో ఉన్నదని తెలుస్తుంది. సాధనాల సహాయంతో నిర్మించిన ఉద్యమాల ప్రభావంకన్న దాని ప్రభావం బాగా హెచ్చు.

వాతావరణాన్ని అనుకూలంగా మలచుకోవడం

ప్రజా సమర్థనకూ, ప్రజా సహకారానికీ ప్రచార సాధనాలపై కన్న వాతావరణాన్ని అనుకూలంగా మలచుకోవడంపై ఆధారపడడం మరింత ప్రయోజనకరం. సూక్ష్మ జగత్తులోని ప్రవాహం సహకరిస్తే ఆశించిన ఫలితం సిద్ధించే అవకాశాలు మరింతగా పెరుగుతాయి. వాలుగాలిలో జలయానాలూ,

ధనాన్ని కాక - కీర్తిని రక్షించుకో.

వాయుయానాలూ, చివరికి పాదయాత్రలూ సులువుగా జరుగుతాయి. ప్రయాణం వేగంగా, హాయిగా జరుగుతుంది. వాతావరణంలో విషం వ్యాపిస్తే, భయంకరమైన మహమ్మారులు విజృంభిస్తాయి. చూస్తూ ఉండగానే జనం భారీ సంఖ్యలో వాటికి గురి అయి మరణిస్తారు. వాతావరణంలో చలి ఏర్పడితే, ప్రాణులు వణకుతాయి. ఇంటిలో శోక వాతావరణం ఉంటే ఆ కుటుంబంతో సంబంధం లేని వ్యక్తులు సైతం దానివల్ల ప్రభావితులు అవుతారు. ఆలయ వాతావరణానికీ, కసాయి ఖానా వాతావరణానికీ ఉన్న తేడాను మనం ప్రత్యక్షంగా చూడవచ్చు. సూక్ష్మ జగత్తుయొక్క, సూక్ష్మ వాతావరణంయొక్క ప్రాముఖ్యం ప్రపంచంలోని సాధనాలకన్న అత్యధికమని ఆధ్యాత్మిక విద్య చెప్పతోంది.

కనుక - యుగ పరివర్తన కోసం, వాతావరణాన్ని అనుకూలం చేయడంకోసం మనం అధ్యాత్మ విజ్ఞానానికి అనుగుణంగా ప్రచండమైన కృషి జరపవలసి ఉంటుంది. ఇంతపెద్ద కార్యం ఆ దివ్యశక్తి ద్వారా సాధించబడుతుంది.

సూక్ష్మ వాతావరణాన్ని సంస్కరించడానికై అధ్యాత్మ విజ్ఞానులు వివిధ సమయాల్లో అనేక దివ్య ప్రక్రియలను అమలు జరిపారు. శాస్త్రాలలో ఇందుకు ప్రమాణాలు లభిస్తాయి.

అశ్వమేధం, రాజసూయం

రావణుని కాలంనాటి సంక్షోభ వాతావరణాన్ని నిర్మూలించే పని లంకా విజయం తర్వాతకూడ మిగిలిపోయింది. రామచంద్ర భగవానుడు దశాశ్వమేధ ఘట్టంలో పది అశ్వమేధ యజ్ఞాలను నిర్వహించాడు.

కంసుడు, దుర్యోధనుడు, జరాసంధుడువంటి అసురులు మరణించిన తర్వాత కూడ మహా భారత కాలపు సంక్షోభం వాతావరణంలో నిండి ఉంది. దానిని తొలగించడం అవసరమని కృష్ణ భగవానుడు భావించాడు. పాండవులచేత రాజసూయ యజ్ఞం జరిపించాడు.

విశ్వామిత్ర మహర్షి తనకాలపు అనురత్నాన్ని బలహీనపరచడానికై ఒక బృహద్ యజ్ఞాన్ని ప్రారంభించాడు. అసురులకు ఆ విషయం తెలిసింది. తాటక, సుబాహు, మారీచుల

నాయకత్వంలో అసురులు ఆ యజ్ఞంపై దురాక్రమణ చేశారు. యజ్ఞ రక్షణకై రామ, లక్ష్మణులు వెళ్లవలసివచ్చింది.

అగ్నిహోత్రం, జపం

ఇలాంటి పరిస్థితులలో, చికిత్సలలో యజ్ఞ ప్రక్రియకు అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఉన్నది. యజ్ఞాలలో అగ్నిహోత్రం వలెనే జపయజ్ఞం కూడ ఉన్నది. అగ్ని హోత్రానికి సాధనాలు కావాలి. జపయజ్ఞాన్ని వ్యక్తిగత సాధన ద్వారా కూడ నిర్వహించవచ్చు. యజ్ఞం సామూహికంగా జరుగుతుంది. అందులో హోతల సమ్మిళిత సాధన చేసే అద్భుతం కనిపిస్తుంది. పలువురు జపకర్తలు సంకల్ప పూర్వకంగా ఏకమై జపయజ్ఞం చేస్తే, అందువల్లకూడ సమ్మిళిత శక్తి జనిస్తుంది. అలాంటి సామూహిక సాధనలను పురశ్చరణలు అంటారు. ఒక ప్రత్యేక ప్రయోజనం కోసం చేసే పురశ్చరణ వల్ల ఆశించిన అనుకూలత తపశ్చర్యతో కూడిన సామూహిక సంకల్పంద్వారా ఉత్పన్నం అవుతుంది.

సామూహిక సాధనద్వారా యుగ పరివర్తన

యుగ పరివర్తన ప్రపంచంలో అన్నింటికన్న పెద్దదీ, విస్తృతమూ, ప్రముఖమూ అయిన కార్యం. అందుకు సామాన్యమూ, పరిమితమూ అయిన శక్తి చాలదు. అసామాన్యమూ, అపరిమితమూ అయిన శక్తి కావాలి. ఇందుకోసం భౌతిక సాధనాలు కూడ అవసరం అవుతాయి. అయితే, శక్తికి కేంద్ర బిందువు అధ్యాత్మికమే అవుతుంది. జన మానసాన్ని మార్చడం నూటికి నూరుపాళ్లు అధ్యాత్మిక రంగం పని. కనుక శక్తికూడ ఆ స్థాయికి చెందినది అవసరం అవుతుంది. వాతావరణం యొక్క ఉత్కృష్టత, నికృష్టతలు సామూహిక చింతనపై ఆధారపడి ఉంటాయి. సామూహిక సాధన యొక్క ప్రచండ సామర్థ్యం కలిగిన సామూహిక ధర్మానుష్ఠానం ద్వారానే ఆ వాతావరణ నిర్మాణం సాధ్యమవుతుంది.

ఈ పుణ్య కృషి యుగ పరివర్తన అనే మహాత్తర లక్ష్య సాధనలో అసాధారణమైన పాత్రను నిర్వహిస్తుందని ఆశించవచ్చు.

సంకల్పంవల్ల శక్తి మేలుకుంటుంది. సంయమనంవల్ల అనవసరమైనది తొలగిపోతుంది.

సంస్కృతి సౌరభం

సంకల్పాల సామ్రాజ్యంలో అసాధ్యమన్నది లేదు

సంకల్పం శక్తి ప్రవాహానికి ఒక దిశ ఇస్తుంది. సంకల్పం ఒక విశిష్టమైన విత్తనం. నాటగానే అంకురించే విత్తనం. పరిస్థితులన్నింటినీ తనకు అనుకూలంగా మార్చుకునే విత్తనం. సంకల్పబలం వెనుకనే అన్నీ తప్పనిసరిగా నడుస్తాయి. సంకల్పం ధార్మిక, ఆధ్యాత్మిక ప్రక్రియకు ప్రాణం. సంకల్పం లేనిదే ఏ పనీ పూర్తి కాదు. సంకల్పం అంటే అర్థం - శక్తియొక్క మహాప్రవాహం నుండి మనకు కావలసిన ఆలోచనా ప్రవాహాన్ని ఎంపిక చేయడం.

సంకల్పం శక్తి భాండాారంలో నిప్పురవ్వ వేయడం వంటిది. ఆ తర్వాత మంట మండినప్పుడు దానికి దిశను ప్రదానం చేయడం సంకల్పం యొక్క పని అవుతుంది. తుపాకీ గొట్టానికి నిప్పు అంటించినప్పుడు భారీ విస్ఫోటం జరుగుతుంది. కానీ, ఆ విస్ఫోటం నుండి జనించే భారీ శక్తితో ఏ కార్య ప్రణాళికను అమలు చేయాలన్నది ఒక పెద్ద ప్రశ్న. సంకల్పం దానికి సమాధానం ఇస్తుంది. అలాగే, జీవితంలో మనం ఏమి చేయాలి, ఏమి సాధించాలి? ఎక్కడికి వెళ్లాలి - ఈ ప్రశ్నలన్నింటికీ లక్ష్యాన్ని నిర్ణయించుకుంటాము. అయితే, సంకల్పం లేనిదే ఆ లక్ష్యాన్ని సాధించలేము. సంకల్పమే జీవన శక్తిని నిర్దిష్టమైన లక్ష్యానికి చేర్చుతుంది. సంకల్పం లేకపోతే - గుప్పిట్లో మూసిన ఇసుకవలె అది జారిపోతుంది.

మతపరమైన కర్మకాండలో ముందుగా సంకల్పం చెప్పుకుంటాము. ఈ సంకల్పంలోని దార్శనికత, వైజ్ఞానికత ఎంతో విలక్షణమైనవి. మతపరమైన సంకల్పంతోపాటు పెక్కు వాస్తవాలు ముడిపడి ఉంటాయి. ఎందుకంటే - సంకల్పంలో వ్యష్టిని సమష్టితో, లఘువును విభువుతో, పరిమితాన్ని విరాట్తో జోడిస్తారు. కనుక - సృష్టి ఆరంభం నుండి

వర్తమానం వరకు కాలంతోను, వర్తమానంలో వ్యక్తి కోరే కోరికతోను సంకల్పంలో సంబంధాన్ని ఏర్పరుస్తారు. మన కోరికను బట్టి సంకల్పం యొక్క దిశను నిర్ణయిస్తారు.

సంకల్పం నిగూఢమైన ఒక వైజ్ఞానిక ప్రక్రియ. సృష్టికి పాలనకర్త అయిన విష్ణుమూర్తిని స్మరిస్తూ, మనం సంకల్పాన్ని మనోభావన లోతులనుండి వెలికితీస్తాము. సంకల్పం సహజంగా స్ఫురిస్తుంది. ఈ స్ఫురణలో శక్తిని దిశ ఇచ్చే అనంత సామర్థ్యం ఉంటుంది. ఈ భావనతోపాటు మనం మన అస్తిత్వాన్ని గుర్తుచేసుకుంటాము. మన ఆత్మ ఈ బ్రహ్మాండాన్ని ఎప్పటి నుండి తెలుసుకున్నదో స్మరిస్తాము. బ్రహ్మ ద్వితీయ పరార్థంలో ఆ ఆత్మ ఆవిర్భవించిందని జ్ఞాపకం చేసుకుంటాము. ఈ ఆవిర్భావంతోపాటు కాలచక్ర ప్రవర్తన ప్రవాహంలోని వివిధ దశలలో ఎక్కడో అక్కడ నా అస్తిత్వం కూడ ఉన్నదని గుర్తుచేసుకుంటాము. కాలచక్రం మన్వంతరాలుగా మారింది. ఆ తర్వాత యుగంలో ప్రవేశించింది. వర్తమాన స్థితిలో కల్పం శ్వేతవరాహ కల్పం; మన్వంతరం వైవశ్వత మన్వంతరం; యుగం కలియుగం ప్రథమ పాదం. ఇలా సృష్టి ప్రారంభం నుండి వర్తమానం వరకు కాలచక్రాన్ని స్మరిస్తాము.

సంకల్పంలోని రెండవ భాగంలో స్థలాన్ని నిర్దేశిస్తాము. సృష్టిలోని విశిష్టమైన శక్తి ప్రవాహం సమయాన్ని దాటి ఎక్కడ దిగుతుంది? కనుక - సంకల్పంలో స్పేస్, టైమ్ (దిక్కు, కాలం) రెంటికీ మహత్తర స్థానం ఉన్నది. ఇప్పుడు మనం జంబూద్వీపంలోని భరతవర్షంలో దానిలోని భరతఖండంలోకి వచ్చాము. ఆ తర్వాత మన ప్రాంతం, జనపదం, నగరం, గ్రామం మున్నగువాటిని

సంతలూ, సంస్కర్తలూ ఉన్నత స్థాయి రజకులు.

గుర్తుపెట్టుకుంటాము. మనం ఇక్కడ ఉన్నాం. కనుక సంకల్పించిన శక్తి ఈ స్థలంలో దిగాలి. సంకల్పంలో స్థలానికీ ప్రాముఖ్యం ఉన్నది. ఎందుకంటే - శక్తి ప్రవాహం సమయంతోపాటు స్థలాన్ని కూడ తాకుతుంది.

సంకల్పంలోని మూడవ భాగంలో ఈ స్థలం స్థితిని చూస్తాము. ఆ సమయంలో నెల, పక్షం, తిథి, వారం ఏమిటో చూస్తాము. నక్షత్రాల స్థితిని, రాశులలో గ్రహాల స్థితిని కూడ చూస్తాము. జ్యోతిషంలోని ఈ రహస్యం వెనుక ఒకే దృష్టి పని చేస్తోంది - మనం ఆహ్వానించే శక్తి ప్రవాహం నక్షత్ర, గ్రహదశల సుడిగుండంలో చిక్కుకోకుండా చూడడం. కనుకనే - శక్తి యొక్క విశిష్ట ప్రవాహం వ్యక్తి వద్దకు రావడంలో ఎటువంటి ఆటంకమూ ఉండకుండా చూస్తాము. ఒక్కొక్క ప్రయోజనం కోసం ఒక్కొక్క తిథి, వార, యోగములు చూస్తాము.

రవిపుణ్య యోగం సంకల్పానికి అత్యుత్తమ సమయమని చెప్పతారు. దేవీ ఉపాసనకు మంగళవారం శ్రేష్ఠమని చెప్పతారు. మహామృత్యుంజయ అనుష్ఠాన సంకల్పానికి సోమవారం మంచిదంటారు. గాయత్రికి సూర్యునితో సంబంధం ఉంది. కనుక గాయత్రి అనుష్ఠానానికి ఆదివారం మంచిదంటారు. అందుకు గురువారం కూడ మంచిదంటారు.

నవగ్రహాల అనుష్ఠాన సంకల్పానికీ, జపానికీ కూడ సమయం నిర్ణయించబడింది. సూర్యునికీ ఆదివారం ఉదయం; చంద్రునికీ సోమవారం సంధ్యాసమయం; కుజునికీ మంగళవారం ఉదయం; బుధునికీ బుధవారం పగలు అయిదు గడియలు; గురునికీ గురువారం సంధ్యాసమయం; శుక్రునికీ శుక్రవారం సూర్యోదయ సమయం; శనికీ శనివారం సంధ్యా సమయం; రాహు కేతువులకు శనివారం రాత్రి సమయం - ఇవి సంకల్పానికి మంచివంటారు. ఆయా సమయాలలో ఆయా గ్రహాల శక్తి (ప్రభావం) వాతావరణంలో సమగ్రంగా

వ్యాపించి ఉండడం అందుకు కారణం.

సంకల్పంలోని చివరి భాగంలో వ్యక్తియొక్క స్థితి, అతడి సాధన, అతడి కోరిక ఉంటాయి. అనుష్ఠానం యొక్క సంకల్పాన్ని వ్యక్తి స్వయంగా చేస్తున్నాడా, మరొకరి కోసం చేస్తున్నాడా, యోగ్యుడైన మరో వ్యక్తిద్వారా చేయిస్తున్నాడా అన్నదికూడ దృష్టిలో ఉంచుకోవలసిన అంశం. సంకల్పంలో తన పేరు, గోత్రం కాని, యజమాని పేరు, గోత్రం కాని ఉచ్చరిస్తారు. సాధన లేక అనుష్ఠానం యొక్క శక్తి మరెవరికీ పోకుండా కేవలం సంకల్పిత వ్యక్తికే అందడానికై నామ గోత్రాలను పేర్కొంటారు.

ఆతర్వాత సంకల్పం ఏ కోరికతో చేస్తున్నారో పేర్కొంటారు. సంకల్పితమైన కోరిక యొక్క తీవ్రతనుబట్టి అనుష్ఠానం లేక సాధన పూర్తవుతుంది. సాధన జరుగుతూన్నంత కాలం వ్యక్తి తన కోరికను నిలిపి ఉంచుకోవాలి. దానిని నిరంతరంగా స్మరిస్తూ ఉండాలి. కోరుకున్న కోరిక యొక్క తీవ్రత సంకల్పంలో మిళితం అయితే - బ్రహ్మాండంలోని శక్తి తరంగాలలో సంచలనం కలుగుతుంది. ఆహ్వానించబడిన దిశలో ఆ తరంగాలు ప్రవహిస్తాయి. కనుక - ప్రచండమైన అలాంటి సంకల్పం పూర్తయి తీరుతుంది. సంకల్పం పూర్తి కాకపోతే - మన ప్రయోగంలో ఎక్కడో ఏదో లోపం ఉండితీరాలి.

మనస్సులో సంకల్ప బీజం నాటబడినప్పుడు - శరీరం సునాయాసంగా ఆ దిశలో ముందుకు సాగుతుంది. శరీరం ముక్కలు ముక్కలు అయినా - మనస్సులో నాటబడిన సంకల్ప బీజం అంకురించడం వికసించడం ఆగిపోదు.

స్వామి వివేకానంద తన సన్యాస సమయంలో, సాధన సమయంలో ఇలాంటి సంకల్పాలు చేసేవారు. ఆయన మనస్సుకు అనుగుణంగా ఆయన శరీరం బలహీనం అవుతూ ఉండేది. కానీ, శరీరాన్ని వదలివేయడం కూడ సాధ్యపడదు.

తన కర్తవ్యాల బంధనాలతో తనను బంధించుకున్నవాడే స్వేచ్ఛకు అర్హుడు.

ఆయన జల - ఉపవాసం కాని, మరో సాధనకాని చేయవలసి వచ్చినప్పుడు - ఇన్ని రోజుల వరకు శరీరం శారీరిక అవసర వస్తువులకు దూరంగా ఉండాలని మొట్టమొదట ఆయన మనస్సులో సంకల్ప బీజాన్ని నాటేవారు. ఆదేశాన్ని పాలించే శిష్యునివలె శరీరం ఆ కాల పరిధిలో ఏ వస్తువునూ కోరేది కాదు. ఆకలి వేసేది కాదు. నిద్ర వచ్చేది కాదు. అలసట కలిగేది కాదు. ఆయన హాయిగా తన పని పూర్తిచేసేవారు. పని పూర్తయిన తర్వాత మనస్సు నుండి సంకల్పాన్ని తొలగించినప్పుడు శరీరం యథాప్రకారం తన అవసరాలను అడగడం మొదలుపెట్టేది. సంకల్పానికి సంబంధించిన ఇలాంటి ఘట్టాలు యోగుల రోజువారీ దినచర్యలో అంతర్భాగాలుగా ఉంటాయి.

కానీ - మన సంకల్పం ఎప్పుడూ వికల్పాలను (ఆ పని జరగదేమో అనే సంశయాలను) వెదుకుతూ ఉంటుంది. సంకల్పం ఎదురుగా వికల్పాల కిటికీ తెరుచుకుంటూ ఉంటుంది. వాస్తవానికి - మనం వికల్పాలతోపాటుగా సంకల్పాలు చేస్తాము. ఇలా జరగకపోతే అలా చేద్దాం, అలా జరగకపోతే మరోలా చేద్దాం - అని మనం ఆలోచిస్తూ ఉంటాము. చివరికి - సంకల్పం చేయడానికి కూర్చున్న మనస్సు ఈ వికల్పాల తరంగాల నురుగులో ఎటో మాయమవుతుంది. నిజానికి - సంకల్పం వికల్పాలకు అతీతమైనది. సంకల్పం అంటే అర్థం - ఇదే, మరొకటి కానే కాదు. ఇది కూడా, అది కూడా - అన్నది వికల్పానికి చిహ్నం. మనం ఇది మాత్రమే చేయాలి, మరొకటి ఏదీ చేయకూడదు, అనే దృఢ సంకల్పం ఉదయించినప్పుడు - మానసిక శక్తులన్నీ కలసికట్టుగా పనిచేస్తాయి. కేంద్రీకృతం అవుతాయి. కోరుకున్న దిశలో సాగుతాయి. తుపాకీ గుండు లక్ష్యాన్ని ఛేదించి తీరుతుంది. అలాగే ఆ శక్తులు తమ లక్ష్యాన్ని సాధించి తీరుతాయి. సంకల్పం ఉదయించి, లక్ష్యం అందకపోవడం ఎలా సాధ్యం? సంకల్పం ఉంటే, దాని సాఫల్యమూ ఉంటుంది.

సంకల్ప, సాఫల్యాల ప్రమాణాలు వేర్వేరు కావచ్చు. కానీ, సిద్ధాంతం ఒకే పని చేస్తుంది.

మన సంకల్పం ఎందుకు ముక్కలవుతోందని, ఎందుకు నీరుగారిపోతోందని మనం మన లోపలకు పోయి చూడాలి. మన సంకల్పం మన సామర్థ్యానికి అనుగుణంగా లేకపోవడమే అందుకు కారణం. సామర్థ్యానికి అనుగుణంగా సంకల్పం ఉంటే, సంకల్పం చిన్నదిగా ఉండి క్రమంగా పెరిగితే - సంకల్పాన్ని అమలు చేయగలుగుతాము. సంకల్పం పూర్తి కాగలుగుతుంది. పెద్ద సంకల్పం అతి ఉత్సాహం వల్ల ఉదయిస్తుంది. ఎడారి తుఫానులో చెదిరిపోతుంది. అలా చెదిరిపోయిన తర్వాత మనకు మన నిస్సహాయత, మన బలహీనత తెలిసివస్తాయి. మనం గొప్పపనులేవీ చేయలేమని అవి మనకు చెబుతాయి. మరోప్రక్క చిన్న చిన్న సంకల్పాల పూర్తి మనలో ఉత్సాహాన్నీ, ఉత్తేజాన్నీ నింపుతుంది. సంకల్పం చేయగలిగే మనఃస్థితిని నిర్మాణం చేస్తుంది.

సంకల్పం వికల్పాల తుఫానులో కొట్టుకుపోకుండా ఉండాలంటే, మన కోరికను సాధించాలంటే - మనం మన జీవితానికి అనుగుణంగా చిన్న చిన్న సంకల్పాలు చేయాలి. చిన్న చిన్న సంకల్పాలను పూర్తి చేసే అభ్యాసం మనకు ఏర్పడాలి. వాటిలో వచ్చే ఆటంకాలనూ, సమస్యలనూ లోతుగా పరీక్షించి, సముచితమైన రీతిలో వాటిని అధిగమించాలి. మామూలుగా కనిపించే మనిషి ఒక రోజున అద్భుతాలు చేయగలుగుతాడు. అసాధ్యాలను సాధిస్తాడు.

సంకల్పాల సామ్రాజ్యంలో అసాధ్యం అన్నది లేదు. కనుక - మన జీవితం యొక్క దిశను సత్ప్రవృత్తులవైపు మళ్లించేవీ, మన మనస్సునూ, ఆలోచనలనూ, భావనలనూ సంస్కరించేవీ, భౌతిక జీవితం సుఖ సమృద్ధులతో నిండేటట్లు చేసేవీ అయిన సంకల్పాలను మనం తీసుకోవాలి.

నాస్తికుడు దేవుణ్ణి వదులుకుంటాడు. దేవుడు అతణ్ణి అంతకుముందే వదులుకున్నాడు.

భాగవత బోధ

భగవానుని నామ రూపాల ఆంతర్యం

మనిషి జీవితం సార్థకం కావాలంటే, క్రమబద్ధం కావాలంటే - అతడికి దైవ విశ్వాసం చాలా అవసరం. మామూలు నైతిక సూత్రాలను నమ్ముతూ కూడ మనిషి న్యాయంగా జీవించవచ్చు. వ్యక్తిగతంగా, సామాజికంగా ప్రగతి సాధించవచ్చు. అయితే - దైవ విశ్వాసం లోపిస్తే, అతడు ఎప్పుడైనా దారితప్పవచ్చు. సర్వవ్యాపకుడు, సర్వసమర్థుడు, నాయయనిర్ణేత అయిన పరమేశ్వరునిపై ఉన్న విశ్వాసం మనిషిని ఆదర్శవాదిగా, సామాజిక స్పృహ కలిగిన వ్యక్తిగా, ప్రగతిశీలునిగా నిలిపి ఉంచుతుంది.

క్రమశిక్షణతోపాటు దుష్టశిక్షణ

అయినా - ఆస్తికత్వాన్ని కొందరు ఉపేక్షిస్తున్నారు, పనికిరానిదిగా పరిగణిస్తున్నారు. ఇందుకు కారణం ఉంది. దైవం విషయంలో రకరకాల భ్రమలు వ్యాపించి ఉన్నాయి. దేవుడు మనవంటి నికృష్ట మనస్సుగల వ్యక్తి అనీ, కొద్దిగా పొగడితే, పూజ చేస్తే, స్తోత్రం చేస్తే సంతృప్తి చెందుతాడనీ జనం భావిస్తారు. అయితే - అలాంటి అనైతిక శక్తి దేవుడు కాడనీ, దయ్యమనీ వివేకం చెపుతుంది.

దేవుడు కరుణామయుడనీ, కృపానిధి అనీ మాత్రమే భావిస్తారు కొందరు. ఈ మాట నిజమే అయినా సగం నిజం. దేవుడు పీడితులపై కరుణ వర్షిస్తాడు. అతడు దుష్టులపట్ల రుద్రుడుకూడా. శ్రీకృష్ణుడు దేవకీదేవి గర్భంలో ఉన్న సమయంలో దేవతలు ఆయనను ఇలా స్తుతించారు - “ఓ ప్రభూ! చరాచర జగత్తును ఉద్ధరించడానికి మీరు అనేక రూపాలు ధరిస్తారు. ఆ రూపాలు విశుద్ధమైనవి, శక్తిమంతమైనవి. అవి సాధు సంతలకు సుఖ సంతోషాలను ప్రదానం చేస్తాయి. దానితోపాటు అవి దుష్టులను దండిస్తాయి.”

దేవుడు సర్వసాక్షి

దేవుడు మామూలు దృష్టికి కనపడడు. కనుక జనం అతడిని మరచిపోతారు. దైవభక్తులు సైతం దేవుడు ఆలయాలలో మాత్రమే ఉంటాడని భావిస్తారు. అలాంటి పరిమితులు కలిగిన వ్యక్తినుండి గొప్ప ప్రయోజనాన్ని మనం ఎలా ఆశించగలం? దేవునిపై

విశ్వాసాన్ని నిలుపుకోవాలంటే ఆయన అంతటా ఉన్నాడని, ఆయన సర్వవ్యాపకుడని నమ్మాలి. స్వాయంభువ మనువు తన తపస్సు సమయంలో తనకు తాను ఇలా చెప్పుకుంటాడు - “భగవంతుడు అన్నింటికీ సాక్షి. బుద్ధిద్వారా, కళ్లవంటి ఇంద్రియాల ద్వారా అతడికి చూడలేము. అయితే ఆయన జ్ఞానశక్తి అపరిమితమైనది. ఆయన సమస్త ప్రాణుల హృదయాలలో నివసిస్తాడు. ఆయన తనకు తానుగా ప్రకాశిస్తాడు. అలాంటి పరమాత్మను శరణు పొందు.”

మామూలు అధికారి ఎదురుగా ఉన్నప్పుడే మనిషి కర్తవ్యంనుండి తప్పుకోడు. మరి, ఆ సర్వోన్నత శక్తి మన హృదయంలోనే ఉన్నాడని అనుభూతి పొందిన వ్యక్తి ఎందుకు పెడదారి పడతాడు? ఒక గురువు తన శిష్యుల దైవభక్తిని పరీక్షించాలని అనుకున్నాడు. ఒక్కొక్క శిష్యునికీ ఒక్కొక్క కోడిగ్రుడ్డు ఇచ్చి, దాన్ని ఏకాంతంగా ముక్కలుచేసి తెమ్మని వారిని అడిగాడు. వారిలో ఒక శిష్యుడు ఆ గ్రుడ్డును ముక్కలు చేయకుండానే తిరిగివచ్చాడు. ‘నాకు భయం కలుగుతోంది. దేవుడు అన్నీ చూస్తూనే ఉన్నాడు. కనుక ఏకాంతం ఎక్కడిది?’ - అన్నాడు. నిజమైన ఆస్తికుడు ఆ శిష్యుడే.

పొగడ్తులకు లొంగడు

దేవుడు కొందరిని ఎక్కువగా ప్రేమిస్తాడనీ, మరి కొందరిని తక్కువగా ప్రేమిస్తాడనీ జనం అనుకుంటారు. ఇది పొరపాటు. పరమ శివుడు పార్వతీదేవికి ఇలా బోధించాడు - భగవంతునికి ఇష్టమూ లేరు, అయిష్టమూ లేరు. నావారూ లేరు, పరాయివారూ లేరు. ఆయన ప్రాణులందరికీ ఆత్మ. కనుక ప్రాణులందరికీ ప్రియుడే.”

భగవంతుడు తన ప్రేమవల్ల తన న్యాయ వ్యవస్థను ఉపేక్షిస్తాడని జనం అనుకుంటారు; పెడదారి పడతారు. ఇది తప్పు. హస్తినాపురంనుంచి ద్వారకకు వెళుతూ, త్రోవలో ఉత్తమ ఋషితో జరిగిన చర్చలో కృష్ణ పరమాత్మ ఇలా వివరించాడు - “సమస్త ప్రాణుల సృష్టి, సంహారం కూడ నాద్వారా జరుగుతాయి. అధర్మం చేసేవారిని దండించేవాడూ, తన మర్యాదలను ఎన్నడూ అతిక్రమించనివాడూ అయిన పరమేశ్వరుణ్ణి నేనే.”

దీపం మాట్లాడడు. వెలుగే దాని పరిచయం. నీ చేతయే నీ పరిచయం.

ఆ పరమేశ్వరుణ్ణి మనం మోసగించలేము. కపట ప్రేమను చూపే వ్యక్తిని మామూలు వ్యక్తిసైతం ఇట్టే గుర్తిస్తాడు. ఒక వ్యక్తి మీముందు తియ్యటి కబుర్లు చెప్పి, ఆ తర్వాత మీకు విరుద్ధంగా పనిచేస్తే - మీరు అతడిని శత్రువును కన్న తీవ్రంగా ద్వేషిస్తారు. మరి - భగవన్నామ జపం చేస్తూ, భక్తుడనని చెప్పుకుంటూ, ఆచరణలో రాక్షసత్వాన్ని చూపేవ్యక్తిని భగవంతుడు శిక్షించకుండా ఎలా ఉంటాడు? నా విషయంలో న్యాయాన్ని ప్రకృకుపెట్టు - అని సర్వాంతర్యామి అయిన భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించడం ఎంత హాస్యాస్పదం!

పరమేశ్వరుని విరాట్ రూపం

పరమేశ్వరుడు శుద్ధ చైతన్యం. అతడి స్థూల రూపం ఈ విశ్వమే. శుక మహర్షి పరీక్షిత్తుకు ఇలా బోధించాడు - “ఓ రాజా! గతంలో, ప్రస్తుతంలో, ఇకముందు ఉండే విశ్వం యావత్తూ భగవానుని స్థూ రూపం, విరాట్ రూపం.’

సూత మహర్షి విరాట్ రూపాన్ని ఇలా వివరించాడు - “అది భగవానుని పురుష రూపం. పృథివి ఆయన కాలు. ఆకాశం తల. అంతరిక్షం నాభి. సూర్యుడు కన్ను. వాయువు ముక్కు. దిశలు చెవులు.”

భగవానుని ఈ విరాట్ రూపాన్నే మహనీయులంతా ఉపాసించారు. భగవానుడు అర్జునునికి ఈ విరాట్ రూపాన్నే చూపాడు. యశోదకూ ఈ రూపాన్ని చూపాడు. శ్రీరాముడు ఈ రూపాన్నే కౌసల్యకూ, కాకసురునికీ చూపాడు. విరాట్, సర్వవ్యాపి అయిన ఆ భగవానుని అణువణువూ ఉదాత్తమైనదే. ప్రతి శ్రేష్ఠ ప్రవృత్తిలో, ప్రతి శ్రేష్ఠ ఆలోచనలో మనం ఆయనను చూడాలి; ఆయనను స్వీకరించాలి; ఆయనను మనవాణ్ణిగా చేసుకోవాలి. ప్రతి శ్రేష్ఠ వస్తువూ, ఆలోచనా తన స్వరూపమేనని శ్రీకృష్ణుడు తన విభూతులను వర్ణిస్తూ చెప్పాడు.

ఇలా చూచినప్పుడు - మనలో వలెనే ఇతరులలో కూడ ఆయన వెలుగు మనకు కనిపిస్తుంది. ఇతరులలో ఉన్న సత్ప్రవృత్తులను సన్మానించడం పరమేశ్వరుణ్ణి సన్మానించడమే. ద్వేషంతో ఇతరుల దోషాలకు మాత్రమే విలువ ఇచ్చే వ్యక్తి, వాటిని అగౌరవపరచే వ్యక్తి భగవానుణ్ణి అగౌరవపరుస్తాడు. కంస వధ తర్వాత కృష్ణ పరమాత్మ నందునికీ, మధురకూ వీడ్కోలు చెప్పతూ ఇలా అన్నాడు - “నేను అన్ని జంతువుల ఆత్మను. కానీ, దుర్బుద్ధులు,

అదృష్టహీనులు, పాపగ్రస్తులు అయిన జీవులు నన్ను తమ ఆత్మలో చూడలేరు.”

విగ్రహం వెనుక చేతన

ప్రతి మనిషిలో ఏదో ఒక శ్రేష్ఠత ఉంటుంది. ఆవిధంగా పరమేశ్వరుని అంశ అతడిలో మరింత హెచ్చుగా ఉంటుంది. వారు కాలానుగుణంగా లోకకళ్యాణ కార్యాలు జరుపుతారు. శుక మహర్షి ఇలా అన్నారు - “భగవానుడు యుగయుగాలలో సనకాది సిద్ధపురుషుల రూపాన్ని ధరించి, జ్ఞానాన్ని ఉపదేశిస్తాడు; దత్తాత్రేయుడు మున్నగు యోగేశ్వరుల రూపంలో యోగాన్ని ఉపదేశిస్తాడు.”

మనిషి పరమేశ్వరుని సూక్ష్మరూపాన్ని అర్థం చేసుకోలేడు; స్థూల వస్తువులద్వారా సులువుగా అర్థం చేసుకుంటాడు. శ్రేష్ఠ పురుషులలో శ్రేష్ఠత రూపంలో పరమేశ్వరుని అంశ కానవస్తుంది. కనుక వారిని పరమేశ్వరుని చిహ్నాలుగా పరిగణించాలి. వారి నుండి ప్రేరణ పొందాలి. తమ జీవితాలను ఆదర్శవంతంగా తీర్చిదిద్దుకోవాలి. వారిని పూజించాలి. ఇందుకోసమే మన మహర్షులు రాతి విగ్రహాలను రూపొందించారు. వాటిద్వారా మనుషులకు దివ్య ఆదర్శాల ప్రేరణ లభించవచ్చు. కానీ, విగ్రహాలనే సర్వస్వంగా భావించి, ప్రాణులలో వ్యాపించి ఉన్న పరమేశ్వరుణ్ణి ఉపేక్షిస్తే - సాధకునికి ప్రయోజనం కలుగదు.

నారదుడు యుధిష్ఠిరునికి ఇలా బోధించాడు - నాటినుండి ఎందరో వ్యక్తులు ఎంతో శ్రద్ధతో, ఎన్నో వస్తువులతో విగ్రహంలోనే భగవానుని పూజించారు. కానీ, మనిషిని ద్వేషించే వ్యక్తి విగ్రహాన్ని ఉపాసించినా, అతడికి సిద్ధి లభించదు.” కపిల భగవానుడు తన మాత దేవహూతితో ఇలా చెప్పాడు - “తల్లీ! ఇతర జీవులను అవమానించే వ్యక్తి ఎన్నెన్ని పూజా ద్రవ్యాలతో నా విగ్రహానికి పూజించినా, నేను అతడిని ప్రసన్నుడను కాను.”

నామ రూపాలు డిగ్రీలవంటివి

పూజా విధులు గొప్పవే. పూజకూడ ఫలిస్తుంది. అయితే ఆ విధులు ఎందుకు? ఆ పూజ ఎవరికి? విగ్రహానికా? లేక - ఆ విగ్రహంలో ప్రతిష్ఠ చేయబడిన ప్రాణానికా, చైతన్యానికా? ఆ విగ్రయొక్క రూపానికే పూజ జరిగితే - ఆ రూపంలో ప్రాణంలేనిదే చలనం ఎలా ఉంటుంది? చైతన్యానికే పూజ జరిగితే - ఆ చైతన్యం

నీవు పొగిడేవారి గుణాలను అలవరచుకో. పొగడ్తకు అర్హుడవు అవుతావు.

కేవలం ఆ విగ్రహానికే పరిమితం అయిందా? జీవుల లోపలకూడ అదే చైతన్యం ఉన్నది. కనుక వ్యక్తిని అవమానిస్తే, ఆ అవమానం ఆ చైతన్యానికి అవమ్మమే కదా. తనను అవమానిస్తే, దేవత ఎలా ప్రసన్నం అవుతుంది? కనుక - విగ్రహాన్ని మాత్రమే పూజించడం అంటే సమస్త జీవులలో నిండి ఉన్న పరమేశ్వర చేతనను ఉపేక్షించడమే అవుతుంది. కపిల భగవానుడు ఇంకా ఇలా వివరించాడు - “నేను అందరి ఆత్మను. పరమేశ్వరుడను. అన్ని భూతములలో నిలచి ఉన్నాను. అటువంటప్పుడు వ్యామోహంతో నన్ను ఉపేక్షించి కేవలం విగ్రహాన్నే పూజించే వ్యక్తి భస్మంలోనే హాసనం చేస్తాడు.”

భస్మం ప్రాణం లేకపోవడానికి చిహ్నం. అగ్నిలో హాసనం చేస్తేనే ప్రయోజనం ఉంటుంది. అలాగే - విగ్రహారాధనవల్ల పరమాత్మపట్ల విశ్వాసం పెరగకపోతే, ఆ ఆరాధనవల్ల ప్రయోజనం లేదు - సమయం, సాధనాలు వృధా కావడం తప్ప. పరమేశ్వరుని నామ రూపాలు ఏదో ఒక శ్రేష్ఠ ఆదర్శానికి చిహ్నాలు మాత్రమే. కృష్ణ పరమాత్మ యుధిష్ఠిరునికి ఇలా బోధించాడు - “అన్ని విధముల కర్మలద్వారా అందరినీ ఉద్ధరిస్తాడు, అందరి శుభాన్నీ కోరుకుంటాడు. కనుకనే ఆయన పేరు శివుడు.”

పాలనకర్త రూపం పేరు - విష్ణుమూర్తి. సంహార కర్త రూపం పేరు - రుద్రుడు. రూపాలు ఉపాధులు, డిగ్రీలు. ఎమ్.ఎ, ఎమ్.ఎస్.సి డిగ్రీల అర్థం - ఆ డిగ్రీ పొందిన వ్యక్తి ఫలానా జ్ఞానాన్ని పొందిన వ్యక్తి అని. ప్రతి నామం, ప్రతి రూపం ఒక నిర్దిష్టమైన గుణ సమూహాన్ని సమూచిస్తుంది. ముఖ్యమైనది డిగ్రీ కాదు, సంపాదించిన జ్ఞానం. పరమేశ్వరుని వివిధ రూపాలు వేర్వేరు వస్తువులు కావు.

సతప్రవృత్తుల సమాహారం దైవం

నిరాకారుడైన పరమేశ్వరుడు సాకార రూపంలో అవతారం ధరించి లోక కళ్యాణంకోసమే దిగివస్తాడు. అతడి శీలాన్ని చూచి జనం ప్రేరణ పొందుతూ ఉండాలి. ఇదీ అవతార ప్రయోజనం. శ్రేష్ఠ ప్రవృత్తుల రూపంలో ఆయనను సదా ప్రకటింగలుగుతాము, మనవాణ్ణిగా చేసుకోగలుగుతాము. దక్షయజ్ఞ విధ్వంసం తర్వాత విష్ణుమూర్తి ఇలా వివరించాడు - “బ్రహ్మ! తపస్సు నా హృదయం. విద్య నా శరీరం. కర్మ నా ఆకారం. యజ్ఞం నా అవయవం. ధర్మం నా మనస్సు. దేవత నా ప్రాణం.”

ఆత్మ సంస్కరణకుకాని, ఆత్మ వికాసానికి కాని,

లోకకళ్యాణానికి కాని అవలంబించిన కష్టమయమైన జీవన విధానాన్ని తపస్సు అంటారు. విద్య అంటే కేవలం అక్షర జ్ఞానం కాదు. సరైన మార్గాన్ని చూపేది విద్య. కర్మ జీవితంలోని అంతర్భాగం. లోక కళ్యాణం కోసం చేసే త్యాగ - బలిదానం యజ్ఞం. కర్తవ్యపరాయణత, సదాచారం ధర్మం. ఇతరుల హితంలోనే, ఇతరులకు సహకారం, దానం ఇవ్వడంలోనే మునిగినవారు దేవతలు. మన జీవితంలోకి ఈ ప్రవృత్తులన్నీ ప్రవేశిస్తే - పరమేశ్వరుని వెలుగు మనలోపలకూడ ప్రవేశిస్తూన్నదని మనం గ్రహించాలి.

స్వయంభువు అయిన మనువు భగవంతుణ్ణి ఇలా స్తుతిస్తాడు - “భగవానుడు జ్ఞాన స్వరూపుడు. కనుక ఆయనలో అహంకారం రవంతయినా లేదు. ఆయన పరిపూర్ణుడు. కనుక ఆయనకు ఏ వస్తువుపైనా కోరిక లేదు. ఆయన మరొకరి ప్రేరణలేకుండా స్వేచ్ఛగా కర్మ చేస్తాడు. ఆయన తాను ఏర్పరచిన నియమావళిలో స్థిరంగా ఉంటాడు. తన కర్మల ద్వారా మనుషులకు పాఠాలు చెబుతాడు. ఆయనయే అన్ని ధర్మాలకూ ప్రవర్తకుడు, వాటికి జీవన దాత. నేను ఆ ప్రభువును శరణు జొచ్చాను.”

దేవుణ్ణి భౌతిక సుఖాలు కోరడం మూర్ఖత

కనుక - మతాల పుట్టిల్లు ఒక్కటే. వెతికితే వాటిమధ్య సమాన సూత్రాలు కనిపిస్తాయి. ప్రభువు తాను ధర్మ సూత్రాలను భంగపరచడు; మరొకరు వాటిని భంగపరచడం ఆయనకు నచ్చదు. స్వేచ్ఛగా కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించడం దైవత్వ లక్షణం. ప్రభువు స్వరూపాన్ని తెలుసుకుని, ఆయనను శరణు పొందడం, అనగా ఆయన ఆదర్శాలను జీవితంలో ఆచరణలోకి తేవడం సముచితం. అదే విజ్ఞత. దైవారాధనకు ప్రతిఫలంగా స్వంత కోరికలు తీరాలని అనుకోవడం మూర్ఖత్వం. ఇంద్రుడు దితికి ఇలా వివరించాడు - “జగదీశ్వరుడైన భగవానుడు అందరికీ ఆరాధ్య దైవం. ఆయన మన ఆత్మయే. ఆయన ప్రసన్నుడై తను తానే దానం ఇవ్వగలడు కూడా. ఆయనను పూజించి విషయ భోగాలను వరంగా అడగడం బుద్ధిహీనత. విషయ భోగాలు నరకంలోకూడ దొరకుతాయి.”

భగవానుడు తనను తాను దానం ఇస్తాడు. అనగా - సరైన పద్ధతిలో ఆరాధించే వ్యక్తి దైవత్వాన్ని పొందుతాడు. ఆ దైవత్వాన్ని వదులుకుని, విషయ భోగాలను కోరడం మూర్ఖత. విషయ భోగాలు సుఖాన్నే కాక దుఃఖాన్ని కూడ ఇస్తాయి. కనుకనే, అవి నరకంలో కూడ దొరకుతాయని ఇంద్రుడు చెప్పాడు. మరి, స్వర్గంలో

పెద్దపని చెయ్యి. గొప్పలు చెప్పుకోకు.

కూడా విషయ సుఖాలు దొరకుతాయి కదా అనే సందేహం ఇక్కడ కలుగవచ్చు. కృష్ణ పరమాత్మ ఉద్ధవునికి ఈ సందేహాన్ని ఇలా తీర్చాడు -

“ఉద్ధవా! శృతులలో స్వర్గం గురించి, దాని ఫలితాలను గురించి చెప్పడం ప్రాణులను శ్రేయ మార్గంలో నడిపించడానికై ఔషధాల గుణాలను ఆకర్షణంగా వర్ణించే విధంగా సచ్చజెప్పడమే.”

పిల్లలచేత మందు తినిపించడం కోసం తింటే ఆటబొమ్మలు ఇస్తామని చెప్పతాము. పిల్లవాడికి మందు విలువ తెలియదు. ఆటబొమ్మ విలువ తెలుస్తుంది. ఆ ఆటబొమ్మ చూపి, అతడిచేత అతడికకి హితకరమైన పనులు చేయిస్తాము. మూమూలు మనిషికికూడ శ్రేష్ఠ జీవన విధానం విలువ తెలియదు. అతడికి విషయ సుఖాల విలువ తెలుస్తుంది. స్వర్గంలో విషయ సుఖాలు దొరకుతాయనే విషయం చెప్పడంవల్ల అతడికి స్వర్గం విలువ, ప్రయోజనం అర్థమవుతాయి. అతడు సన్మార్గంలో నడుస్తాడు.

దేవుణ్ణి ప్రాపంచిక సుఖాలు కోరడం దేవుడికీ భక్తునికీ మధ్య ఉన్న సంబంధానికి విరుద్ధమైన పని. భక్తుడు ప్రభువుకు సేవకుడు. సేవకుడు - యజమాని సంబంధంలోని ఆదర్శాన్ని ప్రహ్లాదుడు నరసింహ భగవానునికి ఇలా వివరించాడు - “యజమాని నుండి తన కోరికలు తీరాలని కోరే వ్యక్తి సేవకుడు కాడు. సేవకునిచేత సేవ చేయింకోవడానికై, అతడికి యజమాని కావడానికై అతడి కోరికలు తీర్చే వ్యక్తి యజమాని కాడు.”

సేవకుడు యజమానికి సేవ చేయాలని కోరుకోవాలా, లేక అతడిచేత తన కోరికలు పూర్తి చేయించుకోవాలని అనుకోవాలా? దేవుడు తన కోరికలు తీర్చాలని జీవుడు కోరడం అంటే అర్థం - దేవుడికి ఏది సముచితమో ఏది అనుచితమో తెలియనిదని. కనుక - మనం కోరినదాన్ని దేవుడు చేస్తూ ఉండాలని అర్థం. మరి - దేవుడు మన కోరికలు తీర్చకపోతే? మనం ఆయనను పూజించడం మానివేస్తాం. యజమాని సేవకుని కోరికలు తీర్చడంలో మునిగిపోతే - అతడు ఆ సేవకునికి సేవకుడు అవుతాడు.

సర్వస్వ సమర్పణను అభ్యసించాలి.

భగవంతుడు సిరి సంపదలు ఇస్తాడు - వాటిద్వారా మనం లోక కళ్యాణ కార్యాలు నిర్వహించడంకోసం. కానీ - ఒక వ్యక్తి అహంకారంతో దాన్ని తనకోసమే ఖర్చుచేసే అవినీతికి పాల్పడితే - భగవంతుడు అతడినుండి ఆ సిరి సంపదలను లాగికొంటాడు.

ఇంద్రుడు తన శక్తిని దుర్వినియోగం చేయడానికి ప్రయత్నించాడు. కృష్ణ పరమాత్మ గోవర్ధన పర్వతం ఎత్తి అతడి ఆటలు సాగనివ్వలేదు. అతడిని అవమానించాడు.

భక్తునికి వరం ఇచ్చేముందు దేవుడు అతడి ఔదార్యాన్ని పరీక్షిస్తాడు. ఇచ్చే గుణం కలిగిన వ్యక్తికే వరం ఇస్తాడు. కృష్ణ పరమాత్మ ఇలా వివరించాడు - “భక్తులు నాకు ఇస్తారు. నేను వారికి ఇస్తాను. భక్తులు మొదట తమ శరీరాలను, ఇల్లు వాకిళ్లను, సంతానాన్ని నా సమర్పిస్తారు.”

దత్తాత్రేయునికి 24 మంది గురువులు. ఆ గురువులలో ఒకరైన పింగళ అనే వేశ్య ఇలా చెబుతుంది - “నా హృదయంలో విరాజిల్లుతూన్న ఓ ప్రభూ! నీవు సమస్త ప్రాణులకూ హితుడవు, స్నేహితుడవు, ప్రియతముడవు, స్వామివి, ఆత్మవు. ఇక నన్ను నేను ఇచ్చుకుని నిన్ను కొనుక్కుంటాను. లక్ష్మీదేవి విహరించే విధంగా నీతో విహరిస్తాను.’

పరపురుషులకు శరీరాన్నీ, మనస్సునూ ఇస్తూ వచ్చి, పింగళ తనను తాను ప్రభువుకు సమర్పించుకున్నది. ఫలితంగా ఆమె అన్నిటినీ పొందింది. మనస్సులో వికాసాన్నీ, శరీరంలో తాజాతనాన్నీ పవిత్రతనూ, ఆత్మలో ఆనందాన్నీ శక్తిని, అక్షయమైన కీర్తిని, అనంతమైన శోభనూ పొందింది.

సంపూర్ణ సమర్పణ ద్వారా సర్వతోముఖ సమృద్ధి లభిస్తుంది. ఈ సమర్పణ తత్వాన్ని నేర్చుకోవాలి, నిరంతరం అభ్యాసం చేయాలి. తన సమయాన్నీ, కార్యశూరతనూ, జ్ఞానాన్నీ, ధనాన్నీ, ప్రభావాన్నీ ప్రభువు కార్యంలో, ప్రజాహిత కార్యాలలో వినియోగించడం అలవాటు చేసుకోవాలి. తన సన్నిహితులచేత కూడ ఆ పనులు చేయించాలి. నిమి మహారాజుతో నాల్గవ యోగీశ్వరుడైన ప్రబుద్ధుడు ఇలా అన్నాడు - “యజ్ఞం, దానం, తపం, సదాచారపాలనలతో పాటు - భార్య, పుత్రులు, తన జీవితం, ప్రాణం, తనకు ప్రియమైనది - అన్నింటినీ భగవానుని చరణాలకు నివేదించడం నేర్చుకో.”

ఈ మార్గాన్ని అనుసరించి, మనం ప్రభువు ప్రేమను పొందగలుగుతాము; ఇహపర సాఫల్యాలను సాధించగలుగుతాము. పరమేశ్వరుని వాస్తవ స్వరూపం పట్ల గల విశ్వాసాన్ని మనం పెంచుకోవాలి. ఫలితంగా - మన జీవితం సార్థకం, సఫలం అవుతుంది. భగవానుని ప్రేమ మనకు తప్పక అందుతుంది.

అహంకారం వేయి ఆపదలకు మూలం.

దేవసంస్కృతి సౌరభం

వ్యక్తిత్వాన్ని వికసింపజేసేదే విద్య

మానవునిలో పేరుకుపోయిన కుసంస్కారాలను పోగొట్టి దైవతత్వాన్ని వృద్ధి పరచే విద్య సంస్కృతి. సంస్కృతి వల్ల మానవ వ్యక్తిత్వం పరిష్కృతమై వికసిస్తుంది. ఇటువంటి విద్యను వేదాంతులు అధ్యాత్మమనీ, వ్యవహారంలో ధర్మమనీ పేర్కొంటారు. ఈ రెండింటి సమన్వయంతోనే పరిపూర్ణమైన జీవన విద్యా వ్యవస్థ ఏర్పడుతుంది. ఈ విధంగా సుసంపన్నులైన మహాత్ములు ప్రాపంచిక విషయాలను ఆకర్షితులు కారు. పతనోన్ముఖమైన ప్రహాహానికి చేపలవలె ఎదురీదుతూ అడ్డంకులను ఛేదిస్తూ ముందుకు సాగుతారు.

గురుకులాల్లో సర్వసమగ్ర విద్య

చదువు భౌతిక సంబంధమైన జ్ఞానాన్ని ప్రసాదిస్తుంది. ఆత్మను గురించిన రహస్యాన్ని ప్రకటింపజేసేది విద్య. భౌతిక సంబంధమైన జ్ఞానం మానవుని తెలివిగలవానిగా, చతురునిగా తయారుచేసి అనేకములైన భౌతిక సంపదలను సమకూర్చుకోగల వానిగా తయారు చేస్తుంది. జీవనక్రమం సక్రమంగా నడవడానికి ఈ జ్ఞానం అవసరం. కానీ ఆంతరికమైన వ్యక్తిత్వ వికాసానికి విద్య తప్పనిసరి. ఆత్మిక విభూతులను పొందడానికై జీవన స్వరూపాన్ని అర్థంచేసుకొని మానవత్వపు విలువలకు అనుగుణంగా ఉండగల విద్యను మనం ఆహ్వానించాలి.

విద్యను అమృత స్వరూపమంటారు. భౌతిక జ్ఞానం ప్రసాదించే చదువు ఎంత గొప్పదో అంతరంగ వికాసానికి తోడ్పడే విద్య అంతకంటే గొప్పది. సంస్కృతి వ్యక్తిత్వాన్ని వికసింపజేసే పరిపూర్ణంగా చేసే విద్యను అందిస్తుంది. ప్రాచీన గురుకులాల్లో భౌతిక జ్ఞానం, ఆధ్యాత్మిక విద్య రెండింటి సమగ్రమైన సమన్వయముండేది. బుద్ధి వికాసానికి ఎంత ప్రాముఖ్య మిచ్చేవారో, వ్యక్తిత్వ వికాసానికీ, సుసంస్కారానికీ అంతే ప్రధాన్యమిచ్చేవారు. ఏదో ఒక పక్షానికి మాత్రమే ప్రాముఖ్య మిస్తే, దాన్ని అసంపూర్ణమైన శిక్షణగా భావించేవారు. పరీక్షలో

విద్యార్థి ఉత్తీర్ణతకు అతని శీలనిష్ఠనూ, సుసంస్కారాన్నీ గీటురాయిగా తీసుకొనేవారు. ఈ రోజుల్లోవలె భౌతిక జ్ఞానమునూ, చతురతనూ మాత్రమే పరిగణలోనికి తీసుకొనేవారు కారు. అటువంటి సర్వాంగపూర్ణమైన శిక్షణ ఉన్నందువల్లనే దేశం నరరత్నాలతో నిండిఉండేది. దేశం, శాంతి, ధర్మం, సంస్కృతి - వీటన్నిటి కోసం తమ సర్వస్వాన్నీ అర్పణ చేసే త్యాగశీలురకు కొరత ఉండేది కాదు.

సంస్కార రాహిత్యం సమస్యలకు మూలం

జీవన విద్యను బోధించే సంస్కృతిని ఉపేక్షించి, ఏకపక్షమైన భౌతిక శిక్షణకు అధికప్రాధాన్య మిస్తున్నందువల్లనే నేడు అనేక సమస్య లుత్పన్నమైనాయి. శీలానికి ప్రాధాన్యమివ్వకుండా చతురతకు ప్రాధాన్య మిస్తున్నందువల్లనే దేశ భవిష్యత్తు కాధారమైన సుసంస్కారుల సంఖ్య బాగా తగ్గిపోయింది. ఎన్ని సౌకర్యా లున్నప్పటికీ అసంతోషమూ, అశాంతలతో మానవజాతి మండిపోతున్నది. లోభం, మోహం, స్వార్థం అనే ముగ్గురు రాక్షసులు మానవుల సుఖసంతోషాలను హరించివేస్తున్నారు. మేము అన్ని విధాలా సంతోషంగా ఉన్నామనే వారు ఒకరో ఇద్దరో దొరుకుతారు. అధికశాతం ప్రజలు స్వార్థం చుట్టూ గానుగెద్దుల్లా తిరుగుతున్నారు. సంకీర్ణమైన స్వార్థం మానవుల్ని కఠినులుగా, నిర్దయులుగా, లోభులుగా తయారుచేసి, వారిలో ఏ విధమైన సదాశయాలూ లేకుండా చేస్తుంది.

కనుక, సంస్కృతి నిష్ఠను బోధించే విద్య అవసరం. సంస్కృతిని అవగాహన చేసుకున్నప్పుడు ఆత్మసమీక్ష, వ్యక్తిత్వ పరిపూర్ణత కలుగుతాయి. సద్గుణ సంపద కలిగిన వీరు ఈ భూమిపైన దేవతలలా దివ్యజీవనం గడుపుతారు. సంస్కారవంతుల్ని చేయగల విద్యకు దూరమై, స్వాధ్యాయ, సత్సంగాలను ఉపేక్షించేవారికి సుసంస్కారులకు లభించే

ఈశ్వరుణ్ణి నిలుపుకోవడం మెదడుకు కాక - హృదయానికే సాధ్యం.

ప్రయోజనం లభ్యం కాదు. వీరు నరపశువులలా జీవిస్తారు. వీరి సంఖ్యే నేడు గణనీయంగా ఉంది. వీరి బుద్ధి బలం మానవజాతి వినాశనానికి దోహదపడుతోంది. సమాజంలో అరాచకమూ, అవ్యవస్థా, అపరాధాలను ప్రేరేపించేవారి శ్రేణిలో ఇటువంటివారుంటారు. విద్యావంతులైనప్పటికీ సంస్కారహీనులైన వారితో సమాజానికి ఏ ప్రయోజనమూ ఉండదు.

శ్రేష్ఠుల సాన్నిధ్యం అవసరం

సంస్కృతిని అవగాహన చేసుకోవడానికి సద్గ్రంథాలు ఉపయోగపడతాయి. వాటిని అధ్యయనం చేసి జీవితంలో ఆచరించే శ్రేష్ఠ వ్యక్తుల సాన్నిధ్యం, సత్రవృత్తులు గల వాతావరణం అందుకు అవసరం. కుటుంబంలోని సభ్యుల ప్రవర్తన పిల్లలను సక్రమమైన మార్గంలో నడిపే విధంగా ఉండాలి. పిల్లల మనస్సులు అనుకరణశీలంగా ఉంటాయి. వారు ప్రథమంగా సంస్కృతిని నేర్చుకునేది ఇంటివద్దనే. ఇల్లే ప్రథమ పాఠశాల. రెండవ పాఠశాల విద్యాలయం. అక్కడ దివ్య వాతావరణం పిల్లలకు లభించాలి. పాఠశాలలో చదువుతో పాటు సంస్కృతిని కూడ అలవరచుకోనే వాతావరణం ఉండాలి.

ప్రాచీన గురుకులాల్లో ఇటువంటి వ్యవస్థ ఉండేది. విద్యార్థులను సంస్కారవంతులుగా స్వభావం కేవలం పుస్తక పఠనంతో రాదనే మనోవాఙ్మానిక సత్యం అప్పటి ఋషులకు తెలుసు. ప్రతిభావంతులైన వ్యక్తుల సాన్నిధ్యమూ, సాముదాయక సజ్జనోచిత పరంపర మొదలైన వాటి సంపూర్ణమైన వ్యవస్థ గురుకులాల్లో ఉండేది. సుసంస్కారాల్ని తమలో నింపుకొనే యోగ్య వాతావరణమూ, అటువంటి వ్యక్తుల సాన్నిధ్యమూ లభిస్తే నేటి విద్యార్థులు కూడ శ్రేష్ఠమైన వ్యక్తిత్వం కలవారువృత్తారు.

సాధారణంగా ధనార్జన కుపయోగపడే విద్యకే అందరూ ప్రాధాన్య మిస్తున్నారు. ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వాన్ని ఇవ్వగల విద్యను ఉపేక్షిస్తున్నారు. ఇందువల్లే వ్యక్తిత్వం పతనమై సమాజం అధోగతి పాలయింది. ధనార్జనా, పనినైపుణ్యములేకాక- ఆత్మకల్యాణ భావన, లోకకల్యాణ భావన కలికే విధంగా మేధావులు విద్యను విస్తరింపచేయాలి. చదువు, సంస్కృతుల మేళవింపు అధిక ప్రభావవంతమైనది. మనీషులు ఆయా సమయాల్లో తమతమ

పద్ధతుల్లో సంగీతం సాహిత్యం మొదలైన కళలతో వాతావరణాన్ని సుసంస్కృతి కనుగుణంగా మలిచారు. మానవుల్ని సుసంస్కారులుగా చేయడానికి ఋషులు గురుకుల ఆరణ్యకాలనూ, ఆశ్రమాలనూ నిర్మించారు. అటువంటి గొప్ప ప్రక్రియను అస్తవ్యస్తం చేయరాదు. వాటిని కొట్టిపారవేయరాదు. వాటిని ఉపేక్షించినందువల్లనే అనేక సమస్యలు ఉత్పన్నమై అధః పతనం గోచరమౌతున్నది.

వ్యక్తిత్వానికి ఆధారం సంస్కృతి

జన్మతః అందరూ నరపశువులే. సంస్కారం వల్ల వ్యక్తి గౌరవనీయుడౌతాడు. ఆత్మీయత విస్తరణ చేత మానవుడు ఋషి కాగలుగుతన్నాడు. సేవా, సాధనలకు తమను తాము అర్పించుకున్న వారే దేవతలుగా పిలువబడుతారు. ఇవి మూడూ సంస్కృతి యొక్క మూడు శ్రేణులు. శరీరానికి శోభ, శుభ్రత, ఆరోగ్యం దుస్తులవల్ల వస్తాయి. కానీ సమర్థవంతమైన వ్యక్తిత్వానికి దేవసంస్కృతి ముఖ్యంగా కావాలి.

నేటి చదువులు తిండి, బట్ట, ఇల్లు ఇవ్వడానికీ, బుద్ధి వికాసానికీ ఉపయోగపడుతున్నాయి. ఇవి ఎంత అవసరమో, సార్థకమూ, ఫలవంతమైన జీవనానికి వ్యక్తిత్వంలో దేవసంస్కృతిని నింపుకోవడం అంతకంటే ఎక్కువ అవసరం. నరపశువులు కేవలం పొట్ట నింపుకోవడానికే బ్రతుకుతారు. నరమానవులు మంచి ఉద్దేశ్యాలూ, ఆదర్శాలకొరకు జీవిస్తారు. ఆదాయ, వ్యయాలను బేరీజు వేసుకొని చాలా తక్కువ ఖర్చుతో జీవితం గడుపుతారు. తను చింతన, ధనం, ప్రభావ వర్షస్సులను పరమార్థానికి వినియోగిస్తారు. శ్రవణం చేసిన వ్యక్తి సంస్కారవంతుడు కాడు. ఎవరైతే మంచి ఆదర్శాలను వ్యక్తిత్వం యొక్క అభిన్న అంగంగా గుర్తిస్తారో, వారే సుసంస్కృతులు. వ్యక్తిత్వాన్ని ఎంత ఆదర్శవంతంగా మలచుకోవాలంటే - తమ సంపర్కంలోకి వచ్చిన వారు కూడ అదే విధంగా తయారుకావాలి. సంస్కృతి యొక్క గొప్ప విలువలను పునఃప్రతిష్ఠించినపుడే ఆదర్శవంతమైన వ్యక్తుల ఉత్పత్తి సాధ్యమౌతుంది.

- అనువాదం : కె.అరవిందమ్మ.

గడచిన ఈరోజు తిరిగి రాదు. రేపటి సూర్యుణ్ణి చూస్తామో లేదో కనుక ఇవాళే చేయాలి మంచిపని.

నాలుగోవంతు మిగిలింది మన వర్ణాశ్రమ ధర్మంలో

విశ్వవిద్యాలయంగా ప్రాచీన భారతం

ప్రాచీన భారతం యొక్క సర్వతోముఖ గౌరవం విశ్వమంతటా విస్తరించింది. ఈ భూమి ఉత్పత్తి చేసిన మహత్తర విషయాలు ప్రపంచం నలుమూలలా వెలుగులు విరజిమ్మాయి. వాటివల్ల మానవాళి మొత్తం ప్రయోజనం పొందింది. జ్ఞాన విజ్ఞానాలలో, సంపదలో, సామర్థ్యంలో ఈ దేశపు సరరత్నాలు సమున్నత స్థానాన్ని సంపాదించారు. ఆయా విషయాలను నేర్చుకోవడానికై ప్రపంచమంతటి నుండి ప్రజలు మన దేశానికి వచ్చేవారు. ఆనాడు భారత్ ఒక విశ్వవిద్యాలయంగా విలసిల్లింది. ఇతర దేశాలలో వ్యవస్థలను ఏర్పరచడానికీ, సంస్కరించడానికీ జగద్గురువులూ, చక్రవర్తులూ, విజ్ఞానవేత్తలూ, సంపన్నులూ వెళ్లేవారు. భారతీయ మహామానవులు చేసిన ఈ మహోపకారాలవల్ల ప్రపంచ దేశాలన్నీ ప్రయోజనం పొందాయి.

సర్వతోముఖ పతనం

నేడు పరిస్థితి పూర్తిగా మారిపోయింది. ఆహార ధాన్యాల నుండి శాస్త్రాల వరకు మనం ఇతరులపై ఆధారపడుతున్నాం. విద్యలో, వైద్యంలో మనం ఇతరులను అనుకరిస్తున్నాం.

ఇక ఆధ్యాత్మిక రంగంలో పరిస్థితి మరింత దయనీయంగా ఉంది. అనుశాసనం, మాటమీద నిలబడడం, సమయ పాలన, పౌర బాధ్యతలు, సామాజిక కర్తవ్యాలు, దేశభక్తి, శిష్టాచారంవంటి మానవోచితమైన ప్రత్యేకతలలో మనం వెనుకబడి ఉన్నాం. స్వచ్ఛతవంటి ప్రాథమిక అవసరాల విషయంలోనూ మనం పతనావస్థలో ఉన్నాం.

మరోప్రక్క - సాంఘిక దురాచారాలు, మూఢ నమ్మకాలు సమాజాన్ని దొలిచివేస్తున్నాయి. స్త్రీ పురుషుల మధ్య అసమానత, వంశం కులం ఆధారంగా పాటిస్తూన్న

హెచ్చుతగ్గులు, దాదాపు కోటిమంది సాగిస్తూన్న భిక్షావృత్తి, కుటుంబాలను ముంచే వివాహ ఆడంబరాలు మున్నగు రాచకురుపులు సమాజపు శరీరాన్ని అంగవికలంగా, అందవికారంగా, కళంకమయంగా మార్చుతూ ఉండడం మనోవేదన కలిగించే విషయం. అక్షరాస్యులు తక్కువగా మాత్రమే ఉన్న దేశం రకరకాల అవినీతులకూ, కుంభకోణాలకూ నిలయం కావడం సహజమే. మతం నుండి రాజకీయం వరకు అంతటా కాపట్యం రాజ్యమేలుతోంది. ఆంతరిక కల్లోలాలు ప్రగతిని వమ్ము చేస్తున్నాయి.

మిగిలింది మతపు కళేబరమే

ప్రాచీన కాలపు మహత్తర ప్రగతికీ, నేటి పతన స్థితికీ తేడా పర్వత శిఖరానికీ, లోతయిన గోతికీ ఉన్నంత. భౌతికంగా కోల్పోయినది దుఃఖదాయకమే. అయినా దానిని సులువుగా భర్తీ చేసుకోవచ్చు. ఆత్మిక స్థితి పతనం కావడం మరింత హృదయవిదారకం.

అయితే - మతం, ఆధ్యాత్మికతల బాహ్య రూపం గతంలోకన్న పెరిగింది. మత సంస్థలూ, మతాధిపతులూ, సాధువులూ, బ్రాహ్మణులూ, భజన కీర్తనలూ, దేవారాధన కర్మకాండలూ - అన్నీ పెరిగాయి. అయినా మతంయొక్క ఆత్మ ఎందుకు చచ్చిపోయింది. కుళ్లిపోయిన దాని శవమే మనకు ఎందుకు మిగిలింది?

కారణం మన ఆశ్రమ ధర్మపు వెన్నెముక విరిగిపోవడం. భారతీయ ధర్మం వర్ణాశ్రమ ధర్మం. ఆశ్రమాల గట్టి పునాదులపై మన సంస్కృతి భవనం నిర్మించబడింది. ఆ పునాదులు కదిలిపోగానే, వ్యవస్థ ఊగినలాడసాగింది; వికృతులు విజృంభించాయి.

ఉదాత్తులు భావాలపై, మామూలు మనిషి సంఘటనలపై, తెలివితక్కువవారు మనుషులపై చర్చిస్తారు.

మితిమీరిన ధన దాహం

నేడు వైశ్య వర్ణమే మిగిలింది. గృహస్థ ఆశ్రమమే మిగిలింది. మిగతా మూడు వర్ణాలూ, మూడు ఆశ్రమాలూ నశించిపోయాయి.

ప్రతివ్యక్తి జీవన లక్ష్యమూ ధనమే. త్యాగులూ, బైరాగులూ కూడా పరోక్షంగా ఆ డబ్బు అనే విషవలయంలో చిక్కుకుంటున్నారు. వాసనలూ, తృప్తిలూ డబ్బుద్వారానే పూర్తవుతాయి. ఫలితంగా - వర్ణ ధర్మం కుంచించుకుపోయి వైశ్య ధర్మంగా తయారయింది.

మిగిలింది గృహస్థమే

ఆశ్రమ ధర్మానికి కూడ ఇలాంటి దుర్గతే దాపురించింది. అమాయకుడైన పిల్లవాడు పాఠశాలకు వెళుతూ వెళుతూ కామపరమైన చెడు పనులు నేర్చుకుంటున్నాడు. ఇరుగు పొరుగుల నుండి అసభ్యమైన తిట్లు నేర్చుకుంటున్నాడు. ఇంటాబయటా వివిధ కాముక ప్రవృత్తులు బాల్యంలోనే వ్యక్తికి గృహస్థాన్ని నేర్పుతున్నాయి. అది క్రమంగా పెరుగుతోంది. కౌమార దశ పరిపక్వం కాకముందే పిల్లవాడు ఆత్మవివాశనంలో ముందుకుపోతున్నాడు. ఫలితంగా - జ్ఞాపకశక్తి క్షీణిస్తోంది. ముఖం కళావిహీనం అవుతోంది. శరీరం బలహీనపడుతోంది. మనస్సు ఉద్రేకాలకు లోనవుతోంది. పిల్లవాడు సమయానికి ముందే గృహస్థు అయిపోతున్నాడు.

కడవరకు కాముకత తగునా?

బాల్య వివాహాలు పరిస్థితిని మరింత విషమింప జేస్తున్నాయి. జీవితం చివరి వరకు కాముకత, సంతానోత్పత్తి, డబ్బు సంపాదించడం, కుటుంబ వ్యవహారాలు తప్ప మరో ఆలోచన రావడం లేదు. బుద్ధి తెలిసిన నాటినుండి శాశ్వతంగా కన్ను మూసేవరకు కుటుంబపు ఆలోచనలే మనస్సును పూర్తిగా కప్పివేస్తున్నాయి. ఈవిధంగా - నాలుగు ఆశ్రమాలలో గృహస్థమే మిగిలింది.

సాధు సంతలు పలువురి మనస్థితిని, కార్యకలాపాలనూ చూస్తే - వారిని కాషాయ వస్త్రాలు ధరించిన గృహస్థులనే పిలువవలసివస్తుంది.

నాలుగు కోళ్లలో మూడు కోళ్ళు ఊడిపోయి ఊగిసలాడుతూన్న మంచంలా ఉంది మన సమాజం.

బ్రాహ్మణ వర్ణపు పతన స్థితి

వర్ణ ధర్మం ప్రకారం - దేశాన్ని నైతికంగా, సామాజికంగా బలీయమైన స్థితిలో నిలిపిఉంచే బాధ్యతను బ్రాహ్మణ వర్ణం నిర్వహించవలసి ఉండేది. మనిషి యొక్క ఆంతరికమైన గొప్పతనాన్ని పెంచుకుంటూపోయే లక్ష్యంతో మతం, అధ్యాత్మ, ఉపాసన, సాధనల విస్తృత వ్యవస్థ నిర్మాణం చేయబడింది.

నీతి నిష్ఠలూ, కర్తవ్య పరాయణలూ, సమాజ సేవకులూ అయిన వ్యక్తుల వికాసమే మతంయొక్క అధ్యాత్మ దర్శనం యొక్క ఆశయం. పరమేశ్వరుని సన్నిధిని, ప్రసన్నతనూ పొందగోరే వ్యక్తి ఆత్మ సంస్కరణను చేపట్టవలసి ఉంటుంది; ఔదార్యాన్నీ, మమతనూ విస్తరించుకోవలసి ఉంటుంది. ఈ విధంగా - ఆస్తికత్వం, దైవభక్తి, ధర్మపాలన, తపశ్చర్యల పరమ ప్రయోజనం మనిషిలో దైవత్వ అవతరణయే అవుతోంది. ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించడానికై బ్రాహ్మణ వర్ణం తనను తాను కరిగించుకునేది. తన ఆలోచనా విధానాన్నీ, కార్యకలాపాలనూ ఆ వర్ణం అదుపు చేసుకునేది. అర్హత కలిగిన ఒక వర్ణంలోని సభ్యులు భారీ సంఖ్యలో జనమానసం యొక్క భావనల స్థాయిని పెంచడానికై తమ అస్తిత్వాలను సమర్పణ చేసినప్పుడు - ప్రజా జీవనంలో ఉత్కృష్టమైన ఆలోచన, ఆదర్శవంతమైన కార్యశీలత పెంపొందడం సహజమే.

నేడు అలాంటి బ్రాహ్మణులు ఎక్కడ ఉన్నారు? జన్మ ఆధారంగా 'బ్రాహ్మణులు' అని పిలువబడుతూన్న వ్యక్తులు కోట్ల సంఖ్యలో ఉన్నారు. అయినా - వారిలో బ్రహ్మపరాయణులను కనుగొనడం కఠినాతి కఠినమైన పని.

ఓర్పు లేని మనిషి నూనెలేని దీపం.

పెట్రోలు లేకపోతే కారు నడుస్తుందా? నిప్పు లేకపోతే అన్నం ఉడుకుతుందా? బ్రాహ్మణుడు లేకపోతే జనమానసంలో మతం మిగులుతుందా? ఆదర్శవంతమైన ధర్మపాలనను ఉపేక్షిస్తే - సమాజంలో నరపశువులు తప్ప మరెవరు మిగులుతారు?

వర్ణాలు నాలుగూ కుంచించుకుపోయి వైశ్య వర్ణంగా మిగిలిపోతే, బ్రాహ్మసత్తా యొక్క అస్తిత్వం అడుగంటిపోతే - భారతీయ సంస్కృతి యొక్క మూలాధారమే కూలిపోతుంది. ఈ దేవ మానవుల భూమిలో దేవపురోహితులకు, బ్రాహ్మణులకు ఇంతటి దయనీయ స్థితి దాపురించడం ఎంత దురదృష్టకరం! సమాజం పతనావస్థకు దిగజారిపోవడానికి ముఖ్య కారణం ఇదే.

వర్ణానికి ఆధారంగా జన్మ కాదు - కర్మ

జన్మ ఆధారంగా బ్రాహ్మణులుగా చెప్పుకుంటూన్న, చెప్పబడుతున్న కులస్థల గురించి ఇక్కడ ప్రస్తావించడం లేదు. ఇలాంటివారు కోట్ల సంఖ్యలో ఉన్నారు. వారి సంఖ్య రోజు రోజుకూ పెరుగుతూనే ఉంది. ఇక్కడ ప్రస్తావిస్తున్నది కర్మ - బ్రాహ్మణులను గురించి.

ఇక్కడ బ్రాహ్మణుడంటే అర్థం - మానవ కళ్యాణం కోసం, భావనాత్మకమైన ఉత్కృష్టత కోసం తన కణ కణాన్నీ ఆహుతి చేసుకునే వ్యక్తి. ఈ వర్ణం తన వ్యక్తిత్వాన్ని ఉన్నత స్థాయి ఆదర్శవాదంతో ప్రారంభిస్తుంది. ఆ వ్యక్తిత్వం క్రమంగా పరిపక్వం పొంది మానవ కళ్యాణానికీ, జన శిక్షణకూ సంబంధించిన వివిధ ప్రవృత్తులుగా గోచరిస్తుంది. తాత్విక పరిభాషలో - అలాంటి వ్యక్తియే బ్రాహ్మణుడు.

బ్రాహ్మణత్వానికి ఆధారం జన్మ కాదు - కర్మ. ఫలానా వ్యక్తి పుట్టుకతోనే న్యాయవాది, వైద్యుడు, ప్రొఫెసరు లేదా బందిపోటు దొంగ, వ్యసనపరుడు అని చెప్పడం ఎంత పొరపాటో జన్మ ఆధారంగా వర్ణాన్ని పేర్కొనడం అంత పొరపాటు.

వాస్తవానికి మనిషి జన్మించినప్పుడు నరపశువు మాత్రమే. ఆ తర్వాత అతడు ఎలా తయారవుతాడనేది ఆధారంగా

అతడి వర్ణం నిర్ణయం అవుతుంది.

జీవితం తొలి సగం భౌతిక భాగం

వర్ణ ధర్మం కన్న మహత్తరమైనది ఆశ్రమ ధర్మం. ఆశ్రమ ధర్మం ప్రకారం - మనిషి తన సగం జీవితాన్ని వ్యక్తిగత, భౌతిక ప్రయోజనాల కోసం కేటాయించాలి; సగం జీవితాన్ని ఆత్మిక, పారమార్థిక ప్రయోజనాల కోసం కేటాయించాలి.

బ్రహ్మచర్య ఆశ్రమంలో మెదడునూ, శరీరాన్ని బలిష్టం చేసుకోవడానికై విద్యాధ్యయన, విస్తరణ కార్యకలాపాలను స్వీకరించాలి.

ఆ తర్వాత - ఉడుకు రక్తం కోరే వివిధ కోరికలనూ, కాంక్షలనూ తీర్చుకోవడానికై వ్యక్తి గృహస్థుడు కావాలి. సంపదను ఆర్జించాలి. కుటుంబాన్ని సక్రమంగా నడపాలి. సమాజం యొక్క భౌతిక ప్రగతికి దోహదం చేయాలి. సంపాదించిన దానిలో ఒక పెద్ద భాగాన్ని ప్రజోపయోగ కార్యాలకు వినియోగించాలి. ఆ విధంగా సత్ప్రవృత్తులను పెంపొందించాలి.

ఇలా సగం జీవితం బ్రహ్మచర్య, గృహస్థ ఆశ్రమాలలో భౌతిక ప్రయోజనాలను సాధించడంలో గడుస్తుంది. అందువల్ల ఆయా స్థాయిలలో వ్యక్తిగత, సామాజిక అవసరాలు తీరుతాయి.

జీవితపు మలిసగం దేవ భాగం

జీవితంలోని మలి సగాన్ని పారమార్థిక ప్రయోజనాల కోసం వినియోగించాలి. ఇది మన సాంస్కృతిక సాంప్రదాయం. వానప్రస్థ, సన్యాసుల వ్యవస్థ ఇందుకోసం ఏర్పరచబడింది. సగం జీవితం గడిచిన తర్వాత ఆత్మకళ్యాణం వైపు, పారమార్థిక ప్రయోజనాల వైపు జీవితాన్ని మలుపు త్రిప్పాలి. వాస్తవానికి ఇదే రెండవ జన్మ. ఆదర్శవాదంతో కూడిన జీవన విధానాన్ని అనుసరించే వ్యక్తి ద్విజుడు. అనగా రెండవ జన్మ పొందినవాడు. భౌతికమైన కాంక్షలలో, లాలసలలో మునిగిపోయిన వ్యక్తి నవ్వులపాలు అవుతాడు. తిరస్కరించబడతాడు. జీవితంలోని మలిసగం దేవభాగం. ఆ దేవ భాగాన్ని కూడా పశు ప్రవృత్తుల

తనను చూచి తానే పెద్దగా నవ్వుకోగలగడం వికాసయాత్రకు ఆరంభం.

పరం చేసే వ్యక్తి నిందనీయుడు అవుతాడు.

వానప్రస్థంలో స్వాధ్యాయం, తపశ్చర్య

జీవితపు తొలి సగంలో భౌతిక ప్రగతి లక్ష్యంగా అనుసరించబడిన ప్రక్రియలు మలి సగంలో దాదాపు పునరావృతం అవుతాయి. గృహస్థ ఆశ్రమ నిర్వహణకు దోహదకారిగా ఉండేందుకై బ్రహ్మచారి విద్యాధ్యయనం, ఆరోగ్య రక్షణ చేస్తాడు. ఆత్మ కళ్యాణానికీ, లోక కళ్యాణానికీ అవసరమయ్యే జ్ఞానాన్ని వ్యక్తి వానప్రస్థంలో సంపాదించవలసి ఉంటుంది. స్వాధ్యాయం చేయవలసి ఉంటుంది. అధ్యాత్మ తత్వ దర్శనం, సమాజపు స్థితిగతులు, ఆయా సమస్యలకు పరిష్కారాలు - అన్నింటినీ క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేయవలసి ఉంటుంది. ఇది జ్ఞానయోగ సాధన. మనోబలాన్నీ, ఆత్మబలాన్నీ సంపాదించడానికై వానప్రస్థుడు యోగాభ్యాసం, తపశ్చర్య, తిత్తిక్ష, మనోనిగ్రహముల విధి విధానాలను అనుసరించాలి. తద్వారా తన ఆంతరిక తేజస్సును తీవ్రతరం చేసుకోవాలి.

వానప్రస్థుడు తన సమయంలో రెండవ భాగాన్ని సేవా సాధనకు వినియోగించాలి. ప్రజలను ప్రబోధించడానికై పరివ్రాజకుడుగా పర్యటించాలి. కష్టసాధ్యములైన సేవా కార్యాలను నిర్వహించే శారీరిక సామర్థ్యం అతడికి ఉంటుంది. అతడు సత్ ప్రవృత్తులను పెంపొందించడానికై సామాన్య ప్రజలతో బుజం బుజం కలిపి పనిచేయగలుగుతాడు. వానప్రస్థుడు జ్ఞాన సంపాదనకూ, యోగాభ్యాసానికీ సగంకన్న తక్కువ సమయాన్నీ, ప్రత్యక్షంగా ప్రజాసేవ చేయడానికి సగంకన్న హెచ్చు సమయాన్నీ కేటాయించాలి.

వానప్రస్థం పూర్తయిన తర్వాత వ్యక్తికి ఆధ్యాత్మిక పరిపక్వత లభిస్తుంది. అప్పుడు అతడు సన్యాసం తీసుకోవచ్చు. జీవితంలోని నాల్గవ భాగంలో శరీరం బలహీనం అవుతుంది. తరచుగా పర్యటించే సామర్థ్యం అతడికి ఉండదు. కష్టసాధ్యమైన యోగ సాధనను అతడు చేయలేడు. అప్పుడు అతడు ఒక స్థలంలో స్థిరపడి గురుకులం నడపడంవంటి పనులు చేయవచ్చు.

ఉపాసనలో ధ్యాన ప్రక్రియకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వవచ్చు. అధ్యాపనం, ప్రవచనం, సత్సంగం మున్నగు సేవా సాధనలు చేయవచ్చు.

ఆశ్రమ ధర్మంలోని ఈ మలి సగమే భారతీయ ధర్మంలోని మహత్తర సంపదగా కొనసాగింది. ఈ మూలధనం ఆధారంగా మన దేశ పౌరులు దేవతలతో పోల్చదగినవారుగా రూపొందారు. మన భూమి స్వర్గాదపి గరీయసి అయింది. జ్ఞానవంతులు, ప్రతిభావంతులు, సంస్కారవంతులు, పరమ నిస్వార్థులు అయిన ప్రజాసేవకులతో కూడిన పెద్ద సేన జీవితంలోని ఈ మలిసగం నుండి తయారవుతూ వచ్చింది. ఈ సేన వికృతులతో సంఘర్షణ జరిపింది. సత్ ప్రవృత్తులను పెంపొందించింది. పతనం కాకుండా జనమానసాన్ని కాపాడింది. ఆదర్శవాదంతో నిండిన వ్యక్తిత్వాలను వికసంపజేసింది. అనుకరణీయములైన సత్కర్మలను భారీయెత్తున నిర్వహించింది.

ధర్మ సైన్యమే అసురత్వాన్ని ఓడించింది. దేవత్వాన్ని గెలిపించింది. అలాంటి స్థితిలో ప్రగతి, సమృద్ధి అన్ని రంగాలకూ విస్తరించడం సహజం. ప్రాచీన భారత గౌరవ గరిమలో ఇమిడి ఉన్న రహస్యం ఇదే.

పర్ణాశ్రమ ధర్మం ఆధారంగా - కనీస అవసరాలు గడుపుకుంటూ, జీత భత్యాలు లేకుండా సమాజానికి మహత్తర సేవలు అందించేందుకై సమర్థులు, అనుభవజ్ఞులు, అర్హులు, భావనాశీలురు అయిన ప్రతిభావంతులు ముందుకు వచ్చేవారు. మానవాళి సర్వతోముఖ వికాసం కోసం తమను తాము సమర్పించుకునేవారు. ఇంత పెద్ద పెట్టుబడి ఆధారంగా ఉన్నప్పుడు, భారతభూమి విశ్వానికి మకుటమణి కావడంలో ఆశ్చర్యం ఏముంది?

ఆ మహత్తర పరంపరలు లోపించడంతో - మనం మణిలేని సర్పవలె తేజోవిహీనం అయినాం. పరంపరల అమూల్య సంపదను నాశనం చేసుకున్నవారికి నేటి ఈ దుర్గతి పట్టవలసిందే.

దయాగుణం మనుషులను కలిపే బంగారు గొలుసు.

ధారావాహిక : వృద్ధాప్యం జీవిత నవనీతం-2

రోగాలు, ఒంటరితనం, అపేక్ష - ఉపేక్ష

జీవనచర్య ప్రభావం

చేసుకుంటున్నాము.

జీవితంలోని రెండు దశలలో మనిషి అసమర్థంగా, శక్తిహీనంగా, నిస్సహాయంగా ఉంటాడు. మొదటి దశ జన్మించినప్పటినుండి శైశవం వరకు ఉంటుంది. ఈ దశలో తగిన ఆసరా అందకపోతే, శిశువు మనుగడకే ముప్పు వచ్చే ప్రమాదం ఉంది; అనేక రోగాలువులు శరీరంలో స్థిరపడే ప్రమాదం ఉంది. ఆ దశలో మనిషి బుద్ధి, వివేకం వికసించవు. స్వతంత్రంగా ఆలోచించడం సాధ్యపడదు. కార్యశూరత చూపడమూ సాధ్యపడదు. దాదాపు ఇటువంటి పరిస్థితే వార్ధక్యంలో ఏర్పడుతుంది. ఆ దశలో ఇంద్రియాలు పట్టు తప్పుతాయి. శరీరం జర్జరం అవుతుంది. ప్రస్తుతం 60 సంవత్సరాల వయస్సునుండి వార్ధక్యం, దానికి సంబంధించిన సమస్యలూ ప్రారంభం అవుతాయి.

బాల్య దశనుండి సముచిత సంస్కారాలు పొందే వాతావరణంలో పెరిగిన వ్యక్తి, బ్రహ్మచర్య గృహస్థ ఆశ్రమాల ఆదర్శాల కొలబద్దల ప్రకారం నడుచుకున్న వ్యక్తి, తన జీవితాన్ని దుర్గుణాలనుండి, దుర్వ్యసనాలనుండి సాధ్యమైనంతవరకు కాపాడుకున్న వ్యక్తి వృద్ధాప్యంలో కూడ ఆనందంగా ఉంటాడు. మానసికంగా అతడు మెలకువగా, క్రియాశీలంగా నిలచి ఉంటాడు. శారీరక, ఆర్థిక సమస్యలు అతడిని అంతగా ప్రభావితం చేయవు. కానీ, వ్యక్తులలో హెచ్చుమంది జీవన చర్య ఈ విధంగా ఉండదు.

ప్రారబ్ధాన్ని బట్టి జన్మ, ఆయుష్షు, భోగం

మానవ జీవితానికి కొన్ని మూల తత్వాలు ఉన్నాయి. మనమంతా వాటిని పట్టించుకోము. మనకు మానవజన్మ ఎలా లభించింది, ఎందుకు లభించింది అన్న విషయాలను మనం మరచిపోతాము. 'మానవ జన్మ గొప్ప అదృష్టం' - అని మనం అంటూనే ఉంటాము. కానీ, మనం మన జీవితాలను దుర్గుణాల, దుర్వ్యసనాల ఊబిలోకి స్వయంగా దించి, వాటిని నాశనం

వాస్తవానికి - మన జీవితంలో ఎదురయ్యే మంచి - చెడు పరిస్థితులు మన కర్మల ఫలములే. ఆ కర్మలు ఈ జీవితంలో చేసినవి కావచ్చు, పూర్వ జన్మలలో చేసినవి కావచ్చు. ప్రారబ్ధానికి అనుగుణంగా మనకు పునర్జన్మ వస్తుంది; మన జాతి, ఆయుష్షు, భోగం నిర్ణయం అవుతాయి. శాస్త్రాలు స్పష్టంగా వ్రాసిన మాట ఇది.

సతిమూలే తద్విపాకో జాత్యాయుర్భోగః |

- పతంజలి యోగ దర్శనం (2/13)

ఇక్కడ జాతి అంటే అర్థం జన్మ. భోగం అంటే సుఖ దుఃఖాల అనుభవం. పూర్వ జన్మలలో మనం చేసిన కర్మల ప్రకారం మన ప్రారబ్ధం ఏర్పడింది. ఆ ప్రారబ్ధం ఫలితంగా మనకు మానవ జన్మ లభించింది. దాని ప్రకారమే ప్రస్తుత జీవితంలో మనం సుఖ దుఃఖాలను అనుభవిస్తున్నాం. దాని ప్రకారమే మన ఈ మానవ శరీరం యొక్క ఆయుష్షు నిర్ణయం అయింది.

జీవితంలో మనకు ఎదురయ్యే మంచి - చెడు పరిస్థితులు స్వయంగా చేసిన కర్మల ఫలితములే అని ఎల్లప్పుడూ గుర్తుంచుకుంటే - మనం ఎన్నడూ కష్టాలకు చలించిపోము, క్రుంగిపోము. నవ్వుతూ వాటిని ఎదుర్కొంటాము.

అలాగే - మరణించే క్షణం పూర్వమే నిర్ణయం అయినది. మన ఆయుష్షు నిర్ధారణ అయినది. దాన్ని ఎవ్వరూ తగ్గించనూ లేరు, పెంచనూ లేరు.

జీవితపు దారి మన చేతుల్లో

అయితే ఒక్క విషయం మన చేతుల్లో ఉంది. మనం తలచుకుంటే సంయమనంతో కూడిన జీవన విధానాన్ని అనుసరించగలం. సముచితమైన ఆచరణను, ఆలోచనను, ఆహార విహారాలను ఏర్పరచుకోగలం. అందువల్ల చివరి క్షణం వరకు శారీరకంగా ఆరోగ్యంతో ఉండగలం. మన జీవితంలో సేవ,

ప్రేమ లేకపోతే - ఈ భూమి మరుభూమి.

త్యాగం, పరోపకారం, కర్తవ్య పరాయణత, సహన గుణం, సజ్జనత్వం, నిజాయితీ, ఆత్మవిశ్వాసం వంటి నైతిక విలువలను వికసింపజేసుకోగలం. మన సద్గుణాల సువాసనతో సమాజాన్ని గుబాళింపజేయగలం.

మరోప్రక్క - మనం తలచుకుంటే మన జీవితాన్ని లోభం, మోహం, ద్వేషం, అసూయ, కామం, క్రోధం, వాసన, తృష్ణ, లిప్స, లాలస మున్నగు గుణాలలో ముంచగలం. మనకు రోజుకో కొత్త నరక పరిస్థితిని సృష్టించుకోగలం. ప్రపంచానికి బరువుగా మారగలం. కుల్లిపోతూ, విసుక్కుంటూ, మరణ భయంతో దీనులుగా, దుఃఖితులుగా, హతాశులుగా జీవితాన్ని గడపగలం.

ఈ రెండింటిలో ఏ దారిలో వెళ్లాలో మనవే నిర్ణయించుకోవాలి.

అంపశయ్యకు కారణం

మహాభారత యుద్ధంలో భీష్మ పితామహుడు అంపశయ్యమీద పడుకుని, మరణంకోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు. ఆయనను చూడడానికి కృష్ణుడు అక్కడికి వచ్చాడు. భీష్ముడు ఆయనను ఇలా అడిగాడు -

“ఈ జన్మలో నేను ఏ పాపమూ చేయలేదు. మరి, నా శరీరం బాణాలతో ఇలా ఎందుకు చిల్లులుపడింది? నాకీ కష్టం ఎందుకు వచ్చిపడింది?”

కృష్ణుడు ఇలా జవాబిచ్చాడు -

“పూర్వజన్మలో నీవు చేసిన పాపకర్మయొక్క ఫలితం ఇది. పూర్వ జన్మలలో జరిగేది నీకు తెలియదు. సాక్ష్యం లేకుండా దాన్ని నమ్మువు. కనుక, నేను కొద్ది సేపు నీకు దివ్యదృష్టి ఇస్తున్నాను. నీ పూర్వ జన్మల పరిస్థితిని నీవు స్వయంగా చూడగలుగుతావు.”

దివ్య దృష్టి పొందిన భీష్ముడు తన పూర్వజన్మల వివరాలను ఇలా చూడసాగాడు.

పెక్కు జన్మలముందు ఆయన ఒక రాజువద్ద మావటీడుగా పనిచేశాడు. ఏనుగుల మంచెడ్డలు చూచేవాడు. ఒకసారి ఆయన తన అంకుశంతో ఒక ఊసరవెల్లిని చంపాడు. అంకుశం మొన ఆ ఊసరవెల్లి శరీరంలో దిగబడింది. ఆయన

అంకుశాన్ని పైకి ఎత్తాడు. అంకుశం మొనకు చిక్కుకున్న ఊసరవెల్లి కొట్టుకుంటోంది. అంకుశాన్ని విదిలించి ఆయన ఊసరవెల్లిని దూరంగా విసిరివేశాడు. ప్రక్కనే నాగఫణి చెట్టు ఉంది. వెడల్పుయిన దాని ఆకులకు లెక్కలేనన్ని ముళ్లు ఉన్నాయి. ఊసరవెల్లి ఆ ముళ్లమీద పడింది. దాని శరీరమంతా ఆ ముళ్లవల్ల చిల్లులుపడింది. అలా అది పెక్కురోజుల వరకు గిలగిలలాడింది. చివరికి చనిపోయింది.

ఆ తర్వాత కృష్ణుడు భీష్మునికి ఇలా వివరించాడు -

“నీవు ఆ జన్మలో అకారణంగా ఆ ఊసరవెల్లిని అంకుశంతో చీల్చావు. నాగఫణి ముళ్ళుమీద పారవేశావు. ఆ పాప కర్మకు ఫలితం ఇన్ని జన్మల తర్వాత ఇప్పుడు ఈ విధంగా నీకు లభిస్తోంది. కర్మ ఎన్నడూ నిష్ఫలం కాదు. అలస్యంగా అయినా దాని ఫలితాన్ని ప్రతి ఒక్కడూ అనుభవించవలసివస్తుంది.”

ఈ విధంగా - మన జీవితంలో వచ్చే కష్టాలన్నీ మనం చేసిన కర్మల ఫలితాలే. వాటికి అనుగుణంగా పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి; బంధు మిత్రులు లభిస్తారు. మన కర్మలకు అనుగుణంగా ఏర్పడే ప్రారబ్ధమే సమయం వచ్చినప్పుడు ఫలితం ఇస్తుంది. భీష్మునివలె మనం దివ్య దృష్టిని పొందలేము; మన గతజన్మల గురించి తెలుసుకోలేము. అయితే వీటన్నింటినీ ఊహించగలము. ప్రస్తుత జీవితంలో మనం అనుభవించే కష్ట నష్టాలూ, రోగాలూ - అన్నీ మనం చేసిన ఏదో ఒక పాపకర్మకు ప్రతిఫలాలు. ఈ విధంగా మన పాపం నశించిపోవడాన్ని మనం మన అదృష్టంగా పరిగణించాలి. మన ఖాతాలో ఉన్న పాపకర్మలు నశించిపోతే, భవిష్యత్తులో మన జీవితంలో సుఖం, ఆనందం వెల్లివిరుస్తాయి. భీష్మ పితామహునివలె పాప విముక్తులమై, మనం కూడ స్వర్గ సుఖాలను పొందుతాము.

పురుషార్థ, ప్రాయశ్చిత్తాలకే ఈ జీవితం

మానవ జీవితం పురుషార్థ, ప్రాయశ్చిత్తాల కోసమే లభించింది. ఇతర జన్మలలో ఇవి సాధ్యపడవు. పురుషార్థం ద్వారా మనం ఎల్లప్పుడూ సత్కర్మలు చేయాలి; సదాలోచనలనూ, సద్గుణాలనూ ప్రసారం చేయాలి; సమాజం అంతటిలో సత్ప్రవృత్తులను పెంపొందించాలి. ఏ జన్మలో అయినా ఏ జీవితంలో

ఘన విజయం చిరు చిరు విజయాల సమాహారం.

అయినా మనం పాపం చేస్తే - అందుకు ప్రాయశ్చిత్తంగా ఈ జీవితంలో జీవులన్నింటిపట్ల దయ చూపాలి, వాటికి సేవ చేయాలి. మన ప్రతిభయొక్క మన సామర్థ్యం యొక్క ప్రయోజనాన్ని అందరికీ అందించాలి.

ఈ విధంగా తన జీవితాన్ని ప్రాయశ్చిత్త, పురుషార్థముల మార్గంలో నడిపించిన వ్యక్తికి వృద్ధాప్యంలో ఎలాంటి సమస్యలూ రావు. మనకు దీర్ఘాయువు ఇవ్వడం పరమాత్మయొక్క కృపావిశేషం. సమాజంలో సత్కర్మల సువాసనను విరజిమ్మడానికి ఇలా మనకొక సదవకాశం లభించింది.

వృద్ధాప్యం జీవితానికి నవనీతం. వెన్న దానిని శాపంగా పరిగణించడం మూర్ఖత్వం. అందరూ బాల్యదశనుండే వృద్ధాప్యానికి సన్నాహాలు ప్రారంభించాలి. ఆదర్శమైన జీవన విధానం ఇదే. మరి, ఈ విధానాన్ని అమలుచేయగలిగినవారు ఎందరున్నారు? ఇప్పటికీ తరుణం మించిపోలేదు. మనం విజ్ఞతతో వ్యవహరిస్తే, పరిస్థితిని అదుపుచేయవచ్చు. గడచిన కాలం ఎలాగూ గడచిపోయింది. ఇప్పటికీ జీవితంలో ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలు మిగిలి ఉన్నాయో! ఇప్పుడయినా మనం మన కర్మకూ, ఆలోచనకూ సరైన దిశను ఇవ్వగలిగితే, మిగతా జీవితాన్ని సుఖ సంతోషాలతో గడపవచ్చు. తమ సంచిత ప్రారబ్ధాన్ని నశింపజేయడం అందరికీ అత్యవసరం. ప్రాయశ్చిత్తం, పురుషార్థములద్వారా మనం మన మిగిలిన జీవితాన్ని సద్వినియోగం చేయాలి. వృద్ధులు ఈ విషయాన్ని లోతుగా ఆలోచించాలి. వారి శ్రేయస్సు ఇందులోనే ఉంది.

ప్రస్తుతం వృద్ధులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను గురించి మనం ఆలోచిద్దాం. వాటి పరిష్కార మార్గాలను అన్వేషిద్దాం.

ఆ సమస్యలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి -

1. శారీరిక రోగాలు

మానవ శరీరం ఒక యంత్రం వంటిది. కాలంతో పాటు దీని భాగాలు అరిగిపోతూ, విరిగిపోతూ ఉంటాయి. ఆహార పానీయాలలో, ఆచరణ ఆలోచనలలో సంయమనం లోపించడవల్ల ఈ ప్రక్రియ మరింత తీవ్రం, మరింత జటిలం అవుతుంది. రోగాలు శరీరాన్ని జర్జరం చేస్తాయి. ఒక్కోసారి ప్రమాదంవల్ల,

మరో కారణంవల్ల మనిషి వికలాంగుడు అవుతాడు. లేచి తిరగడానికి, కూర్చోని లేవడానికి మనిషికి ఓపిక ఉండదు. ఆ స్థితిలో అతడు పరిచర్య, మందులు, భోజనం వంటి వాటికి మరో వ్యక్తి మీద ఆధారపడవలసి ఉంటుంది. భారతీయ సంస్కృతిలో సాధారణంగా కుటుంబంలోని ఇతర సభ్యులు ఈ బాధ్యతను నిర్వహిస్తారు. తల్లి దండ్రులకూ, కుటుంబంలోని ఇతర వృద్ధులకూ సేవా శుశ్రూషలు చేయడం తమ పవిత్ర కర్తవ్యంగా అందరూ భావిస్తూ వచ్చారు. ప్రగతిశీలురం అని చెప్పుకునే కొందరు ఇందుకు మినహాయింపుగా కనిపిస్తారు.

పాశ్చాత్య భోగవాద సంస్కృతివల్ల ప్రభావితములైన కుటుంబాలలో యువతరం పైసాయే పరమాత్మ అని భావిస్తారు. దొంగతనం, అవినీతి, అనాచారంవంటి ఏ మార్గాన్ని అనుసరించి అయినా వీలైనంత హెచ్చుగా డబ్బు సంపాదించాలని చూస్తారు. భౌతిక వాదపు గ్రుడ్డి పరుగులో పూర్తిగా నిమగ్నమైన జనం వృద్ధులకు, రోగులకు సేవ చేయడం సమయాన్ని వృధా చేయడంగా పరిగణిస్తారు.

2. ఒంటరితనం

వృద్ధులకు ఒంటరితనం ఒక గడ్డు సమస్య. కుటుంబంలోని యువజనులు తమ ఉద్యోగాల వ్యాపారాల పనులలో నిమగ్నమై ఉంటారు. వారికి తీరిక ఉండదు. అలసి సొలసి ఇంటికి వచ్చి, వారు తమ పిల్లలతో, టీవీతో కాలక్షేపం చేస్తారు. వృద్ధులతో కొంత సమయం గడపడం మంచిదని వారికి తోచదు. అయినా, వృద్ధ మహిళలు ఏదోవిధంగా తమ కుటుంబాలలో కలిసిపోతారు. వారు మొదటినుంచీ ఇంటి పనులలో మునిగి తేలుతూ ఉంటారు. కనుక, ఆయా పనులలో ఎంతోకొంత సాయపడతారు. కానీ, పురుషులకు అలా కలిసిపోవడం కష్టం. ఉద్యోగ విరమణ జరిగింది. వ్యాపార వ్యవసాయాల పనులు చేయలేరు. ఇంటిలోని చిన్నచిన్న పనులు చేయడానికి ప్రతిష్ట అడ్డువస్తుంది. తమకు అనుభవం ఉన్నదనే అహంకారం కూడ వారిలో ఉంటుంది. కనుక, ప్రతి విషయంలో సలహా ఇవ్వడానికి ఉబలాటపడతారు. నిరర్థకమైన పాత విషయాలు ఏకరువు పెడుతూ ఉంటారు. అందువల్ల కుటుంబంలోని వ్యక్తులు వారి ఎదుటపడడానికే వెనుకాడతారు.

కనిపించని సమాజమనే దైవానికి కనిపించే ప్రతిరూపం అతిథి - వినోబా.

ఖాళీగా ఉన్న మెదడు ఒక దయ్యాల కొంప. ఒంటరిగా ఉన్న వ్యక్తి అనవసర విషయాలను గురించి ఆలోచిస్తాడు. తలా తోకాలేని పథకాలు వేస్తూ ఉంటాడు. అలా తనకు మరిన్ని సమస్యలు తెచ్చిపెట్టుకుంటాడు. అతడిలో విసుగుదల, చిరాకు పెరుగుతాయి. ద్వేషం, అసూయ బలపడుతూ ఉంటాయి. అతడు పాత జ్ఞాపకాల శిథిలాలలోనే తిరుగుతూ ఉంటాడు. వర్తమానపు సదవకాశాలమీద అతడి దృష్టి పోదు.

3. అపేక్ష, ఉపేక్షల ద్వంద్వం

పిల్లలు పుట్టగానే తల్లి దండ్రులు కలలు కనడం ప్రారంభిస్తారు. వారు పెద్దయి తమకు వృద్ధాప్యంలో ఆసరాగా నిలుస్తారనీ, తమ ప్రతి కోరికనూ తీర్చుతారనీ. కానీ, పిల్లలు పెద్దవాళ్లయిన తర్వాత ప్రస్తుత సామాజిక వాతావరణంలో మునిగిపోతారు. తలచుకున్నప్పటికీ వారు తల్లి దండ్రుల ఆశలను పూర్తిచేయలేరు. తమ ఉద్యోగ వ్యాపారాల జంజాటంలో పడి, తల్లి దండ్రుల కోరికలను ఎలా తీర్చాలో తెలుసుకోలేరు. పిల్లలు కావాలనే తమను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారని తల్లిదండ్రులు భావిస్తారు. పిల్లల సమస్యలనూ, వారి తప్పనిసరి పరిస్థితులనూ అర్థం చేసుకోరు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అసాధ్యమయే విషయాలను గురించి పట్టుపడతారు. అపేక్ష, ఉపేక్షల ఈ ద్వంద్వం వృద్ధులకు తీవ్రమైన మానసిక క్షోభ కలిగిస్తుంది. తాము అవమానాలకు గురి అవుతున్నామని వారు ఎప్పుడూ భావిస్తూ ఉంటారు. ఫలితంగా నిరాశా సముద్రంలో మునిగి ఉంటారు.

4. అవమానాలు

కొందరు వృద్ధులు ఎంత దురదృష్టవంతులంటే - పిల్లలు వారిని పాలలో పడ్డ ఈగలలా చూస్తారు. వారి ఆస్థినీ, పొలాన్నీ, వశపరచుకుంటారు. వారిని ఇంటినుండి పంపించివేయాలని చూస్తూ ఉంటారు. వారి భోజనానికి తగు ఏర్పాటు చేయరు. వారు ఇల్లు విడిచిపెట్టి ఎప్పుడు వెళ్లిపోతారా అని సదా కోరుకుంటూ ఉంటారు. కొడుకుమీదా, కుటుంబం మీదా వ్యామోహంలో చిక్కుకున్న వృద్ధులు అవమానాన్ని, ఉపేక్షనూ భరించవలసి వస్తుంది. లేదా, ఇల్లు వదిలిపెట్టి ఎక్కడో బికారులవలె బ్రతకవలసి వస్తుంది. గ్రుడ్డిగా సంపాదించి, లేనిపోని ఆర్పాటాలకూ ఆడంబరాలకూ పోవడం అలవాటుగా మారిన

కుటుంబాలలో వృద్ధులకు ఇలాంటి అవమానాలు జరగడం కద్దు. ప్రగతిశీలరమని చెప్పుకునే కుటుంబాలవారికి వృద్ధులు అవాంఛనీయులుగా కనిపిస్తారు. పాసకంలో పుడకల్లా కనిపిస్తారు. ఇంటిలో ఏదో మూలకు వారిని నెట్టివేస్తారు. లేదా - దూరంగా ఏ మఠానికో, వృద్ధాశ్రమానికో వారిని పంపివేస్తారు. తీర్థాలలో, ఆలయాలలో, ధర్మసత్రాలలో ఇలాంటి వ్యక్తులు తరచు కనిపిస్తూ ఉంటారు - ఏడుస్తూ, తమ గోడు వినిపిస్తూ.

ఇలాంటి సంఘటనలను నిష్పాక్షికంగా సమీక్షిస్తే ఒక విషయం వెలికివస్తుంది - ఈ వృద్ధులు తమ పిల్లలకు సత్సంస్కారాలు ఇవ్వలేదని. వారు తమ పిల్లలను బాల్యంలో అతిగా గారాబం చేసి ఉండవచ్చు. లేదా, తమ వృత్తి వ్యాపారాలలో మునిగిపోయిన ఈ వృద్ధులకు పిల్లల మానసిక వికాసం సక్రమంగా జరిగేలా చూచే తీరిక కొరవడి ఉండవచ్చు. ఫలితంగా సమాజంలోని కలుషిత వాతావరణ ప్రభావంవల్ల పిల్లలు విచ్ఛలవిడిగా, అడ్డూ అదుపులేని విధంగా తిరగడానికి అలవాటుపడ్డారు; అనేక దుర్గుణాలకూ, దుర్వ్యసనాలకూ లోనయినారు. అలాంటి స్థితిలో పిల్లవాడికి ధర్మపత్ని కూడ సంస్కారంలేనిది దొరికితే - పరిస్థితి మరింతగా విషమిస్తుంది. వృద్ధుడైన మామగారిని ఉపేక్షించడంలో, అవమానించడంలో కోడలు మరో అడుగు ముందుకువేస్తుంది. భర్త ఇంటిలో లేనప్పుడు ఆమె మామగారిని బహిరంగంగా అవమానిస్తూ ఉంటుంది. భర్త ఇంటికి వచ్చినప్పుడు అతడికి మామగారిమీద లేనిపోనివి కల్పించి చెబుతుంది. కుటుంబ వ్యామోహంలో చిక్కుకున్న వృద్ధులు పలువురు ఇలాంటి దయనీయ స్థితిని ఎదుర్కొనవలసివస్తుంది. వారు తమ బాధను ఇతరులతో విప్పిచెప్పుకోలేరు. కనుక - వారు లోలోపల కుమిలిపోతూ ఉంటారు.

సమస్యలకు పరిష్కారాలు

వృద్ధాప్యంలో ఇలాంటి సమస్యలు ఎదురుకాకుండా ఉండడం, చివరి వరకు జీవితాన్ని సుఖంగా ఆనందంగా గడపడం - ఇందుకు బాధ్యత మొట్టమొదట స్వయంగా వృద్ధులదే. పెక్కు సందర్భాలలో తమ దురవస్థకు బాధ్యులు వారే అవుతారు. ఆ తర్వాతి బాధ్యత కుటుంబానిదీ, యువతరానిదీ; తర్వాతి బాధ్యత సమాజానిది.

నీలోని విశ్వాసంవలె - నీవు నిర్మించే ప్రపంచం అపురూపమైనది.

ధారావాహిక : యువతరానికి మేలుకొలుపు - 6

యువతరాన్ని పిలుస్తోంది భరతమాత

చైనా, జపాన్ల ఒరవడి

ఈవిధంగా - సమాజంలోని స్తబ్ధతను ఛేదించడంలో, దాని ప్రగతిశీలతను విజృంభింపజేయడంలో, కాయకల్ప చికిత్స చేసి దానికి క్రొత్త జీవితం ఇవ్వడంలో - మేధావులూ, భావనాశీలురూ అయిన యువతీ యువకుల పాత్ర మహత్తరమైనది, కీలమైనది, విశిష్టమైనది. వారు లేనిదే - ఏ సంస్కరణ, ఏ విప్లవాత్మక పరివర్తనా సఫలం కాదు. సమయం ఇచ్చే పిలుపు ఇది: వారు తమ హృదయాలలో సమాజాన్ని నిర్మించాలనే తపనను రగిలించుకోవాలి. చెల్లాచెదులైన తమ శక్తులను ఏకోన్ముఖంచేసి, వారు సమాజం ఎదుర్కొంటూన్న సమస్యల పరిష్కారానికై నడుం బిగించాలి. దేశ ప్రగతిలోనే వారి ప్రగతి, వారి అభ్యున్నతి ఇమిడి ఉన్నాయి. ఈ ఉదాత్త దృక్పథం ఆధారంగానే యువశక్తి జాతిశక్తి అవుతుంది; సమృద్ధి, ఉన్నతి, ప్రగతి సంగమించిన మార్గంలో జాతిని నడపగలుగుతుంది.

శరవేగంతో పురోగమించిన దేశాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. జపాన్, కంటోడియా, డెన్మార్కు, చైనా, క్యూబావంటి దేశాలు నిన్నుమొన్నటి వరకు విపత్కర పరిస్థితులలో చిక్కుకుని ఉండేవి. అయితే, ఆయా దేశాలలో ప్రతిభామూర్తులు, యువతరం తమ స్వార్థాలను త్యాగం చేసి, వికాస కృషికి నడుం బిగించారు. సామూహిక కార్యశూరత చూపారు. కొద్ది దశకాలలోనే ఈ జాతులు సంపన్న జాతుల శ్రేణిలో చేరాయి.

ప్రగతికి ఆధారాలు - జ్ఞానం, యువశక్తి

అయితే - మన దేశపు క్రొత్త తరంలో జాతీయ భావన కరవైపోతోంది. చదువుకున్న ప్రతి యువకుడూ తన అర్హతలకు విలువను మరుక్షణంలో డబ్బురూపంలో వసూలు చేయాలని ఆరాటపడుతున్నాడు. ఉన్నత విద్యకు లక్ష్యం ధన సంపాదనకే పరిమితమైపోయింది. ప్రత్యక్షంగా కాని, పరోక్షంగాకాని సమాజ ఋణం తమపై ఉన్నదనీ, దాన్ని తీర్చుకునే ప్రయత్నం చేయాలనీ భావించేవారు అరుదుగా ఉన్నారు.

ఒక దేశ అభివృద్ధి బహు సంఖ్యాకమైన గుంపుపైకాక శిఖరాగ్రాన ఉన్న ప్రతిభామూర్తులపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ప్రతిభామూర్తుల సహకారం ఎంత హెచ్చుగా ఉంటే, జాతి ప్రగతి వేగం అంత హెచ్చుగా ఉంటుంది. విచారకరమైన విషయం ఏమంటే

- ధన వ్యామోహంలో, సుఖ సౌకర్యాల వ్యామోహంలో పడి, మన దేశపు యువ ప్రతిభావంతులు విదేశాలకు వెళ్లిపోవడానికి ఉప్పొక్కుతున్నారు. మరో ప్రక్కన - శతాబ్దాల పరాయి పాలన తర్వాత, క్రియాశూన్యత తర్వాత దేశం ఒక క్రొత్త పునర్జాగరణవైపు, క్రొత్త నియతివైపు పురోగమిస్తోంది. ఏ దేశపు నవ నిర్మాణం అయినా జ్ఞానంపై, యువశక్తి భాగస్వామ్యంపై ఆధారపడుతుంది. ఈ వైజ్ఞానిక, సాంకేతిక రంగ యుగంలో ఈ భాగస్వామ్యం మరింత అనివార్యం అవుతోంది. ఈ క్షణాలలో యువతరంలోని ప్రతి ఒక్కరూ ఒక మహత్తర పాతాన్ని నేర్చుకోవాలి: శ్రమ, త్యాగం, ప్రతి వ్యక్తి అందరి శ్రేయస్సు కోసం కృషి చేయాలనే భావన.

ఆదర్శాల సార్థక్యం ఆచరణలో

సత్యాన్వేషణ, భావనాత్మక సమైక్యం, ఆదర్శవాదం మున్నగు మౌలిక జీవన విలువలను చరిత్రాత్మకమైన స్మారకాల రూపంలో కాని, పాఠ్యపుస్తకాలలో చేర్చి కాని హెచ్చు సమయం రక్షించలేము. ఉన్నత ఆదర్శాలను, మహత్తర లక్ష్యాలను భావనతో నింపి నిరంతరంగా వాటికోసం కృషి చేయనంతవరకు - అవి అర్థరహితంగా మిగిలిపోతాయి. స్వరాజ్యం వచ్చి అర్థశతాబ్దం దాటిన ఈ తరుణంలో - ప్రతి యువజనుడూ శ్రమ, త్యాగం, సమర్పణల ద్వారా జాతి పునర్నిర్మాణానికీ, పునరుజ్జీవనానికీ, నవీకరణకూ సంకల్పం చేయాలి. లేని పక్షంలో - ఆదర్శాలూ, విలువలూ నిస్తేజములు అయిపోతాయి, నశించిపోతాయి; లక్ష్యాలు కనుమరుగు అయిపోతాయి.

యువశక్తికి భరతమాత పిలుపు

జాతినేత పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూ యువతరానికి ఇలా పిలుపు ఇచ్చారు -

‘నీవు ప్రస్తుత పరిస్థితికి అసంతృప్తి చెందకపోతే, నీలోని తపన - వేదన నిన్ను అశాంతికి గురి చేయకపోతే, కర్తవ్య నిర్వహణకు ప్రేరణ ఇవ్వకపోతే - సమావేశాలు, వాదోపవాదాలు, తర్క వితర్కాలు హెచ్చుగా చేస్తూ అకర్మణ్యులుగా మిగిలిపోయే వృద్ధ సమూహాలకూ నీకూ తేడా ఉండదు. జాతియొక్క ప్రస్తుత పరిస్థితి పట్ల నిజమైన సంవేదన, ఉత్సాహంతో కూడిన జిజ్ఞాస, ఏమి చేయాలో, ఎలా చేయాలో తెలుసుకోవాలనే ఆకాంక్ష నీలో ఉన్నట్లు స్పష్టమయితే - అప్పుడు ఆ విషయానికి ప్రత్యేక ప్రాధాన్యం ఉంటుంది.’

ఆసక్తి ఆత్మజ్ఞానానికి ఆటంకం.

మన పురాతన సంస్కృతికి నిలయమైన మన మాతృభూమి ఉద్ధరణకు కార్యశీలుడైన వీరవ్రతుడుగా మారాలి జాతిలోని ప్రతి యువజనుడూ. ప్రస్తుత పరిస్థితిలో ఇది అతడి పవిత్ర కర్తవ్యం అవుతోంది. వృద్ధులు పరిమిత సమయం కోసం పని చేస్తారు. యువజనులు అనంత సమయం కోసం పని చేస్తారు. గుర్తుంచుకోండి. సూటిగా లక్ష్యంవైపు సాగాలి. నడుమును నిటారుగా ఉంచాలి. దృఢంగా నిలవాలి. మన గడ్డను, మన అస్మితను, మన విశిష్ట వ్యక్తిత్వాన్ని బలంగా పట్టుకోవాలి. పైకి ఆకాశం వంటి ఆదర్శాలను చూడాలి. అప్పుడు జాతి నిర్మాణం కోసం సార్థకమైన కృషి జరుగుతుంది.

యౌవనం అంటే వికాసం, ప్రగతి

యౌవనం వయస్సుపై ఆధారపడదు. మనలో వికసించే సామర్థ్యం, ప్రగతి పొందే అర్హత ఉండడంపై అది ఆధారపడి ఉంటుంది. వికసించడం అంటే అర్థం మనలో ఆంతరికంగా దాగి ఉన్న శక్తి సామర్థ్యాలను పెంచుకోవడం. ప్రగతి పొందడం అంటే అర్థం - ఇంతవరకు రూపొందిన పథకాలను ఆపకుండా నిరంతరం సాఫల్యంవైపు కొనిపోవడం. ముసలితనం వయసు మళ్లడం వల్ల రాదు. వికసించడానికీ, ప్రగతి పొందడానికీ అర్హత లోపించడమే ముసలితనం. తమను తాము నిప్పుపటులుగా, సాహసికులుగా, సహనశీలురుగా, నిజాయితీపరులుగా మలచుకోగలిగినవారే జాతికి అత్యధికంగా సేవ చేయడానికి అర్హులు. వారే అద్వితీయులు. వారే మహనీయులు.

తమను మాత్రమే కాక - మొత్తం జాతిని విద్యాసంపన్నంగా, సంస్కారవంతంగా, స్వావలంబిగా రూపొందించగోరే విద్యార్థిని విద్యార్థులకూ, యువతీ యువకులకూ యుగం పిలుపు ఇస్తోంది. ఎవరి హృదయాలలో తపన ఉన్నదో, మన జాతీయ పరిస్థితుల పట్ల తీవ్ర సంవేదన ఉన్నదో, సార్థకమైన పనిని సాధించాలనే వ్యాకులత అశాంతి ఉన్నవో - వారికి యుగం పిలుపు ఇస్తోంది. సార్థకమూ, సఫలమూ అయిన సృజన ఉద్యమాన్ని రూపొందించే శక్తులతోనే జాతీయ నిర్మాణానికై చతురంగ బలం నిర్మాణం అవుతుంది.

యువతకు వివేకానందుని పిలుపు

జాతిలోని యువ భావనలన్నింటినీ సంబోధిస్తూ నిత్యయౌవనులైన స్వామి వివేకానంద ఇలా పిలుపు ఇచ్చారు -

‘మనమంతా ఇప్పుడు కరోర పరిశ్రమ జరపవలసి ఉంది. మన కార్యములమీదనే భారత భవిష్యత్తు ఆధారపడి ఉంది. చూడండి! భారతమాత నెమ్మది నెమ్మదిగా కళ్లు తెరుస్తోంది. నీవు నిద్రాణంగా ఉండే తరుణం కాదిది. లేవండి! భగవతీమాతను మేలుకొలపండి. గతంలో వలె ఆమెను గౌరవాన్వితను చేయండి. భక్తి భావంతో ఆమెను

మహిమాన్వితమైన తన సింహాసనంపై ప్రతిష్ఠించండి.

భోగవాదం వెంట పరుగు తగదు

‘ఇందుకోసమై మొదట ప్రతి యువజనుడూ తాను మనిషిగా రూపొందవలసి ఉంది. అప్పుడు - మిగతా విషయాలన్నీ స్వయంగా దానివెంట నడవడం మీరు చూస్తారు. పరస్పర ద్వేషాన్ని వదులుకోండి. పరస్పర వివాదాలనూ, కలహాలనూ కట్టిపెట్టండి. సదుద్దేశ్యం, సద్ ఉపాయం, సత్ సాహసం, సద్ వీర్యములను ఆశ్రయించండి. అయితే స్పష్టంగా గుర్తుంచుకోండి! మీరు అధ్యాత్మను వదలి భౌతికతా ప్రధానమైన పాశ్చాత్య సభ్యత వెంట పరుగుపెడితే - ప్రగతి కల ఎన్నడూ పండదు.

‘ఒక్క భారతదేశంలోనే జ్ఞానలోకం నిలచి ఉన్నది. దాని కార్యశక్తి ఇంద్రజాలంపై ఆధారపడింది కాదు, మోసంపై ఆధారపడింది కాదు. నిజమైన మతం యొక్క మర్మస్థలం అయిన అత్యున్నత ఆధ్యాత్మిక సత్యంలోని విశిష్ట మహిమాన్విత ఉపదేశాలపై అది ప్రతిష్ఠించబడింది. జగత్తుకు ఈ తత్వాన్ని బోధించడానికే ఆ పరమేశ్వరుడు భారతపర్వాన్నీ, భారతీయతనూ, వివిధ కష్ట నష్టాలమధ్యకూడ, నేటివరకు సజీవంగా నిలిపి ఉంచాడు. ఆ కార్యశక్తిని మీలో చరితార్థం చేసుకోవడానికీ, ఇతరులకు ప్రదానం చేయడానికీ ఇప్పుడు తరుణం ఆసన్నం అయింది.

‘ఓ వీరహృదయులారా! భారతమాత యువ సంతానమా! ఎన్నెన్నో మహా కార్యాలను సాధించడానికై మీరు జన్మించారని విశ్వసించండి. ఎవరు బెదిరించినా భయపడకండి. ఆకాశంనుండి పిడుగు పడినా వెరవకండి. లేవండి! నడుం బిగించి నిలబడండి. కార్యనిమగ్నులు కండి.’

యుగ నిర్మాణ మిషన్ ఆహ్వానం

మహా నాయకుడు స్వామి వివేకానంద వ్యక్తపరచిన ఈ భావాలకు పరమపూజ్య గురుదేవులు పండిత శ్రీరామశర్మ ఆచార్య ఆచరణయోగ్యమూ, విస్తృతమూ అయిన స్వరూపాన్ని ప్రదానం చేశారు. యుగ నిర్మాణ మిషన్ యువ భావనలకు సమర్థమూ, బలీయమూ అయిన రూపకల్పన. తమ హృదయపు స్పందనలలో యుగంయొక్క ప్రస్తుత సవాళ్లను అనుభూతి పొందుతూ, వాటిని ప్రతిఘటించి పరాజితం చేయడానికై కార్యశూరతను ప్రదర్శించాలనే దృఢ సంకల్పం కలిగిన, మేధావంతమూ భావనాశీలమూ అయిన యువశక్తికి ఈ వాక్యాల ద్వారా ఆహ్వానం పలుకుతున్నాము.

(సమాప్తం)

సమాజ వికాసంలోనే సంపదకు సార్థక్యం.

ధారావాహిక : గాయత్రీ మహావిజ్ఞానం- 11

ప్రాణమయ కోశ సాధన

ప్రాణము శక్తికి, సామర్థ్యమునకు ప్రతీక. మానవ శరీరమందు అంతరము చాలా సాధారణము. ఒక మనుష్యుడు ఎంత ఒడ్డుపొడుగు ఉంటాడో మరొకడు కూడా దాదాపుగా అంతే ఉంటాడు. కానీ మనుష్యుని సామాజిక శక్తి యందు అకాశమునకు నేలకు గల మధ్యగల అంతరం ఉంటుంది. దానికి కారణం అతని ఆంతరిక శక్తి.

విద్య, చాతుర్యము, అనుభవము, దూరదృష్టి, సాహసము, సంకల్పము, శౌర్యము, జీవనశక్తి, ఓజస్సు, దృష్టి, పరాక్రమము, పురుషార్థము మొదలగు పేర్లతో ఈ ఆంతరిక శక్తియొక్క పరిచయము మనకు కలుగుతున్నది. ఆధ్యాత్మిక పరిభాషలో దీనికి ప్రాణశక్తి అని పేరు. ప్రాణము నేత్రములయందుండి ప్రకాశిస్తుంది. ముఖముమీద వ్యాపించి తిరుగుతూ ఉంటుంది. హావ భావములయందు దాని తరంగములు ప్రవహిస్తాయి. ప్రాణము నందలి విలక్షణ గంధము ఇతరులను సమ్మోహితులను చేయగలదు. ప్రాణవంతులగు స్త్రీ పురుషుల మనసులోని ప్రకాశము ఇతరులు నిర్లక్ష్యంచేయలేనిది.

ప్రాణవంతమగు వాణి వినినవారి మానసిక కవాటాలు పూర్తిగా తెరుచుకుంటాయి. దంతాలు పీకేటప్పుడు మనం ఏ విధంగా ప్రాణాలు అరచేతిలో పెట్టుకుంటామో, ప్రాణం పోయేటప్పుడు ప్రాణశక్తి అదేవిధంగా తల్లడిల్లిపోతుంది. నాలుగు దిశలా నిరాశాజనకమైన దట్టమైన అంధకారం విస్తరించి ఉన్నప్పటికీ ప్రాణశక్తి ఆశ అనే ప్రచురణను నిర్మించుకొని వెలుగుతూ ఉంటుంది. ఇసుకలో తైలం తీయాలన్నా, మరుభూమి యందు ఉపవనాన్ని పెంచాలన్నా, ఆవగింజను పర్వతం చేయాలన్నా, అసంభవాన్ని సంభవం చేయాలన్నా అట్టి సామర్థ్యం ప్రాణవంతుని యందే ఉంటుంది. ఎవనియందు ప్రాణశక్తి స్వల్పమాత్రంగానే ఉంటుందో వానిని జీవన్ముతుడని పిలుస్తాము. శరీరము ఏనుగంత ఉన్నప్పటికీ అతడు ఎల్లప్పటికీ పరాధీనుడుగా, పరభాగ్యోపజీవిగా మిగిలిపోతాడు. అతడు తన కష్టములకు కారణాన్ని ఇతరులపైకి నెట్టి మనస్సును బుజ్జగించు కోగలుగుతాడు. ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తునందలి ఆశతో అతడు స్వకీయ సామర్థ్యముపై విశ్వాసముంచడు. ఎవరో శక్తివంతమైన పురుషునియందు, ధనికునియందు, సిద్ధపురుషునియందు, దేవతలయందు వాని ఆశ కేంద్రీకృతమై, వారెవరో సహాయపడాలని అతడు కోరుకుంటూ ఉంటాడు. అటువంటివాడు ఎల్లప్పుడూ తన దౌర్భాగ్యాన్ని తలచుకొని దుఃఖిస్తూ ఉంటాడు.

ప్రాణముద్వారా కలిగే శ్రద్ధ, నిష్ఠ, దార్ఢ్యము, ఏకాగ్ర భావన భవబంధములను తెగగొట్టి ఆత్మను ఆ పరమాత్మతో కలిపి ముక్తిను యొక్క పరమపురుషార్థమును ప్రాప్తింపజేస్తాయి. ప్రపంచములో అన్య సుఖ సాధనల ప్రాప్తి కొరకు ఎంతటి వివేకం, ప్రయత్నము. పురుషార్థము కావలసి ఉంటుందో, ముక్తి కొరకు అంతకంటే వేయిరెట్లు ప్రయత్నం కావాలి.

ముక్తి సాహసులకు, వీరులకు మాత్రమే లభిస్తుంది. భగవానుడు తనకు తానుగా ఎవరినీ బద్ధులను గానీ విముక్తులను గానీ చేయడు. స్వర్గంలోగానీ, నరకంలోగానీ ఇతరులెవరూ మనని పడదోయరు. మనము స్వయంగా మన ఆంతరంగిక స్థితిపై ఆధారపడి ఏ దిశలో అడుగు వేస్తామో అదే లక్ష్యం వైపు ప్రయాణం చేస్తాము.

ఉపనిషత్తులో “నాయమాత్మా బలహీనేన లభ్యో” - అనగా ఈ ఆత్మ బలహీనులకు లభింపదు - అని నొక్కిచెప్పిరి. నిస్తేజుడైన వ్యక్తి తన ఇంటిలోని వారిని, ఇరుగు పొరుగు వారిని, బంధువులను, మిత్రులను ప్రభావితం చేయలేకపోతే, శ్రేష్ఠునిపై (పరమ + ఆత్మ = పరమాత్మ) వాని ప్రభావము ఏముంటుంది? తేజస్వి అయినవాడు మాత్రమే ఆత్మలాభాన్ని పొందగలడు. అందువలన ప్రాణసంచయము నకు యోగశాస్త్రమందు అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఈయబడినది. ప్రాణాయామముయొక్క మహిమ సకల ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రములందు వేనోళ్ళ పొగడబడినది.

ఈశ్వరునియొక్క సర్వ మహిమామయి అయిన గాయత్రీ శక్తి ఎల్లెడలా వ్యాపించి ఉన్నట్లే నిఖిలవిశ్వమందును ప్రాణము అను చైతన్య సముద్రము వ్యాపితమై ఉన్నది. ఏ విధంగా శ్రద్ధా సాధనాలతో గాయత్రీశక్తిని ఆకర్షించి తనయందు ధరింప ప్రయత్నంచేశాడో, అదే చేసికొనుటకు విశ్వవాప్తమగు ప్రాణపుంజము నుండి వలసినంతమాత్రముగా ప్రాణతత్వమును ఆకర్షించుకొనదగును. అట్టి భాండాగారము ఎంత పెద్దదైన అంతగా మనము ప్రాణవంతము కాగలము. దీర్ఘాయుర్దాయము, ఉత్తమ ఆరోగ్యము, చైతన్యము, స్ఫూర్తి, ఉత్సాహము, క్రియాశీలత, కష్టసహిష్ణుత, బుద్ధిసూక్ష్మత, సౌందర్యము, మనోమోహకత్వము మొదలైన విశేషములు ప్రాణశక్తి రూపిణియగు చిచ్చుబుడ్డిలో నుండి వెలికిచిమ్మబడే అగ్నికణముల వంటివి.

గడ్డు పరిస్థితుల అధ్యయనం వీరత్వానికి జనని.

ధారావాహిక : దివ్యజీవన దర్శనం - 29

స్వాతంత్ర్య యజ్ఞంలో ఆహూతి - 1

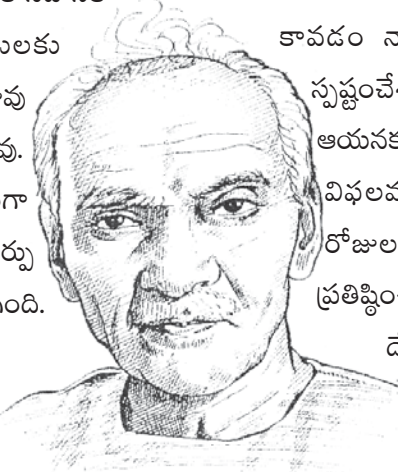
ఉరిశిక్ష నిలుపుదల కాకూడదు

1930 డిసెంబరులో భగత్‌సింగ్‌కు ఉరిశిక్ష పడింది. లాహోరులో పోలీసు అధికారి సాండర్స్ హత్య, అసెంబ్లీలో బాంబు విసరడం అనే నేరాలు ఆయనపై మోపబడ్డాయి. భగత్‌సింగ్ ఆ రెండు పనులూ చేశాడు. ప్రజలలో స్వాతంత్ర్య జ్వాలను రగిలించడం ఈ చర్యల వెనుక ఉన్న ఉద్దేశ్యం. ఈ చర్యలకు విప్లవ దశంయొక్క ఆమోదం ఉంది. పోలీసులు అరెస్టు చేయడానికి వచ్చినప్పుడు, భగత్‌సింగ్ దాగికొనడానికి ప్రయత్నించలేదు. ఆయన పోలీసులకు లొంగిపోయాడు. తమ నేరారోపణలను ఋజువు చేయడానికి పోలీసులవద్ద తగు సాక్ష్యాధారాలు లేవు. ప్రభుత్వ వకీలు తన వాదాన్ని సమర్థవంతంగా వినిపించలేకపోయాడు. అయినా, ఆ కేసు తీర్పు ఎలా ఉంటుందో అందరికీ తెలుసు. అదే జరిగింది. భగత్‌సింగ్‌కు ఉరిశిక్ష వేశారు.

ఉరిశిక్ష తప్పిపోవాలని ఆయన విప్లవవాద సహచరులూ, స్వరాజ్య ఉద్యమ నాయకులూ వాంఛించారు. ఉరిశిక్ష అమలు జరిగితే ప్రజలనుండి తీవ్రమైన ప్రతికర్యం వస్తుందనీ, దాన్ని తట్టుకోవడం కష్టమవుతుందనీ వారు భావించారు. అంతే కాదు. భగత్‌సింగ్ విప్లవవాదుల నాయకుడే అయినా, లక్ష్యం దృష్ట్యా స్వరాజ్య ఉద్యమ నాయకులకు సహచరుడే. అందరూ స్వరాజ్యం కోసమే పనిచేస్తున్నారు. కనుక భగత్‌సింగ్‌కు ప్రాణరక్షణ జరగాలని స్వరాజ్య ఉద్యమ అగ్రనాయకులు వాంఛించారు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ ఆ సమయంలో సిమ్లాలో ఉన్నారు. జబ్బుపడి ఉన్నారు. ఉరిశిక్షను నిలుపుదల చేయవలసిందిగా ప్రీవీ కౌన్సిల్‌కు అపీలు చేయవలసిందని ఆయన విప్లవవాదులకు కబురుపంపారు. విప్లవవాదులు ఈ సలహా గురించి

ఆలోచించలేదు. భగత్‌సింగ్‌కూడ ఆలోచించలేదు. విప్లవవాదులు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ చూపిన సద్భావనకు ధన్యవాదాలు తెలిపారు. ఉరిశిక్ష అమలు జరిగిన తర్వాత దేశంలో స్వాతంత్ర్య కాంక్ష తుపానులా విజృంభించవచ్చుననే తమ అభిప్రాయాన్ని లేఖద్వారా ఆయనకు తెలిపారు.

తనను విడిపించేందుకు జరుగుతూన్న ప్రయత్నాలను గురించి తెలుసుకుని, భగత్‌సింగ్ అందుకు తన విచారాన్ని తన సహచరులకు వ్యక్తం చేశాడు. “ఉరిశిక్ష నిలుపుదల కావడం నాకు ఇష్టం లేదు” - అని ఆయన స్పష్టంచేశాడు. భగత్‌సింగ్ కోరిక నెరవేరింది. ఆయనకు క్షమాభిక్ష కోసం జరిగిన ప్రయత్నం విఫలమయింది. 1930 సంవత్సరం చివరి రోజులలో ఆయన అమర వీరుల శ్రేణిలో ప్రతిష్ఠించబడ్డాడు. ఆయన ఉరిశిక్ష నిజంగానే దేశంలో నవజీవనాన్ని పూరించింది. హర్తాళ్లు, ఊరేగింపులు, నిరసన ప్రదర్శనలు, నిరసన సభలు

భారీయెత్తున దేశవ్యాప్తంగా జరిగాయి. పిల్లలలో, యువకులలో, వృద్ధులలో ఎవరి నోట విన్నా భగత్‌సింగ్ పేరే. 1931 సంవత్సరం ప్రారంభమయ్యేసరికి ప్రజాచైతన్యం వెల్లువలా పెల్లుబికింది. అయిదారు నెలలలో స్వరాజ్యం వస్తుంది - అని విడుదల అయిన విప్లవవాదులు ఆశించారు.

దేశమంతటా విస్తరించిన ఈ వాతావరణ ప్రభావం ఆవల్‌ఖేడాలోకూడ కనిపించింది. అక్కడి కార్యకలాపాలకు శ్రీరామ్ నాయకత్వం వహిస్తున్నారు. నిరసన ప్రదర్శనల ప్రాధాన్యం పరిమితమైనదని ఆయన భావించారు. అక్కడ వారంలో ఒకటి రెండు మారులు ప్రదర్శనలు జరిపితే, సభలూ గోప్యలూ జరిపితే సరిపోతుందన్నది ఆయన అభిప్రాయం.

నిజమైన సద్భావన ప్రతిస్పర్ధిని సైతం తనవానిగా చేస్తుంది.

గ్రామంలో పోలీస్ స్టేషన్ లేదు. ప్రభుత్వ కార్యాలయమూ లేదు. పోలీసు అధికారులు కాని, ఆంగ్ల అధికారి కాని అప్పుడప్పుడు వచ్చేవారు. భగత్ సింగ్ ఉరిశిక్ష తర్వాత వీరి రాకపోకలు కొద్దిగా పెరిగాయి. అయితే వారెవరూ గ్రామంలోనే ఉండిపోలేదు. శ్రీరామ్, ఆయన దళం పరిసర గ్రామాలకుకూడ వెళ్లేవారు. పది పదిహేను రోజులకు ఒకసారి ఆగ్రాకుకూడ వెళ్లివచ్చేవారు. అక్కడి కార్యక్రమాలలో పాల్గొనేవారు. ప్రపంచంలో, దేశంలో జరుగుతూన్న సంఘటనల వార్తలు తీసుకుని తిరిగివచ్చేవారు. పెద్ద ప్రదర్శన జరిగినప్పుడల్లా శ్రీరామ్ అందులో తప్పకుండా పాల్గొనేవారు.

ప్రదర్శనలు సర్వత్రా జరగడం, ప్రభుత్వ వ్యతిరేక భావన విజృంభించడం చూచి, ప్రభుత్వం దమన విధానాన్ని అవలంబించింది. రోజూ నిషేధాజ్ఞలు జారీ అయ్యేవి. అయిదుగురికన్న హెచ్చుమంది గుమిగూడకూడదనీ, ఆయుధాలు ధరించి కదలకూడదనీ ఉత్తరువులు జారీ అయ్యేవి. దేశమంతటిలో ఈ దమన విధానం అమలు జరిగింది. అప్పటికీ ప్రజలు అణిగిఉండకపోతే, మరిన్ని కఠిన చర్యలు అమలు జరిగేవి. ఏమైనా - నిషేధాజ్ఞలు మామూలు చర్యలు అయినాయి. ఎక్కడ ఏ కొంచెం అలజడి కనిపించినా - నిషేధాజ్ఞలు అమలు జరిగేవి. ఒకటిన్నర - రెండు నెలలలో ప్రభుత్వ వ్యతిరేక భావన ఉధృతం అయింది. ఇదంతా భగత్ సింగ్ యొక్క ఆత్మ బలిదానం ప్రభావమేనని మితవాద ఉద్యమవాదులుకూడ అంగీకరించారు.

విప్లవవాదిగా యువ శ్రీరామ్

ఏప్రిల్ 14న శ్రీరామ్ ఆగ్రా వెళ్లారు. ఆ రోజున చెలన్ గంజ్ లో సభ ఏర్పాటయింది. పోలీసులు సభను జరగనివ్వరన్నది ఖాయం. అయినా నవయువకులు సభ జరపాలని పట్టుపట్టారు. సభను విఫలం చేసే సన్నాహాలను వారు సవాలుగా స్వీకరించారు. ఈ సారి ప్రయత్నించి చూద్దామని గట్టిగా నిర్ణయించారు. ఈ సంకల్పం తీసుకుని, శ్రీరామ్ తన సహచరులు నాథూ, గోపీ, రామరతన్

మున్నగువారిని వెంటతీసుకుని ఆగ్రా చేరారు. చెలన్ గంజ్ లోని నాలుగు రహదార్లకూడలివద్ద సభ జరగవలసి ఉంది. ఉదయం ఆరు గంటలనుండే అక్కడ పోలీసు బలగం మోహరించి ఉంది. పోలీసులు వచ్చేపోయే వ్యక్తులను సోదా చేస్తున్నారు. ఇద్దరుకన్నా ఎక్కువమందిని ఆ వైపు వెళ్లనివ్వడం లేదు.

సభ జరగడం సాధ్యపడదని తెలిసికూడా జనం అక్కడికి చేరుతున్నారు. ముగ్గురు ముగ్గురు జట్లుగా ఉదయం 8 గంటలనుండే పెక్కు బృందాలు అక్కడికి చేరాయి. వారందరినీ అరెస్టు చేశారు. శ్రీరామ్, ఆయన సహచరులు సభ జరగవలసిన స్థలానికి బాగా దూరంగా ముందుగానే విడిపోయారు. ఒక్కొక్కరుగా వెళ్లాలనీ, అంతా సభాస్థలంలో కలుసుకోవాలనీ నిర్ణయం జరిగింది. కలసి వెళితే సవాలు చేసినట్లు అవుతుంది. కనుక విడివిడిగా వెళ్లాలని నిర్ణయించారు. ముందుగా శ్రీరామ్ వెళ్లారు. పంచ, లాల్చీ ధరించి రైతు యువకునిలా ఆయన పోలీసు అధికారికి నమస్కారం చేశారు. ఆ అధికారి మొక్కుబడిగా ఆయనను సోదా చేశాడు. శ్రీరామ్ బయటపడ్డారు. నాథూ, గోపీ, రామరతన్, గోవర్ధన్ మున్నగువారుకూడ అలాగే బయటపడ్డారు. వారందరిమధ్యా 50 - 60 అడుగుల దూరం ఉంది. సభాస్థలాన్ని చేరి ఆ అయిదుగురూ వేర్వేరు మూలలలో నిలచారు. అందరికన్న చివర గోవర్ధన్ వచ్చాడు. అతడు చేరగానే నోటితో కోయిల కూత కూశాడు. అందరూ తమతమ స్థలాలకు చేరినట్లు సంకేతం అది. ఆ తర్వాత గోవర్ధన్ 'కూక్' కూత కూశాడు. వెంటనే సహచరులు అయిదుగురూ బిగ్గరగా నినాదాలు చేశారు. "భారత్ మాతా కీ" అనే నినాదానికి జవాబుగా 'జై' నినాదం వెలువడింది.

ఆ తర్వాత యువకులు అయిదుగురూ కూడలివద్దకు వచ్చారు. ఆ కూడలి అంత పెద్దది కాదు. వారు నినాదాలు చేయసాగారు - ఇతర సహచరులు పలువురిని పిలుస్తూన్నట్లు బిగ్గరగా "భారత్ మాతా కీ జయ్", "షహీద్ భగత్ సింగ్ జిందాబాద్" అంటూ నినాదాలు చేస్తూ పరుగెత్తుతూన్న ఈ యువకులను చూచి పోలీసులు నిశ్చేష్టులు అయినారు. విజిల్లు

నీ దోషాన్ని చూపే వ్యక్తిపై కోపగించకు. దానికి కారణం తెలుసుకో.

వేసుకుంటూ కొందరు పోలీసులు ఆ యువకులవైపు పరుగెత్తారు. యువకులు వస్తే వారిని అడ్డుకోవడానికి మరికొందరు పోలీసులు సన్నద్ధులు అయినారు. ప్రక్కన పరుగెత్తి వస్తూన్న ఒక సబ్ ఇన్స్పెక్టర్‌ను గుర్తుపట్టి, శ్రీరామ్ “మామా ప్రణామ్” అన్నారు. ఆ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ సహపాఠి గ్రామ నివాసి. అతడు శ్రీరామ్‌ను గుర్తుపట్టాడు. లారీ ఝుళిపిస్తూ “ఇక్కడికి ఏ పనిమీద వచ్చావు?” - అని అడిగాడు. “మామా! మీరు ఆపదలచుకున్న పని చేయడానికే వచ్చాను” - అని నవ్వుతూ అన్నాడు. ఇద్దరిమధ్య సంభాషణ జరగడం చూచి, మిగతా పోలీసులు మెత్తబడ్డారు. అయిదుగురినీ చుట్టుముట్టి నిలబడ్డారు.

అరెస్టు ,స్వాగతం

“మీరు అరెస్టు కావలసిందే” - అని సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ మామ అన్నాడు. అందుకు జవాబుగా గోపీ ఇలా అన్నాడు - “మా అమరవీరులు ప్రాణాలు అర్పించినప్పుడు, మేము అరెస్టు కాలేమా.” పోలీసులు ఆ అయిదుగురినీ అదుపులోకి తీసుకున్నారు.

స్వరాజ్య ఉద్యమంలో పాల్గొని అరెస్టు కావడం శ్రీరామ్‌కు ఇది మొదటిసారి. ఆయనను సెంట్రల్ జైలులో ఉంచారు. ఆయనపై కేసు పెట్టలేదు. చార్జీషీట్ దాఖలు చేయలేదు. కొద్దిరోజుల తర్వాత హెచ్చరించి ఆయనను వదలివేశారు.

జైలునుండి విడుదల అయి తన గ్రామానికి వచ్చిన యువకులకు యుద్ధంలో విజయం సాధించి వచ్చిన వీర యోధులకు ఇచ్చినట్లు ప్రజలు భవ్యస్వాగతం ఇచ్చారు. తమ పిల్లలను శ్రీరామ్ సహవాసంనుండి తప్పించిన వ్యక్తులకూడ ఆ స్వాగత కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. జనం యువకులు అయిదుగురినీ పూలమాలలతో సత్కరించారు. తాళాజీ అదరికీ తిలకం దిద్దారు. “దృష్టి” తీశారు.

భారతమాత సేవలో నిమగ్నం కావడంవల్ల శ్రీరామ్ సాధనాక్రమంలో అవరోధం ఏర్పడింది. జైలులో ఉన్న రోజులలో రోజుకు ఆరుగంటలు జపం సాగలేదు. రోజులో ఏదో

సమయంలో, ఎంతోకొంతసేపు సాధన జరిగేది. కానీ, జపం నియమబద్ధంగా జరిగేది కాదు. గతరెండు సంవత్సరాలుగా ఇలా అవరోధం కలుగుతోంది. స్వరాజ్య యజ్ఞంలో ఆహుతులు ఇవ్వడంవల్ల నియమపాలనకు కొద్దిగా భంగం జరిగేది. ఒక్కొక్కప్పుడు నాలుగు గంటలపాటు జపం జరిగేది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆరుగంటల పూర్తి సమయం లభించేది. ఇలా మిగిలిపోయిన జపాన్ని తర్వాతి రోజులలో ఆయన పూర్తిచేసేవారు. ఈ అవరోధాలకు మనసులో బాధ కలిగేది కాదు. కానీ, జైలులో నియమపాలనకు మరింతగా అవరోధం ఏర్పడింది. మనస్సును అసంతృప్తి ఆవరించేది. దానిని ఆయన లోలోపలనే మ్రింగివేస్తూ వచ్చారు. ఇది ఆయన స్వంత వ్యధ, ఆంతరిక వ్యధ. ఇందులో ఇతరుల భాగస్వామ్యానికి అవకాశం లేదు. ఈ వ్యధను భరిస్తూ ఆయన భావి కార్యక్రమాలకు రూపురేఖలు దిద్దారు.

నిషేధాజ్ఞలను విస్తృతంగా అమలు జరిపిన తర్వాత స్థానిక పాలనా యంత్రాంగం మామూలు ప్రదర్శనలపట్లకూడ ఎంతో కఠిన్యం చూపింది. ఎవరి ఇంటిలో అయినా త్రివర్ణ పతాకం కానవస్తే చాలు - పోలీసులు దమన చర్యలు ప్రారంభించే వారు. ఇలా దమన కాండ భీషణ రూపం ధరిస్తూన్నప్పటికీ, స్వచ్ఛందసేవకులు ఏమాత్రం జంకలేదు. జెండా ఊరేగింపు నిర్వహించాలని గట్టిగా నిర్ణయించుకున్నారు. ఆవలోభేదాకు కొద్దికిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న జార్ఖీ గ్రామాన్ని అందుకోసం ఎంపిక చేశారు. ఊరేగింపులో నాయకులు పాల్గొంటే చాలదనీ, కనీసం వందమంది యువకులు కూడ పాల్గొనాలనీ నిర్ణయించారు. త్రివర్ణ పతాకంపట్ల ప్రజలలో నిజంగా ప్రేమాభిమానాలు ఉన్నాయని పాలకులకు స్పష్టంచేయాలన్నది వారి ఉద్దేశ్యం.

ఒక ప్రక్క జెండా ఊరేగింపు కోసం సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి. మరోప్రక్క అధికారులకు ఆ వార్త అందింది. ఊరేగింపును అడ్డుకోవడానికి వారు సన్నద్ధులు అయినారు. నచ్చజెప్పే పద్ధతి అప్పుడు వాడుకలో లేదు. జనం

పెద్దల బోధలను గుర్తుంచుకునేవాడు లాభపడతాడు.

గుమిగూడినప్పుడు వారిని చెదరగొట్టడమే అధికారుల ఏకైక పద్ధతి. ఈ సంగతి యువకులకూ తెలుసు. అధికారుల ఎత్తుగడలను సాగనివ్వకూడదని వారు నిర్ణయించుకున్నారు. గతంలో ఆగ్రాలో నెలరోజులపాటు నిషేధాజ్ఞలను ఉల్లంఘించిన యువకులే ఊరేగింపునకు నాయకత్వం వహిస్తున్నారని జిల్లా అధికారులకు తెలిసింది. ఇక్కడ కూడ వారిని అడ్డుకునే పోలీసు బలగంలో కరీబీ అనే సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఉన్నాడు. అతడు కఠినంగా వ్యవహరించలేదు. ఫలితంగా - యువకులలో ఉత్సాహం ఉరకలువేసింది. పోలీసు దళానికి నాయకత్వం మీరట్ కు చెందిన ఒక అధికారికి అప్పగించబడింది.

జర్నీలో జండా ఊరేగింపు

ఆరోజు జ్యేష్ఠ శుక్ల దశమి. జార్ఖీ గ్రామం రచ్చసావడి సమీపంలో వివిధ స్థలాలనుండి వచ్చిన 30-35 మంది యువకుల అకస్మాత్తుగా గుమిగూడారు. అక్కడ పోలీసులుకూడ సిద్ధంగా ఉన్నారు. వచ్చిన యువకులంతా గ్రామీణుల దుస్తులు ధరించి ఉన్నారు. సాదాగా, అమాయకంగా కనబడుతున్నారు. ఇద్దరిద్దరుగా, నలుగురు నలుగురుగా మరికొందరు యువకులు వచ్చిచేరారు. అరగంటలో మంచి సంఖ్య సమకూరింది. ఒక పోలీసు యువకులకు ఇలా నచ్చజెప్పాడు -

“పిల్లల్లారా! ఎందుకు మొండిపట్టు పడతారు? ఊరేగింపులు జరపడంవల్ల వచ్చే ప్రయోజనం ఏదీ లేదు. అంత తేలికగా స్వరాజ్యం రాదు. పెద్దపెద్ద పనులు చేయండి. పెద్దవాళ్లు అవండి. ఈ ప్రభుత్వంలో అధికారులు కండి.”

“అదంతా తర్వాత జరిగే పని. మొదట మా ప్రభుత్వం ఏర్పడాలి కదా.” - అని ఒక యువకుడు జవాబిచ్చాడు.

ఆ పోలీసు ఇలా అన్నాడు -

“అనవసరంగా తగాదాకు దిగడానికి బదులు మీరు మీ ఇళ్లకు వెళ్లిపోవడం మంచిది. మమ్మల్ని కూడ మా ఇళ్లకు వెళ్లనివ్వండి. విశ్రాంతి తీసుకోండి. హాయిగా విశ్రాంతి

తీసుకోండి.”

ఆ యువకుడు ఇలా అన్నాడు -

“మీరే వెళ్లిపోండి. మా పని అయిన తర్వాత మేమూ వెళ్లిపోతాం. ఎవ్వరూ బలవంతం చేయడం లేదు కదా.”

అంతవరకూ మౌనంగా ఉన్న శ్రీరామ్ ఇలా అన్నారు -

“మేము ఉపద్రవం జరపడం లేదు. పైగా ఇవాళ గంగా దశహరా. గంగామాత ఇవాళ శివుని జటాజూటం నుండి భువికి దిగివచ్చింది. పండుగ రోజు ఆనందించవలసిన రోజు. పండుగ జరుపుకుని వెళ్లిపోండి.”

మీరట్ నుండి వచ్చిన పోలీసు అధికారి ఇలా అన్నాడు -

“మంచిదే. కేకలు వేసి గొడవ చేయకండి. జెండా ఎగురవేయకండి. గంగా దశహరా ఊరేగింపు జరిపి, మీమీ ఇళ్లకు వెళ్లిపోండి.”

యువకులు సరే అన్నారు. అక్కడ ప్రోగయిన స్వచ్ఛంద సేవకులలో ఉత్సాహం మిన్ను ముట్టింది. వెంటనే యువకులు ఒకరి వెనుక ఒకరు రెండు వరుసలుగా ఏర్పడ్డారు. అంతా ముందుగానే అనుకున్నట్లు - చకచకా ఈ పని జరిగిపోయింది. లైన్లు ఏర్పడడం పూర్తయింది. అందరికీ ముందు శ్రీరామ్ నిలబడ్డారు. ఊరేగింపు ప్రారంభం కాబోతోంది. ఇంతలో శ్రీరామ్ చటుక్కున తన తలమీద ఉన్న టోపీని చేతిలోకి తీసుకున్నారు. ఆ టోపీలో దాచిఉంచిన జెండాను వెలికితీశారు. రెండవ చేతితో - లాల్చీలో దాచిఉంచిన కర్రను వెలికితీశారు. క్షణంలో ఆ కర్రకు జెండాను తొడిగారు. “భారత్ మాతా కీ జై”, “వందేమాతరం”, “ఊంచా రహే తిరంగా హమారా” - అంటూ నినాదాలు చేశారు. ఆ వెంటనే పోలీసులు యువకులపై విరుచుకుపడ్డారు. లారీల వర్షం కురిసింది. యువకులలో కొందరు పారిపోయారు. కొందరిని పోలీసులు లాగి దూరంగా త్రోసివేశారు.

ధరలను చూచి కాక - తన గౌరవాన్ని చూచి, మనిషి పని స్థాయిని పెంచాలి.

వార్తలు

తిరుపతిలో పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం

తిరుపతి గాయత్రీ ప్రజ్ఞామండలి ఆధ్వర్యంలో ఫిబ్రవరి 2న వసంతపంచమి సందర్భంగా శ్రీవైకుంఠపురం గాయత్రీ ప్రజ్ఞాపీఠంలో పంచకుండీయ యజ్ఞం జరిగింది. శ్రీయుతులు ఉదయకుమార్, బి.ఫణిరాజు, శ్రీమతి శారద ఫణిరాజు యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు. తిరుపతి సంస్కృత విద్యాపీఠం ఆచార్యులు డా॥ శ్రీరామ్ సజీవన్ త్రిపాఠి యజ్ఞంలో పాల్గొన్నారు. యజ్ఞంతో పాటు చిన్నారలకు విద్యారంభ సంస్కారం కూడ జరిగింది. నాటి సాయంత్రం దీపయజ్ఞం జరిగింది.

విజయవాడ పుస్తక మహోత్సవంలో గాయత్రీ పరివార్ స్టాల్

విజయవాడ పుస్తక మహోత్సవంలో గాయత్రీ పరివార్ స్టాల్ కు నగర మేయర్ శ్రీమతి తాడి శకుంతల జనవరి 1న ప్రారంభోత్సవం చేశారు. ఆ సందర్భంగా శ్రీ తొండెపు హనుమంతరావు మేయరుగారికి గురుదేవుల సాహిత్యాన్ని బహూకరించారు.

వసంతపంచమి సందర్భంగా విజయవాడ కార్యాలయంలో పంచకుండీయ యజ్ఞం జరిగింది. 180 మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీ డి.వి.ఆర్. మూర్తి యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు. యజ్ఞంతోపాటు ఒక జన్మదిన సంస్కారం, రెండు పుంసవన సంస్కారాలు జరిగాయి.

ఫిబ్రవరి 13న కార్యాలయంలో పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం, శ్రీ పి.నాగేశ్వరరావు, శ్రీమతి పి. లక్ష్మిల వివాహదిన సంస్కారం, ఒక విద్యారంభ సంస్కారం, రెండు పుంసవన సంస్కారాలు జరిగాయి. యజ్ఞంలో 110మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీ డి.వి.ఆర్.మూర్తి యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు.

జనవరి 11న కార్యాలయంలో త్రికుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది.

75 తాళ్లూరులో పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం

వసంత పంచమి సందర్భంగా 75-తాళ్లూరులోని గీతామందిరంలో పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం ఘనంగా జరిగింది. జనవరి 24నుండి ఫిబ్రవరి 2 వరకు పరిజనులు “గురు నవరాత్రులు”

దీక్ష జరిపారు. ప్రతిరోజు 10 మాలల జపం, గురుదేవుల అష్టోత్తర నామావళి పఠనం, యుగసాహిత్య పఠనం జరిపారు. పూర్ణాహుతిగా ఫిబ్రవరి 2న అష్టోత్తర నామావళితో పుష్పాభిషేకం, గురుదేవుల పాదుకలకు అభిషేకం, యజ్ఞం జరిగాయి. శ్రీ అంకారావు మాష్టారు ప్రసంగించారు. శ్రీయుతులు గుత్తికొండ రామకోటిరెడ్డి కవి, అక్కయ్య, హనుమంతరెడ్డి, సాంబశివరావు, శ్రీమతులు అల్లం మల్లీశ్వరి, కుమారి సహకరించారు. అబ్బరాజుపాలెం, కాశిపాడు, జలాలపురం నుండి వచ్చిన పరిజనులుకూడ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. ఆ సందర్భంగా చిరంజీవి శ్రీ ప్రణవ్ జన్మదిన సంస్కారం జరిగింది.

బాపట్లలో గాయత్రీ యజ్ఞం

జనవరి 10న బాపట్లలోని డా॥ సి.ఆర్. సుకుమారన్ గృహంలో గాయత్రీ యజ్ఞం, నాటి సాయంత్రం శ్రీగుంటుపల్లి కోటేశ్వరరావు గృహంలో దీపయజ్ఞం జరిగాయి. డా॥ తుమ్మూరి ఆధ్వర్యం వహించారు. 300 మంది హాజరైనారు.

ఫిబ్రవరి 9న శ్రీవెంపరాల పూర్ణచంద్రరావు గృహంలో శ్రీసవామిసింగ్ నాయకత్వంలో గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. 500 మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీయుతులు గుంటూరు రామసుబ్బారావు, మే. సత్యనారాయణ, వి. భాస్కరరావు, వి.రామప్రసాదు, శ్రీమతులు ఉషారాణి, సామ్రాజ్యం, నీలిమ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు.

ఎల్లపువానిపాలెంలో సంస్కారాలు, యజ్ఞం

మార్చి 22న విశాఖపట్నం గోపాలపట్నం సమీపంలోని ఎల్లపువానిపాలెంలో శ్రీత్రినాథ్ త్యాగి గృహంలో ఉపనయన, విద్యారంభ సంస్కారాలు, యజ్ఞం జరిగాయి.

మార్చి 18న విజయనగరం - దాసన్నపేట గ్రామంలో శ్రీమతి ఉప్పలపాటి సత్యవతి గృహంలో జన్మదిన సంస్కారం, యజ్ఞం జరిగాయి.

శ్రీయుతులు బొల్లప్రగడ లక్ష్మీగణపతి, పి.వి.పండా పై కార్యక్రమాలను నిర్వహించారు.

వివేకం, సంతృప్తి శాశ్వత సుఖ శాంతులకు దోహదం చేస్తాయి.

తాళ్ళడుమ్మలో గాయత్రీ యజ్ఞం

వసంత పంచమి సందర్భంగా విజయనగరం జిల్లా తాళ్ళడుమ్మలో గాయత్రీ యజ్ఞం, సరస్వతీ పూజ జరిగాయి. శ్రీమతి నాగమణి దంపతులు పూజా కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. 100మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీయుతులు డి. చిన్ననాయుడు, పి.లక్ష్మణరావు, ఈ.హరినారాయణ, ఎస్.శంకరరావు, ఎస్.ఆదినారాయణ పర్యవేక్షించారు.

పార్వతీపురంలో జ్ఞానపరీక్ష బహుమతి ప్రదానం

భారతీయ సంస్కృతి జ్ఞానపరీక్షలో మొదటి మూడు స్థానాలలో నిలిచినవారికి పార్వతీపురంలో ఇటీవల బహుమతుల ప్రదానం జరిగింది. శ్రీ పి.వి.రమణమూర్తి సభకు అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీమతి పి.వసుంధర దేవి బహుమతులు ప్రదానం చేశారు.

వసంత పంచమి సందర్భంగా శ్రీ బి.చంద్రశేఖర్, శ్రీమతి ప్రియంవద దంపతులు దీపయజ్ఞం జరిపారు. ఫిబ్రవరి 13న శ్రీమతి పి. పద్మావతి దీపయజ్ఞం జరిపారు. ఫిబ్రవరి 26న మహాశివరాత్రి సందర్భంగా శ్రీపి.వి. రమణమూర్తి, శ్రీమతి వసుంధరదేవి రుద్రాభిషేక సహిత దీపయజ్ఞం జరిపారు. మార్చి 3న శ్రీకందుకూరి గంగరాజు, శ్రీమతి నాగమణి నూతన గృహప్రవేశ సందర్భంగా దీపయజ్ఞం జరిపారు.

శ్రీయుతులు సంతోష్ బ్రహ్మ అగ్నిహోత్రీ, సుదర్శన బ్రహ్మ అగ్నిహోత్రీ పై కార్యక్రమాలకు ఆధ్వర్యం వహించారు. శ్రీమతి వసుంధర దేవి వాటిని సంచాలన చేశారు.

ఇల్లందులో పర్యావరణ పరిరక్షణ ఉద్యమం

ఇల్లందు గాయత్రీ పరివార్ యుగనిర్మాణ మిషన్ మార్చి నెలలో హోలీ - పర్యావరణ పరిరక్షణ ఉద్యమాన్ని భారీయెత్తున నిర్వహించింది. హోలీ పండుగలో రసాయనాల రంగులు పూసుకొని, వాటిని చెరువులలో కుంటలలో కడుక్కోవడంవల్ల ఆ నీరు కలుషితం అవుతుంది. కనుక, అందుకు రసాయనాలు లేని రంగులనే వాడాలి. అవుపేడ పిడకలతోనే కామ దహనం చేయాలి. ఈ సందేశాన్ని మిషన్ ఒక ప్రజా ఉద్యమం ద్వారా ప్రసారం చేసింది.

ఉద్యమంలో భాగంగా మార్చి 9న 5 పాఠశాలలకు చెందిన 100 మంది విద్యార్థినీ విద్యార్థులతో ర్యాలీ నిర్వహించారు. 10న అవగాహన సదస్సు నిర్వహించారు. 13న 500మంది విద్యార్థినీ

విద్యార్థులతో మరో ర్యాలీ నిర్వహించారు. కారేపల్లి, ఖమ్మం, కొత్తగూడెం, పాల్వంచలలో విస్తృతంగా ప్రచారం చేశారు. 14న శ్రీసతీష్ ఖండేల్వల్ సిటీన్యూస్ ఇంటర్వ్యూలో ఉద్యమ లక్ష్యాలను వివరించారు.

జనచైతన్య ఉద్యమ వీడియో సి.డి. ఆవిష్కరణ

ఇల్లందులోని శుభోదయ స్కూలులో ఇటీవల యుగనిర్మాణ మిషన్ జగణమన జనచైతన్య ఉద్యమ ప్రచార వీడియో సి.డి. ఆవిష్కరణ సభ జరిగింది. జూనియర్ సివిల్ జడ్జి శ్రీపసుపులేటి చంద్రశేఖర ప్రసాద్ సి.డి.ని ఆవిష్కరించారు. బార్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షులు శ్రీ సి.ఆర్. ఎల్.ఎన్. శాస్త్రి ప్రసంగించారు. శ్రీ కె.రమేష్ అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీయుతులు సతీష్ ఖండేల్వల్, తోట నాగభూషణరావు, వాసిరెడ్డి శ్రీనివాస్ ప్రసంగించారు.

పొన్నూరులో పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం

ఫిబ్రవరి 12న పొన్నూరులో పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. 1500 మంది పాల్గొన్నారు. చీరాల సుందరయ్య యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు.

మే, జూన్ నెలలలో పర్వతినాలు

మే :

2. శంకర జయంతి
3. రామానుజాచార్య జయంతి
10. బసవేశ్వర జయంతి
11. నృసింహ జయంతి
13. బుద్ధ పూర్ణిమ
15. విద్యారణ్య స్వామి జయంతి

జూన్ :

5. ప్రపంచ పర్యావరణ దినం
6. గాయత్రీ జయంతి
గంగా దశహరా
11. కబీరు జయంతి
ఏరువాక పూర్ణిమ
28. పూరీ జగన్నాథ రథయాత్ర

దేవుడికి కావలసింది భావన. మంత్రం మనకోసం.

హైదరాబాదు సంజీవనీ విద్యా సాధనా శిబిరంలో సాధకుల అనుభూతులు

హైదరాబాదులోని గాయత్రీ చేతనా, ధ్యాన కేంద్రంలో మార్చి 30 నుండి ఏప్రిల్ 7 వరకు సంజీవనీ విద్యా సాధనా శిబిరం దిగ్విజయంగా జరిగింది. రాష్ట్రంలోని వివిధ స్థలాల నుండి వచ్చిన సాధకులు ఎంతో ఉత్సాహంగా, నియమబద్ధంగా శిబిర కార్యక్రమాలలో పాల్గొని మహత్తర ప్రయోజనం పొందారు. వీడ్కోలు సమావేశంలో వారు తమ అనుభూతులను పేర్కొన్నారు. తమకు ఎంతో మేలు కలిగిందనీ, తమ బాధలు తొలగాయనీ వారిలో పలువురు పేర్కొన్నారు.

వారి అనుభూతులు ఇలా ఉన్నాయి :

అత్తులూరి అంజ కుమార్, ఏలూరు : ఆ తొమ్మిది రోజులూ నేను చాలా మంచి, పాజిటివ్ వైబ్రేషన్స్ (భావాత్మక స్పందనలు) పొందాను. చాలా ఆనందం అనుభూతి పొందాను. ముఖ్యంగా శ్రీ అశ్విని సుబ్బారావుగారి ఉపన్యాసాలు ఎంతో ఉత్తేజకరంగా, ప్రోత్సాహకరంగా, ప్రయోజనకరంగా ఉన్నాయి. శిబిరంలో ఏర్పాట్లు బాగున్నాయి. శిబిరంలో పాల్గొనడం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను.

కొత్త సత్యనారాయణ మూర్తి, కె.ఎస్.పాలెం : శిబిరంలో శ్రీ ఉమేశ్ శర్మ, శ్రీమతి ప్రశాంతి శర్మ మమ్మల్ని కర్తవ్యపరాయణులను చేశారు. శ్రీ సుబ్బారావుగారు మంచి కార్యదక్షతతో నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలను చక్కగా నిర్వహిస్తున్నారు. ఇటువంటి మహనీయులవల్ల దేశం బాగుపడుతుంది. ఇక నా అనుభవం : నేను క్రింద పద్యాసనంలోగాని, మరో సుఖాసనంలోగాని పది నిమిషాలకు మించి కూర్చోనలేకపోయాడిని. ఈ తొమ్మిది రోజుల అభ్యాసంవల్ల 2గంటలపాటు సుఖాసనంలో కూర్చోనగలుగుతున్నాను.

పి.వి.పండా, భీమిలి : శిబిరంలో పాల్గొనడం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. వసతి, భోజన ప్రసాదం ఏర్పాట్లు చక్కగా ఉన్నాయి. శ్రీ అశ్విని సుబ్బారావుగారు అన్ని విషయాలలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవడం నన్ను విశేషంగా ఆకట్టుకున్నది.

అం.వరలక్ష్మి, హైదరాబాదు : శిబిరంలో నేను ఎంతో ఆనందం అనుభూతి పొందాను. నేను మారి, ఇతరులను మార్చే శక్తి పరమపూజ్య గురుదేవులు ప్రసాదిస్తారనే దృఢమైన నమ్మకం నాకు కలిగింది. శిబిరంలో సాధకులకు చక్కని సౌకర్యాలు

కలిగించినందుకు నిర్వాహకులు ధన్యులు.

తాళ్లూరి హర్షవర్ధనరావు, హైదరాబాదు : శిబిరంలో మాకు కావలసినదంతా లభించింది. జపానికి తగినంత సమయం లభించింది.

ఎస్.శంకుంతల, జడ్చర్ల : శిబిరంలో నాకు మంచి అనుభూతి కలిగింది. ఇక్కడ ఎంతో ప్రశాంతంగా ఉంది. సౌకర్యాలు చాలా బాగున్నాయి. నేను ఏ పనులు అనుకుంటే ఆ పనులు చక్కగా జరుగుతున్నాయి.

బి.రాజేశ్వర రెడ్డి, హైదరాబాదు : శిబిరం చాలా బాగుంది. సౌకర్యాలన్నీ బాగున్నాయి. నాకు చాలా మనశ్శాంతిగా ఉంది.

టి.బిక్షపతి, సికిందరాబాదు : నాకు మనఃశాంతిగా ఉన్నది.

కొత్త వెంకటేశ్వర్లు, భీమలాపురం : శిబిరంలో పాల్గొనడం నాకు చాలా ఆనందంగా ఉంది. ఇది నా అదృష్టం. ప్రతిరోజూ యజ్ఞం చేయడం నా అదృష్టం; నేను ఏనాడో చేసుకున్న పుణ్యఫలం. ఈ తొమ్మిది రోజులలో మా సాధకులందరిమధ్య చక్కని ఆత్మీయత ఏర్పడింది. నేను ఇటీవల పెద్ద ప్రమాదం నుండి బయటపడడం గాయత్రీ జపం మహిమ.

నిర్మలా జాని, హైదరాబాదు : ఈ తొమ్మిది రోజులలో నాకు ఎంతో స్ఫూర్తి లభించింది. శ్రీ అశ్విని సుబ్బారావుగారి సేవా భావానికి, ఆత్మీయతకూ నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు.

శిబిరంలో పాల్గొన్న ఇతర సాధకులు: శ్రీయుతులు జి.రాజలింగం, హైదరాబాదు; ఏ.నుధాకర్, గోదావరి ఖని; ఎస్.రామచంద్రయ్య, జడ్చర్ల; యల్లా కృష్ణారావు, కాకినాడ; పట్లోల అశోక్ రెడ్డి, తాటిపల్లి.

శ్రీయుతులు హీరోసింగ్ రాజపురోహిత్, ఉమేశ్ శర్మ, మాశెట్టి సత్యనారాయణ, గోవర్ధన్, ఓంప్రకాశ్ పాటీదార్, చేత్ రామ్, హరీష్ సిన్హా, శ్రీమతులు ప్రశాంతి శర్మ, అనసూయమ్మ, సుభద్ర, సుశీలమ్మ శిబిరం విజయానికి విశేషంగా కృషిచేశారు.

శీలం కొరవడిన విద్య శోచనీయం అవుతుంది.

సద్గురు వీలామృతం

సంస్కృతం కాదు - సంస్కృతి

యుగనిర్మాణ విద్యాలయంలో మొదటి శిబిరం ముగింపునకు వస్తోంది. ప్రఖ్యాతి పొందిన ఒక సంస్కృత అభిమాని అప్పుడు గురుదేవులను కలుసుకోవడానికి విచ్చేశారు.

గురుదేవులు ఆయనను వెంట తీసుకుని తపోభూమిలోని వివిధ కార్యకలాపాలను వివరించారు. ఆ క్రమంలో విద్యాలయం సంగతి వచ్చింది. స్వావలంబనలో శిక్షణ, జీవన సంస్కరణ కార్యక్రమాలు, విద్యార్థులను ప్రజాసేవకులుగా మలచే ప్రక్రియ - అన్నీ ఆయనకు స్పష్టం చేశారు. ఆ పెద్దమనిషి అన్నీ వినీ విననట్లు విన్నారు. అర్థమనస్కంగా విన్నారు. ఆయన ఒకే విషయం పదేపదే చెప్పుకువస్తున్నారు -

“ఇదంతా సంస్కృతంలో ఎందుకు బోధించడం లేదు. మీరు సంస్కృతానికి అగ్రప్రాధాన్యం ఎందుకు ఇవ్వడం లేదు?”

గురుదేవులు విని విని ఇలా జవాబిచ్చారు -

“సంస్కృతానికి బదులు సంస్కృతికి అగ్ర ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నాను. ఇక్కడ నేను సంస్కృతానికి బదులు సంస్కృతి నేర్పుతున్నాను.”

గురుదేవులు ఈ మాటను కొంచెం తీవ్రమైన స్వరంతో అన్నారు. అక్కడ ఉన్న వ్యక్తులు నిశ్చేష్టులు అయినారు. కొద్దిసేపు ఆలోచించి ఆ సంస్కృతాభిమాని ఇలా అన్నారు -

“మీరు చెప్పింది సముచితమే. మీరు చేస్తున్న ఈ కృషియొక్క గొప్పతనం స్వామి శ్రద్ధానంద కృషి యొక్క గొప్పతనంకన్న తక్కువది కాదు.”

నేను చాకలివాణ్ణి

విమర్శలు మామూలు వ్యక్తిని ఇబ్బంది పెడతాయి, హైరానపెడతాయి, ఉద్విగ్నాన్ని చేస్తాయి. మహాపురుషులు విమర్శలకు బాగా వినోదిస్తారు; తమ గూఢార్థాన్ని వ్యక్తం చేస్తారు.

ఒక రోజున బయటినుంచి ఒక కార్యకర్త బాధగా ఇలా అన్నాడు -

“గురూజీ! మీరు బ్రాహ్మణులు కారనీ, వడ్రంగి అనీ కొందరు అంటున్నారు.”

అప్పుడు గురుదేవులు పత్రిక చదువుతున్నారు. పత్రికను మేజా బల్లమీద పెడుతూ ఆయన ఇలా అన్నారు -

“అలాగా! అయితే నేనంత గొప్పవాణ్ణి కాను. అసలు నేను కడజాతివాణ్ణి, చాకలివాణ్ణి.”

కార్యకర్త చకితుడు అయినాడు. అది చూచి గురుదేవులు భిగ్గరగా నవ్వసాగారు. నవ్వు ఆగిన తర్వాత ఇలా అన్నారు -

“చూడు. నా పని సంస్కృతిని శుద్ధిచేయడం, శుభ్రం చేయడం. మరి నేను కడజాతి వాణ్ణి కదా, చాకలివాణ్ణి కదా.”

కల్లాకపటంలేని గురుదేవుల ఈ భావాన్ని చూచి, ఆ కార్యకర్త నిశ్చేష్టుడు అయిపోయాడు.

శిష్టాచారాన్ని సద్వినియోగం చేస్తే...

ఒక రోజున ఉన్నత పదవిలో ఉన్న ఒక అధికారి తన మిత్రునితోపాటు తపోభూమికి విచ్చేశారు. ఒక గదిలో ఆయనతో సమావేశం ఏర్పాటయింది. ఇద్దరూ పలుమారులు వద్దంటున్నా, గురుదేవులు పట్టుపట్టి వారిని కుర్చీల మీద కూర్చోబెట్టారు. ప్రఖ్యాతి పొందిన ఒక సంత తమను ఇలా గౌరవిస్తారని వారు అసలు ఊహించనయినా ఊహించలేదు. సుమారు అరగంటపాటు సంభాషణ సాగింది. ఆ తర్వాత వారిద్దరూ బయటికి వచ్చారు.

ఆ ఉన్నతాధికారి తన కారులో

కూర్చుంటూ తన మిత్రునితో ఇలా అన్నారు -

“పండర్ ఫుల్ పర్సన్! ఎవ్విరవన్స్ ఆనర్ ఈజ్ సేఫ్ ఇన్ హిజ్ హాండ్స్ (అద్భుతమైన వ్యక్తి! ప్రతి వ్యక్తి గౌరవం ఆయన చేతుల్లో సురక్షితంగా ఉంటుంది).”

ప్రకృత నిలబడి ఈ మాటలు వింటున్న ఒక కార్యకర్త ఈ వ్యాఖ్యను గురుదేవులకు వినిపించాడు. వారు చిరునవ్వుతో ఇలా అన్నారు -

“శిష్టాచారంలో ప్రశంసలో అద్భుతమైన శక్తి ఉంది. ఈ శక్తిని సద్వినియోగం చేయడం ద్వారా నీవు మొత్తం ప్రపంచం హృదయానికి సమాఖ్య కాగలుగుతావు.”

కీర్తి కాంక్ష అస్తమిస్తే శక్తి ఉదయిస్తుంది.

తిరుపతిలో పంచకుండి యజ్ఞం

యజ్ఞంలో పాల్గొంటూన్న సంస్కృత విద్యాపీఠం ప్రొఫెసర్ డా॥శ్రీరామ్ సజీవన్ త్రిపాఠి.

తాళ్లూరు పంచకుండి యజ్ఞంలో వేదికపై శ్రీయుతులు అంకారావు మాస్టారు, రాసుకోటిరెడ్డి, అక్కయ్య, హనుమంతరెడ్డి.

కొత్తకొండలో పంచకుండియ యజ్ఞం

కొత్తకొండ పంచకుండి యజ్ఞంలో వేదికపై శ్రీయుతులు సదానందం, గొరిశెట్టి వెంకటేశ్వర్లు.

భీమిలి శక్తిపీఠంలో రుద్రాభిషేకం.

బాపట్లలో గాయత్రీ యజ్ఞం

బాపట్లలో యజ్ఞం జరుపుతూన్న వెంపరాల పూర్ణచంద్రరావు దంపతులు.

షాన్సూరులో యజ్ఞం జరుపుతూన్న పి.శ్రీనివాసరావు దంపతులు, జగన్ దంపతులు.

YUGASHAKTI GAYATRI (Telugu Monthly), May - 2006
RNI No.APTEL / 2000/1656. Postal Reg.No. L-II/RNP/H-HD-953/2006-08

హైదరాబాదులో సంజీవనీ విద్యా సాధనా శిబిరం

వేదిక పైవరుసలో శ్రీమతి అనసూయమ్మ, శ్రీ గోవర్ధన్ లుహాని, శ్రీ హీరోసింగ్ రాజపురోహిత్,
 శ్రీ అశ్వినీ సుబ్బారావు, శ్రీ కృష్ణ అగర్వాల్, శ్రీ ఉమేశ్ శర్మ, శ్రీమతి ప్రశాంతి శర్మ,
 శ్రీ చైల్డామ్. వారితో పాటు శిబిరంలో పాల్గొన్న సాధకులు.

శ్రీ లఖన్సీ భాయ్ పటేల్
 మనుమరాలు కుమారి
 ప్రీతి జన్మదిన సన్సారం.

Global Head Quarters :

GAYATRI TEERTH, SHANTIKUNJ,

Haridwar - 249411 Ph: (01334) 260602, 261955, 260309
 Fax : (01334) 260866, E-mail : shantikunj@awgp.org,
 southindiazone@awgp.org, website : www.awgp.org

Chief Editor : **Dr. PRANAV PANDYA**

Printed & Published By **Sri B.CH.V.SUBBA RAO (Aswini)**
 (For **SRI VEDAMATHA GAYATRI TRUST**)

5-283, H.P.Road, Moosapet, Hyderabad-500 018.

Printeda at Bharathi Art Printers, Chikkadapally, Hyderabad - 20

If Undelivered please return to: **YUGA SHAKTI GAYATRI KENDRA,**
 Near Aswini House, H.P.Road, Moosapet, Hyderabad - 500 018, Ph : 040 - 30986922, 09392506888.
 E-mail : hyderabad.ap.in@awgp.org, info@aswini.com